

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

**Josephus de Anti
quitatibus ac de
bello Judaico.**

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who were present at the meeting. The names are listed in alphabetical order.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Iacob audito quia Ioseph uiuere in Aegypto: & clausus ibi haberetur descendit ad eum cum tota domo sua. cap. iiii. car. xiii.

De morte Iacob & de sepultura qua sepultus est in Ebron a filiis: de morte quoque Ioseph & fratrum eius. cap. v. car. xiiii.

De oppressione filiorum Israel in Aegypto per Pharaonem: & de nativitate Moyse quem educavit filia Pharaonis: & adoptavit sibi in filium: & de sacrodotum scriba qui uoluit interficere puerum cōculcantem coronam regis: quam puero rex imposuerat. cap. vi. car. xiiii.

Postquam crevit Moyses iniunctum est ei bellum Aethiopicum: ubi copulata ē filia regis Aethiopum in matrimonio. Unde odium & inuidiam magnam contraxit Aegyptiorum. cap. vii. car. xv.

Moyse cognitis infidiis regis Aegypti latenter effugit & ueniens in Madiam habitauit cum Raquele sacerdote: cuius filiam accepit uxorem. cap. viii. car. xv.

De rubo qui uidebatur Moyse quasi arderet: qui tamen non comburebatur: ubi audiuit mandatū diuinū ut reuertens in Aegyptum: liberaret filios Israel de oppressione Aegyptiorum. cap. ix. car. xv.

Moyse regressus est in Aegyptum secundum mandatum domini: ubi faciens signa & prodigia maxima eduxit filios Israel de Aegypto in manu ualida. cap. x. car. xvi.

Quomodo Aegyptii poenitentia ducti quod dimisissent filios Israel insecuti sunt eos usque ad mare rubrum: quod diuisum uirga Moyse praecipiente domino: ingressi sunt filii Israel: & sicco uestigio transferunt illud: Aegyptii autem persequentes ingressi sunt post eos: sed reuertente mare in se: ipsi suffocati sunt fluctibus. cap. xi. car. xvii.

Incipit Liber tertius.

Quomodo Moyses populum ex Aegypto sumens duxit ad montem Syna: multo itinere fatigatum. cap. i. car. xvii.

Quomodo pugnares cum Hebraeis Amalechitis & qui cum eis erant deuicti sunt: & Israel praedam hostium perceperunt. cap. ii. car. xviii.

Quia socer suum Ietro Moyses ad se uenientem ad montē Syna libere excepit. cap. iii. car. xix.

Quomodo persuasit ei ut distribueret populum per millenarios & centenarios qui prius inordinatus erat. cap. iiii. car. xix.

Quomodo haec singula fecit Moyses socero monente. cap. v. car. xix.

Quomodo Moyses ascendit in Syna montē acceptaq; a deo leges: Hebraeis dedit. cap. vi. car. xix.

De tabernaculo qd fecit Moyses in deserto ad honorē dei: ut templū esse uideretur. cap. vii. car. xx.

De arca qualiter facta sit: in qua tabulas legis collocauit. cap. viii. car. xxi.

De mensa propositionis: in qua oī septimana duodecim panes azimi ponebant. cap. ix. car. xxi.

De candelabro aureo: & altari interiori & exteriori. cap. x. car. xxi.

Quae sunt uestimenta sacerdotum & pontificis. cap. xi. car. xxi.

Quomodo Aaron eligitur in sacerdotem: & quomodo Moyses purificauit tabernaculum & sacerdotes: & quemadmodum de festiuitatibus: & singulis diebus fuerit cōstitutum. cap. xii. car. xxi.

Quia Moyses procedens a Monte Syna cum populo: eduxit eum ad locum qui dicitur Eserior: ubi murmurantibus filiis Israel pro desiderio carnum dominus immisit Coturnices: & de plaga quae secuta est esum carnum. cap. xiii. car. xxiii.

Quomodo exinde Moyses duxit populū ad fines Chanaan: & unde misit exploratores: xii. q; cōsiderarent eorū regiones & ciuitates: qui reuersi post quadraginta dies: terrorem & metum incusserunt filiis Israel: quasi non possent expugnare Chanaan: unde illi in desperationem adducti cōsilio intro decreuerūt redire in Aegyptū: Moyses & Aaron interēpto: qd reitatus nō eos sed filios eorū: terrā repromissionis iteratos: ipsos at p. xl. ānos in deserto praedixit esse morituros. cap. xiiii. car. xxiiii.

Incipit Liber quartus.

Bellum Hebraeorū absq; notitia Moyses cōtra Chanaan: & gestūq; atq; deuictū. cap. i. car. xxv.

Seditio Chore & plebis contra Moysen & fratrem eius de sacerdotio. cap. ii. car. xxv.

Quemadmodum Moyses instituit decimas dare leuitis & sacerdotibus: & de morte Mariae & Aaron primi sacerdotis domini: cui successit Eleazarus filius ipsius. cap. iii. car. xxvii.

Quemadmodum commiserunt Seon & og reges Amorreorum bellum: uicitque eos Moyses & filii Israel: terras eorum & ciuitates tenentes & hereditate possidentes. cap. iiii. car. xxvii.

De Balach Moabitarum rege: seu de Balaani propheta cuius asina humana loquela usa est: qui post benedictiones quibus benedixit filiis Israel cōsiliū dedit Balach qualiter seduceret populum per mulieres Madianitas: & de ultione quae secuta est: & seductos Hebraeos: et seductores Madianitas: et ubi Moyses Iosue successorem sibi constituit. cap. v. car. xxvii.

Moyse alloquitur populum ante mortem suam: et tradidit ei librum legis: et quemadmodum ab hominibus est ablatus. cap. vi. car. xxix.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Incipit Liber quintus.

¶ Quod fecit dñs Hebræorꝫ exercitibꝫ & dñ pugnasset contra Chanaanæos & deuictisset terram
israhel. **¶** In principio est prius & de morte ipsius ioseph & pontificis Eleazari. cap.i.cac.xxiii.

Quia multi docet filii israel scilicet aliquando tpe pugnauerunt contra Chananeos. c. ii. cap. xxxv.

Quibus tunc tempore israelitarum transcendentes patrias leges ad grandes ærūnas deducti sunt : & deorum idola inuicem pugnaverunt huiusmodi causa pro qua delata est tribus Benjamin præ-
cap.iii.car.xxxvi.

Quibus tunc afflictione israelitarum sursum ipse agentes opprimunt a Chanaanais & a Cursato re
miserunt femierum annis octo sed postea libertas eis restituta est p Zenizé belli filius principante
in quibusdamque apud Phoenicas dicitur iudex. cap. iiii. car. xxxvii.

Quod si populus nostro annis .x. & octo scruiertunt Moabitis & a quodā Aoth noīe scruiertunt
anno ē principatū annis .lxxx. tenente. cap. v. car. xxxvii.

Quoniam Chananzis eos in seruitutē redigentibus p annos.xx. liberati sunt p Barachū & Del
tamque principes fuerunt. cap.vi.car.xxxvii.

2. **Quo tempore Amalechitz cōtra israhelitas uicerūt: eorūq; provinciā afflixerunt ānis septē quos
mātā solūit p Gedeonq; sup populū fuit annis quadraginta.** cap.vii.car.xxxvii.

16 **Abimelech filius Gedeonis ex concubina mortuo patre attripuit principatum interfectis cunctis**
fratribus excepto uno: & de poena qua exoluit p fraterna caede. cap.viii.car.xxxviii.

inhabiles: relinquētes legē dei opprimunt ab Ammonitis: quos liberavit dominus p̄ iepte
aditum: et cepit principatū per sex annos. cap. ix. car. xxxviii.

miraculo natiuitatis Samson : & fortitudo eius : & quantorū malorum auctor fuerit Pala-
cap. x. car. xxxix.

**Et uxorē Sālon p̄fuit Israhelitis Heli sacerdos & de Noemi uxore Elimelech: seu de Ruth Moa
qui duxit uxorē booz pater Obed patris iesse: patris David.** cap. xi. car. xl.

om̃ Samuel ppheta: qui p̃dixit cladē israeliticā: filioꝝ Heli sacerdotis p̃ditionē. c. xii. ca. xl.

¶ filii israel pugnâtes cū Palæstinis celi sunt: filii Heli sacerdotis in bello pereunt: arca dei ca-
 dūciple sacerdos cōpto qđ factū est: de sella corruens: mortuus est: cū tenuisset principatum
 is. Continet hic liber tēpus annoꝝ quadringentoꝝ septuaginta sex, cap. xiii. car. xii.

Incipit Liber sextus.

restitus Palaſtinoꝝ & terræ eorꝝ per iram dei propter arcam quæ ab eis fuerat capta: & quem
~~hunc~~ eam remiferunt ad hebræos. cap. i. car. xli.

**Eodemum Palæstinos exercitus super eos uenerit:& de uictoria Hebræorum: quā ducatu
is propheta adepti sunt.**
cap.ii.car.xli.

d Samuel pp senectutem esset infirmus: suis filiis res despensandas iniunxit. cap.iii.car.xlii.
d de illi principatū bene non regerent: populus per iram petiuit regem. cap.iiii.car.xlii.

um Saul sup. Ammonitarū gentem:& victoria hostiūq; iustatio. cap.v. car. xliii.
modum denuo Palæstini pugnantes deuiſi sunt ab hebræis. cap.vi. car. xliii.

in victoria Saul cum Amalechitis. cap. vii. car. xlii.
præparante Saul mandata prophetæ Samuel: alius rex David iubente deo latenter est

cap.viii.car.xly.
modum deuotio pugnaverūt palæstini aduersus hebræos adhuc regnante Saul & mono.

David cū Goliath palæstinoꝝ erāt eximi⁹ eiusq; pēprio & defectio palæstinorū.c.ix. car.xlv.
Imodū miratus Saul fortitudinem David:ei suā filiam copulauit. cap.x.car.xlvi.

Modum post hanc suspectum Dauid sibi rex Saul perimere festinauit. cap. xi. car. xlii.
epius Dauid per saul periculum mortis passus effugit: & secundo eum super se uenientem

iracundiam noluit interficere. cap. xii. car. xliii.
Imodum castrametantibus palæstinis: iterū hebræi bello deuicti sunt: & rex eorū saul pu-

portus est una cum filiis. **cap. xiii. car. xlix.**

Incipit Liber septimus.

nodo dauid quidem super unam tribum in Ebron ciuitate regnauit:& super aliam mul-
tilius saul. cap.i. car.li.

Interfecto dolo amicoꝝ omne regnum david accepit. cap. ii. car. li.

videns hierosolimam dauid:& capiens ciuitatē:expulit quidem ex ea Chananzos:& in-
stituens:& de amicitia facta inter ipsum:& irā Tyri regem. cap.iii.car.III.

tundo pugnantes contra se palæstinos in hierosolymis uicit:& de arca dei de carinthia.
a iii

DE BELLO IYDAICO TABVLA

rim in Hierosolymam deducta.

Pugna quā habuit dauid cōtra palæstinos & Moabitas: & Adrazarum regem: & damascenos: atq; uictoria: & de amicitia facta inter ipsum & Thou regem.

Quō cōtra Ammonitas: & Mesopotamēnos pugnauerit ac præualuerit.

Quoniā dauid concubuit cū Bersabæ uxore Uriæ: & ipsum Uriam fecit occidi gladio filiorum Animon: & de uerbo Nathan ad eū missi pro peccato quod cōmiserat.

Quoniam Ammon filius dauid mixtus est sorori suæ Thamar: pro qua re Absolon frater eius in terfecit eum: & de fuga Absolon: & reuocatione ipsius ad patrem.

Quō dauid domesticis contra eum seditionē facientibus a filio sit expulsus: dū uero pugnaret cōtra simul patrem Absolon cū exercitu suo deperit.

Quō post mortē absolon dauid reuersus est ad regnū: & ad sedem regni hierosolymani: & de seditione quā mouit contra eum seba filius bochri.

De expiatione sceleris: quod cōmisit saul in Gabaonitas: cuius cā facta est fames in prouincia: & de pñis aduersus palæstinos sceleriter gestis: seu de fortibus dauid.

Quomodo rex dauid iussit dinumerare populum contra mandatū domini: & de plaga: quæ secuta est transgressionem.

Rex dauid sceleriter uiuens in regno Salomoni filio mādauit de ædificatione tēpli & quantā materiā ei auri & argenti lapidūq; p̄ciosorū p̄parauerit ad tēpli ædificium.

Quomodo rex dauid senex factus & frigidus per adolescētulam uirginē noīe Abisag calefactus est & de adonia filio dauid qui usurpauit sibi imperium: & quoniā solomon unctus est in regem iubente dauid patre eius: cui rursus mandauit ædificationem templi: dāns ei descriptionem & constitutionem ædificii.

Rex dauid sciens se moriturū: & uocāns filiū suū solomonē: plenius instruxit eū de obseruatione mandatorū dei: & de his quos nouerat pœna dignos: post hoc mortuus est & sepultus a filio suo solomone: & multæ diuitiæ cum eo sunt reconditæ.

Incipit Liber octauus.

Quomodo solomon suscepit regnum: & peremit Adoniā ioab & semmel.

De sapientia eius & intellectu atq; diuitiis.

Quō primus in hierosolymis ædificauit templū: & de præuaricatione qua præuaricatus est circa senectutem: simul & de obitu ipsius.

Quō subiectorū quendam hieroboā fecerunt sibi regem decem tribus recedentes a domo dauid & in duabus tribubus regnauit filius salomonis Roboam.

Quia sesach ægyptiorum rex castrametatus est contra hierosolymam: & ciuitate deuicta: diuitias eius transmigravit in ægyptum.

Bellum hieroboā regis israhel cōtra filium Roboā abīæ: & triumphus abīæ.

Quia generationē oēm hieroboā qdam noīe Baasa pimens: ipse tenuit p̄cipatū.

Bellū æthiopū cōtra hierosolymitas: regnāte sup eos asa: & cædes æthiopū.

Quia gnatiōe Baasā pempta: regnauit sup israelitas amari: & post eū fili⁹ ei⁹ achab.

Quomodo regnante achab prophetauit Helyas: & de signis quæ fecit: & quia discipulum elegit Elisæum.

De morte Naboth & agri eius possessione iniusta: & qā Adath damasci & syriæ rex secundo Zarahab pugnauit & uictus est: & de religiōe seu gloria iosaphat regis hierosolymorū.

Quō Achab cōtra syros pugnando deuictus est: & ipse disperit.

Incipit Liber nonus.

Quēadmodum castrametatus est iosaphat contra Moabitas: & domino pugnante mirabiliter sine prælio uicerit eos.

De Ochozia rege israhelitarū: seu de mirabilibus Heliæ prophetæ: & q̄ sublat⁹ ē ab hominibus relinquens discipulum Helisæum.

Rex iorā: rex iosaphat: & rex idumææ castra mouentes contra Moabitas: depopulati sunt terram eorū: & de morte iosaphat: deq; mirabilibus helysei prophetæ.

Castra syrorū & damasci cōtra iorā regem israelitarū: & quō ipse obsessus in Samaria periculum famis & obsidionis inopinabiliter & mirabiliter euitauerit: & de morte Adezer regis damasci: cui successit Azahel seruus eius: qui multis malis affecit israel.

Quō equocus regis israel iorā rex hierosolymorum: rerum apice potitus post iosaphat & fratres & paternos amicos occiderit. q̄ faciente iniquitates idumæa recessit ab eo: & irruentibus sup eū arabis: domus eius uxores & filii p̄iter corruerūt: postquā calamitatem & ipse mortuus ē: cui successit fi

Quia rex israel mortuus est a principe equitum nomine Heli interfecit simul & hieroso-
lymorum rex Ochozias qui Heli mortuo locum regauit in Samaria: & exterminauit domū Achab
et cum sacerdotibus eius quare accepit repromissionem filios eius esse regnatores usque
in generationem. cap. vi. car. lxxviii.
Quia rex regis filia nōle Athalia post mortem filii sui Ochozie Hierosolymis imperauit quā-
tuor annis: & iudas filium Ochozie iōas constituit regem. cap. vii. car. lxxv.
Quia rex israel regis Damascenorum super israelitas: & quēadmodum uastata eorum prouincia &
ciuitas Hierosolymis post breue tempus castrametata contra hierosolymis: multaq; pecunias
ab eorum regibus accipiens remeauit in Damascum: & de morte Helisai propheta: seu de uirtute quā
ostendit post mortem in mortuo suscitato. cap. viii. car. lxxv.
Quia Amasias hierosolymorum rex castrametatus contra idumaeos & Amalechitas: deuicit eos: &
de contemptu ipsius in dominum. cap. ix. car. lxxvi.
De uirtute quae secuta est cum per iōas regem israelitarum: qui pugnaui deuicit eum: & captum
duxit hierosolymam: ubi destructa parte muri: & ablatis thesauris: regem a captiuitate resoluit: & re-
giculus est Samariam. cap. x. car. lxxvi.
Bellum hierosolymae regis israelitarum cōtra Syriam: & historia ionae propheta: & de Ozia filio Ama-
sae regis hierosolymorum: quo gentes in circuitu positae subingati: & quam clarus fuerit: qui tamē
dicans sibi honore pontificali lepra percussus est: & deficiens obiit. cap. xi. car. lxxvi.
De malis quae prouenerunt israelitis sub diuersis regibus: a diuersis regibus Assyriorum: & de ioa-
cham filio Ozia regis hierosolymorum: & de prophetia Naam prophetae. cap. xii. car. lxxvii.
De malis quae passus est rex Achaz a Rasin rege Syria: & Phaceia rege israel: quare misit nūcios ad re-
gem Assyriorum: petens ab eo solatiū: qui ueniens Damascū cepit: rasin regem eius occidit: damasce-
nos transfudit: & assyrios in Damasco constituit israelitas quoq; graniter afflixit. cap. xiii. car. lxxvii.
Quia rex Assyriorum Oziam regē israel fecit sibi tributarium: & de Ezechia filio Achaz regis hiero-
solymorum: qui iustus fuit & religiosus: & quia spreuit regem Assyriorum. cap. xiiii. car. lxxviii.
Quomodo Salmanasar rex Assyriorum castrametatus contra Samariam: annis tribus eam obsidens
cepit: regē eius Oziam captū abduxit: decem tribus de terra israel transmigravit in Mediam & p̄
a gentes alienigenas posuit in Samaria. cap. xv. car. lxxviii.

Incipit Liber decimus.

[Bellū regis Assyriorum Sēnacherib contra hierosolymā: & Ezechiae regis opp̄ssio. ca. i. car. lxxix.
Quēadmodum deperit assyriorum exercitus una nocte: & rex eorum domū reuersus. filiorum in si-
lis interemptus est. cap. ii. car. lxxix.
Quomodo Ezechias infirmatus usq; ad mortē quindecim annis adiectis sibi a domo superuixit
in pace degens postea defunctus reliquit successorē regni Manassen. cap. iii. car. lxxix.
Quia castrametati contra eū Chaldei & Babylonii reges: & captū agentes duxerunt in Babylo-
niā: & multo tempore ibidem retinentes: miserunt rursus eum in regnum & de iōia rege: quam re-
ligiosus & iustus fuit. cap. iiii. car. lxxx.
Quomodo aegyptiorum regem Nechaon agentem exercitum contra Babylonios: & per iudaeā iter
scientem prohibuit rex iōias: pugnaq; cōmissa uulneratus reductus in hierosolymam defunctus ē:
uius filium ioacham regem hierosolymae fecerunt. cap. v. car. lxxxi.
Quēadmodum cōgressus est Nechaon contra Babyloniam regē circa eufratē fluiuium: & reuertēs
in aegyptum uocatum ad se ioachā regem hierosolymorum filium. iōiae uinctū duxit in aegyptum
patre uero eius heliachim in Hierosolymis constituit regē: mutans ei nomē ioachī. ca. vi. car. lxxxi.
Bellum Nabuchodonosor regis babyloniorum cōtra Nechao regem aegypti quo deuicto: & om-
ni Syria sibi subingata: quae ante sub rege aegypti erat: uenit hierosolymam: & regem eius ioachim
ecit sibi tributarium. cap. vii. car. lxxxi.
Quomodo tertio āno post discessum regis Babylonis: ioachī denuo aegyptios ē secutus: cui p̄phe-
anit Hieremias de p̄ditiōe sua & ciuitatis futura p̄ regē Babylōis: q̄ & euenit: nā nō post multū t̄ps
Nabuchodonosor castrametatus cōtra eū: & susceptus itra citatē: ioachī qdē pemit filiū uero ei⁹ ioachī
constituit regē: & multos captiuos duxit i babylonē: iter quos erat ezechiel p̄pheta. c. viii. car. lxxxi.
Quō p̄nia ductus rex Babylonis: eo q̄ ioachī fecisset regē: misso exercitu: eū in hierosolymis obsē-
dit: q̄ accepto iureiurando: ut nihil pateret mali: nec ipse: nec citas matrē & amicos tradidit obsides:
sed rex Babylōis rupit iurandū: nā regē cū matrē & amicis: simul ēt cum omni iuuentute ciuita-
tis uinctū p̄cepit ad se adduci: patruū uero eius Sedechiā regē constituit i hierusalē. cap. ix. car. lxxxi.
Quomodo ēt hunc audiens aegyptiis p̄bere solatias: & amicitias cū eis habere castrametatus con-
tra hierosolymam: fori eam obsessione cepit: & incenso tēplo Sedechiam & populū migravit i Ba-
yloniam: in qua transmigratione fuerunt: Daniel: Ananias: Azarias: Misael: uasa quoq; sancta: quae
erant in ministerio templi asportata sunt. cap. x. car. lxxxi.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Quomodo Godoliam præfecit prouinciæ rex Babylonis: quo percussio a quodam Ismaele: timētes reliquæ israel regem Babylonis intrauerunt ægyptum quod nō cessit eis ī prosperum: nam rex Babylonis post tempus intrauit ægyptum cum manu ualida: & subuertit eam: iudæos uero qui illō fugerant: captiuos duxit in Babyloniam. cap. xi. car. lxxxii.

Visio somniorum Nabuchodonosor: & interpretatio eorum per Daniele: tritum quoq; puerorū in fornacem immissos: sed nulla lesio. cap. xii. car. lxxxiii.

Regum babytonicorum inuicem successio: & per mortē ablatō regni Babytonici sub Baltazare per Cyrum & Dariū subuersio. cap. xiii. car. lxxxiiii.

Daniel sub Dario in lacum leonum immissio: sed nulla lesio honor & claritas dan: el & prophætiæ eius. cap. xiiii. car. lxxxv.

Incipit Liber. XI.

Qualiter Cyrus persarum rex iudæos a Babylonia ad propriam redire terram: & templum reedificare præcepit: dans eis pecunias. cap. i. car. lxxxvi.

Quō prohibuerunt eos p̄sides regis: templum reedificare impediētes. cap. ii. car. lxxxvi.

Qualiter defuncto Cyro filius eius Cambytes accipiens regnū interdixit omnino iudæis tēplū reconstituere. cap. iii. car. lxxxvi.

Quia darius rex Persarum Hytaspis filius honorauit gentem Iudæorum: & templum eius ædificauit. cap. iiii. car. lxxxvi.

Quia post ipsum filius eius Xerxes familiariter iudæos tractauit. cap. v. car. lxxxviii.

Quomodo regnate Artaxerxes: gens iudaica pene cuncta delata est. cap. vi. car. lxxxix.

Qualiter Vagosus dux Artaxerxis iunioris multa in iudæos iniuriola cōmisit. cap. vii. car. xcii.

Quanta iudæis rex Macedonū Alexāder bona fecit: postquā iudæam obtinuit. cap. viii. car. xcii.

Incipit Liber. XII.

Ut Ptolemæus filius Lagi fraude uel dolis capiens hierosolymam uel iudæam multos migravit ad ægyptum. cap. i. car. xciii.

Qualiter filius eiusdē Ptolemæi q̄ Philadelphus appellatus ē: leges iudæorū ī græcā trāstulit: largiā multosq; captiuos Eleazaro p̄cipi sacerdotū dōauit: & ornāmēta deo dēuouit. cap. ii. car. xciii.

Quēadmodum honorauerunt reges asiæ gentē iudæorum: ciuesq; multos ex ipsis in subiectis suis ciuitatibus statuerunt. cap. iii. car. xcvi.

De infœlicitate iudæorum quam postea emendauit iosephus filius Tobiz: componens amicitias cum Ptolemæo cognomine Epiphane. cap. iiii. car. xcvi.

De amicitis Lacedæmoniorū factis cum Onia p̄cipes sacerdotum iudææ gētis. cap. v. car. xcvi.

Seditio potentium inuicem iudæorum: quorum quidam tranſierunt ad Antiochum Epiphane leges patrias relinquentes: ipse autem Antiochus exercitum ducens: & hierosolymam ciuitatem tēplumq; uastauit. cap. vi. car. xcvi.

Qualiter uetante Antiocho iudæos patriis uti legibus: Mathathias filius iohannis regem contempsit: & ducē Antiochi interemit. cap. vii. car. xcvi.

De morte Mathathiaz: qui ualde senex defunctus: filiis suis gubernationem reliquit: ex quibus iudas Machabeus principatum adeptus: adiuantibus fratribus inimicos a prouincia expulit: trāsgrefſores iudæos puniuit: terram suam ab omni malo purgauit. cap. viii. car. xcix.

Quēadmodum duces Antiochi apolonius & Seron congressi cum iuda: uicti interierūt: & quia Antiochus Lysiaz cuidam gubernationem regni relinquens: ipse abiit in Persida congregare pecunias. cap. ix. car. xcix.

Quēadmodum Gorgiaz uel Lysiaz exercitus contra Iudam ueniens uictus perit: post quem triumphum iudas ingressus hierosolymam: tēplū purgauit: altare statuit: hostias deo immolauit: cum iam tres anni p̄terissent uiolationis templi sub antiocho. cap. x. car. xcix.

Ut iudas bellū gerens cōtra idumæos & cōtra Ammonitas triūphās subiecit eos. cap. xi. car. c.

Qualiter Simon frater eius militās cōtra Tyron ac Ptolemaidē edomuit eos: & quia ipse iudas bis congressus cū Timotheo duce antiochi fortiter triumphauit. cap. xii. car. c.

Qualiter Antiochus nomine Epiphane apud Persas defunctus est. cap. xiii. car. c.

Quēadmodū antiochus eupator successit patri in regnū: q̄ militiā cōtra iudæos cū Lysia p̄ducēs iudā in tēplo cōclusit. multosq; obsidionis tpe transactos: uelita fama inuasionis regni sui p̄ Philip-pum quēdam amicitias cum iuda fecit: & ita decenter ab iudæa discessit. cap. xiiii. car. c.

Demetrius Seleuci filius fugiens a Roma: & perueniēs Tyrum: imposuit sibi diadema: interfecto Antiocho Eupatore: cum duce suo Lysia: & de Bachide quem misit Demetrius cum exercitu com-præhendere iudam. cap. xv. car. ci.

Qualiter dux nicanor post Bachidē destinatus aduersus iudā: cum exercitu p̄iit. cap. xvi. car. ci.

Iudas mittēs Romā: rogabat p̄ nūcios: Romanos sibi auxiliores esse & amicos. cap. xvii. car. ci.

DE ANTIQ VITATIBVS TABVLA

Post mortem Nicanor ad iudæam Barchides transmissus triumphans: & quem ad
profectus est. cap. xviii. car. xii.

Incipit Liber XIII.

Jonathan frater Isidori defuncto eo ducatum suscepit. Et quemadmodum Barchides de
amicitias secutus: & a provincia coegit abscedere. cap. i. car. cxi.

Epiphanis antiochi filio veniente a Syria ducere bellum contra demetrium. Et quiter dème
ad ionathā transmitti: & ponit cū eo amicitias: donaq; ei multa p̄buit. cap. ii. car. cxi.

Alexander hęc audiens: & uincens Demetrium principem sacerdotum Jonathan
cap. iii. car. cxi.

Onias cum Philometore Ptolemæo per idem factis tempus: & ut ædificauit templū
secundum illud quod Hierosolymis erat. cap. iii. car. cxi.

Alexander defuncto demetrio: accepit regnum Syria: iuncta sibi in matrimo
nio Ptolemæ: & quia amicitias cum Ionathā facies magnifice eum honorauit. cap. v. car. cxi.

Demetrii filius nāigans in Syriam a Creta cum exercitu conturbauit Alexandrū
de iudæa. Et de Apollonio dūce alexandri: qui bellum mouit aduersum Ionathan ipso ta
Jonathan triumphum obtinente. cap. vi. car. cxi.

Alexander parauit ptolemæo: quas deprehendens ptolemæus: iratus ablata eius
demetrio filio suū iunxit demetrio filio demetrii cum quo etiam duxit exercitum contra ale
xandrum: & de iudæa ipse quoque periit. Demetrio alia principatum obtinente: qui & amicitias fo
Jonathan confirmans ei principatum sacerdoti. cap. vii. car. cxi.

Tryphon apameno: qui bellans contra demetrium: antiocho filio alexandri tradidit princi
patus amicitias cum Ionathā. cap. viii. car. cxi.

Tryphon demetrio a parthis captus: contra sœdus fraudibus Jonathan com
miser interfecit. Fratremque eius Simonem cui gens iudæorum principatum tradidit: frau
peruenire uolens minime prauauit. cap. ix. car. cxi.

Tryphon occiso Ionathā: perfidus existens antiocho alexandri filio: qui Theos no
baptis: interfecit: & obtinuit principatum eius: cuius insolentiam declinans exercitus cō
ad Cleopatram uxorem demetrii: quæ uiduata morte eius: fratrem ipus antiochum qui pius
nuptias suas & ad imperium inuitabat. cap. x. car. cxi.

antiochus cognomento pius: potius nuptiis Cleopatraz uxoris fratris sui demetrii: &
indies exercitum produxit aduersus Tryphonem: quem obsidens in dora castello: accepit
in solatium a Simone principe sacerdotum: & de morte Tryphonis. cap. xi. car. cxi.

Tryphone interempto: Antiochus oblitus beneficiorum Simonis Cedebeum
territo misit ad expugnandū eum: quem tamē simon pugnās foriter deuicit. cap. xii. car. cxi.

ad a genero Ptolemæi in conuiuio dolo peremptus est simon. Ptolemæus autem uincens
duos filios eius: principatum ipse tenere conatus est. cap. xiii. car. cxi.

uicissimus filiorum simonis Hyrcanus ducatum accipiens: obsedit multo tempore Ptolemæ
castello quod dagon uocatur. cap. xiiii. car. cxi.

antiochus exercitum ducens contra Hyrcanum: castra soluit: accipiens ab Hyr
centa trecenta: & amicitias cū eo composuit. cap. xv. car. cxi.

Hyrcani militia post mortem antiochi apud parthos defuncti contra Syriam: & q̄ multas po
uitates obtinuit. cap. xvi. car. cxi.

uicissis alexandri Zabine cognomine cū Hyrcano: & quo deuictus ab Hyrcano antiochus Cy
misit iudæā: & de sœlicitate uel pace iudæorū Hyrcano principatū agente. cap. xvii. car. cxi.

defuncto Hyrcano: filius eius aristobulus suscipiens principatū: primus sibi diadema impo
bus suis præter antigoni in uincula coniectis: qui etiam matrem suam uinculis & penu
mens ipsum quoq; antigonū fratrem suum quem consortem regni habebat accusationi
or alienatus ab eo iussit interfici. cap. xviii. car. cxi.

admodum defuncto aristobulo: frater eius alexander succedens in principatu: contra syriā
rem: & arabiam exercitum ducens: multas gentes subegit: & de ptolemæi Latini contra ale
pugna & uictoria. cap. xix. car. cxi.

ignans demetrius Ceraunus contra alexandrū: uicit eum. cap. xx. car. cxi.

hi q̄ liber pater dicebat militia contra iudæā: & q̄ plurimum arethæ regis contra alexandrū
incens: cū pactis a iudæa discessit: & de morte alexandri. cap. xxi. car. cxi.

admodū post alexandri mortem uxor eius alexandra imperium per nouē annos rexit: &
pace gloriāq; defuncta est. cap. xxii. car. cxi.

Incipit Liber XIII.

admodum post mortem alexandraz nouissimus eius filius aristobulus: contra Hyrcanū
regno bellauit. cap. i. car. cxi.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

- De antipatro patre Herodis qui iuuabat patrē Hyrcani aduersus Aristobulū. cap. ii. car. cxi.
 Cum suscepisset Hyrcanus exercitū: & contra Aristobulū produxisset: & in pugna uicisset: ad Hierosolyma eū p̄secutus est: ubi cum exercitu obsidebat ciuitatē. cap. iii. car. cxi.
 Qualiter Scaur̄ ab Armenia Magnus Pompeius ad partes Syriæ transmisiit & q̄ legati uenientes Hyrcani & Aristobuli: auxilia petierunt. cap. iiii. car. cxii.
 Quēadmodū Aristobulus cū intellexisset Pompei cōsiliū: ad sua discessit: aduersus quē indignatus Pōpeius exercitū p̄duxit: & Aristobulū in alexandriū castellū fugauit. cap. v. car. cxii.
 Quēadmodū aristobolus grauiter ferēs q̄ p̄ter spem sibi a Pompeio euenisset: bellū pauit sed poſtea poenitens pacē postulauit: pecunias offerens: quas tamen minime soluit. cap. vi. car. cxii.
 Qualiter irritatus Pōpeius aristobulū ligauit: & ad ciuitatē obsidēdā accessit. cap. vii. car. cxii.
 De modestia Pōpei & religioſitate: q̄a nullatenus paſſus est tangere tēpli pecunias: licet multæ fuissent: & q̄a aristobulū romam uictū cū filiis perduxit. cap. viii. car. cxii.
 De modestia Pōpei & religioſitate: q̄a nullatenus paſſus est tangere tēpli pecunias: licet multæ fuissent: & q̄a aristobulū romam uictū cū filiis perduxit. cap. ix. car. cxiii.
 De Scauro q̄ militiā cōtra petrā urbē tunc regnū arabū abscentē produxit. cap. x. car. cxiii.
 Quēadmodū aristobuli filius alexander fugiens Pompeiū ad iudæā puenit: ubi multo exercitū congregato: bellū contra Hyrcanū & antipatrū produxit. cap. xi. car. cxiii.
 Quemadmodum cum flexisset alexandrum mater sua tradere se cum castellis: Gabinius alexandrum dimisit. cap. xii. car. cxiii.
 De aristobulo qui cum a Romana ciuitate ad iudæam fugisset: tentus a Gabinio: rursus captiuus transmissus est. cap. xiii. car. cxiii.
 De Crassi ſucceſſoris Gabini contra parthos expeditione & aſcenſus eius in iudæam: pecuniarūq̄ templi de populatione. cap. xiiii. car. cxiii.
 Vt Cæſar Aristobulum ſoluere cupiens: & cum duobus agminibus in iudæam transmittere a Pōpeianis ueneno necatus est. cap. xv. car. cxiii.
 Qualiter Scipio alexandrum aristobuli filium ſecuri percuffit. cap. xvi. car. cxiii.
 De expeditione Cæſaris ad ægyptum: & quemadmodum auxilium ei Hyrcanus & antipater deſiderant: iudæosq̄ auxiliares ei feciſſent. cap. xvii. car. cxiii.
 Quemadmodum antipater cū bene pugnaſſet: amicitia Cæſaris acquiſiuit. cap. xviii. car. cxiii.
 Vt Cæſar antipatro tutelam iudææ credidit: & epiſtolæ cum ſenatus cōſulto de amicitia iudæorum directe ſunt. cap. xix. car. cxiii.
 Qualiter antipater filiis ſuis Hyrcano & Herodi gubernationē habēdā pmiſit. cap. xx. car. cxv.
 Quēadmodum Sextus Cæſar cognatus magni Cæſaris dona cœpiſſet ab Herode duce Galilææ & maximum eum inferioris Syriæ principem ordinauit. cap. xxi. car. cxv.
 Vt Caſſius deſuncto Cæſare cum contra iudæam aſcendiſſet: & prouinciā deuastaſſet: ſepriſſet ea talenta ab eis exegit: & qualiter Herodes circa paſſionē pecuniæ: Caſſio ſtudioſus apparuiſſet: & mors Malchi: qui contra Herodem ſeditionem excitauit. cap. xxii. car. cxvii.
 De morte legatorum iudææ: qui cum ad Antoniū poſt uictoriā Macedonicā: in Syriā ueniſſent: indignantem inuenerunt: q̄ Herodem accuſarent. cap. xxiii. car. cxvii.
 De expeditione Parthorum contra Syriam: per quam Aristobuli filius Antigonus regno reſtituitur. cap. xxiiii. car. cxviii.
 Quemadmodum Herodes cum Romam ueniſſet: multasq̄ pecunias promiſiſſet: & a ſenatu uel Cæſare rex iudææ pronunciatus eſt. cap. xxv. car. cxix.
 De nauigatione Herodis ab Italia in iudæam: pugnaque contra Antigonom: militiaque Romana: & Sylano duce. cap. xxvi. car. cxix.
 Quēadmodū Hierosolymā Soſſio uel Herode obſidētibus: Antigonus interiit. cap. xxvi. car. cxxi.
 ¶ Incipit Liber. XV.
 ¶ Qualiter capta ciuitate per Soſſium & Herodem: Antonius quidem Antigonom in Antiochia interemerit: Herodes autē quadragintaquinque ex amicis illius primates Hierosolymorum reuerſus extinxerit. cap. i. car. cxxi.
 Quomodo Hyrcanus primus rex iudæorum: & princeps ſacerdotum a Parthorum rege Arſace dimiſſus: ad Herodem reuerſus eſt. cap. ii. car. cxxi.
 Quemadmodum Herodes aristobulum uxoris ſuæ Mariannæ fratrem: principem ſacerdotum ordinauit: & paulo poſt occidit. cap. iii. car. cxxii.
 De Cleopatras ut iudæorum & arabum regnis inſidiata: partem eorum ab antonio poſtulauit: & ad iudæam peruenit. cap. iiii. car. cxxiii.
 Quemadmodum Herodes debellaſſet aretham tempore quo antonius a Cæſare in antiochia pugna deuiſtus eſt. cap. v. car. cxxiii.
 De terræmotu per iudæam factō: & internitione hominum uel iumentorum: & de ſermone Herodis quem ad iudæos de inſtauratione belli contra arabas fecit. cap. vi. car. cxxiii.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Quamodum Herodes necessario pfecturus ad Cæsare uictorē hyrcanū extinxit. cap. vii. car. cccxii.
Quamodum Cæsare regnum accepisset cui per Syriam in ægyptum eunti aduersus Antoniam &
 Iohannam inuentionem parabat. cap. viii. car. cccxv.

Quamodum Herodes cū in ægyptum puenisset a Cæsare multipliciter honorat: & de inter-
 nationis israel alioq. de genere Hyrcani: & de miris constitutionibus: constructionibus ad
 iudæos more gentilitio: quibus corrupit legem iudæicam. cap. ix. car. cccxv.

Quamodum Iudæi & Syriam facti: & ut seruauit populos & ciuitates Herodes: & rursus intra & cla-
 uis in sollicitas: & de Esseno quodā qui diuinationis habuit notitiam. cap. x. car. cccxvii.

Quamodum post sexcentos annos deposita: & aliud duplum condidit. cap. xi. car. cccxviii.

Incipit Liber. XVI.

Quamodum Herodes filios suos alexandri & aristobulū de Roma in domū suā reduxit: qui
 in domo cogitabant mortē matris suæ in Salome & cæteris quoq. accusatione mater eorū
 in domo quā pater eorū hoc dissimulans: uxores nobilissimas eis iunxit. cap. i. car. cccxix.

Quamodum Herodes ad Agrippam ueniens: inuitauit eum ad iudæam uenire: & profectio Agrippæ
 domum. cap. ii. car. cccxix.

Quamodum Herodes multis navigationū circuituionibus secūdo uenit ad Agrippam. cap. iii. car. cccxix.

Quamodum Iudæorū ad agrippā i. Ontia pñe herode: de quibus Græcos accusabāt. cap. iiii. car. cccxx.

Quamodum agrippa confirmauit eis leges: Herodesq. ad propria rediit. cap. v. car. cccxx.

Quamodum illocutus est herodes Hierosolymitanis: & quantum parrem eis fiscalium preteriti anni
 dedit. cap. vi. car. cccxx.

Quamodum domus Herodis facta est: Alexander & aristobulus filii herodis indignationem
 aduersus Salomen sororem regis: & Ferorā fratrem eius: propter mortem matris suæ: & il-
 lorum malitiosis in eos accusationibus utentes. cap. vii. car. cccxx.

Quamodum Herodes indignatus filiis alexandro & Aristobulo: præposuit eis antipatrum
 uxore genitum: ipsos autem ad Cæsarem deducens accusauit. cap. viii. car. cccxx.

Quamodum satisfactione coram Cæsare: & reconciliatione cum patre. cap. ix. car. cccxxi.

Quamodum Herodes celebrauit quinquennale certamen in honorem Cæsaris: & mira uel
 opera eius. cap. x. car. cccxxi.

Quamodum Iudæorum per asiam & Libyam: & legatio ipforum pro hoc ad Cæsarem: exemplar quo-
 rum & agrippæ: quod pro ipsis ciuitatibus scripserunt. cap. xi. car. cccxxii.

Quamodum egens herodes pecuniis: descendit ad sepulchrum dauid: & terrore imaginum
 & tumulum desuper statuit: & rursus de perturbatione magna domus herodis: qua etiam alex-
 andrum filium suum iecit in uincula. cap. xii. car. cccxxii.

Quamodum chelaus rex Cappadociæ reconciliauit alexandrum patri: & ipse in Cappadociam: Herodes
 Romam profectus est. cap. xiii. car. cccxxiii.

Quamodum habitantium Traconem a regno herodis & uastatio p duces eius: & de transfugis qui
 one puicia ad arabia recesserūt: quos recepit sylleus pcurator regis arabia: cap. xiiii. car. cccxxiii.

Quamodum herodes a Roma reuersus in arabiam transfugas postulabat: quos cum non obtinuis-
 set: contra eos produxit arabas quoque debellauit. cap. xv. car. cccxxiii.

Quamodum sylleus accusauit coram Cæsare herodem de incursione quam in arabia fece-
 ndignatus Cæsar dura uel grauiā rescripsit ei: quare herodes placare uolens Cæsarem: mi-
 n Nicolaum damascenum. cap. xvi. car. cccxxiiii.

Quamodum nationes Euryclis Lacædemonii contra filios ad patrem Herodem: & quia ligasset eos
 ad Cæsarem scripserat. cap. xvii. car. cccxxiiii.

Quamodum Nicolaum accusatione liberatus herodes est apud Cæsarem: Sylleus autem accusator he-
 rodi adiudicatus est. cap. xv. ii. car. cccxxv.

Quamodum Cæsare prætē p bētescōilio i Beryto habito accusauit filios herodes. cap. xix. car. cccxxv.

Quamodum inuentum & sepultura corporum eorum in alexandrio. cap. xx. car. cccxxvi.

Incipit Liber. XVII.

Quamodum Antipater odio hñtus est ab oī gēte pp interfectionem fratrum suorum. cap. i. car. cccxxvi.

Quamodum Herodes rex filios Alexandri & Aristobuli filiorum suorum adoptans: filiam Feroræ il-
 lorum & antipatri: & qualiter antipater persuasit patri desponsationem in suos transferre fi-
 lio: Herodes aduersus Traconitas uolens munitus existeret: Zamarim iudæum qui de
 hiscefferat: & in antiochia debebat euocans ibi constituit: & utebatur illo opposito ad
 conitas. cap. ii. car. cccxxvii.

Quamodum Antipater oblectabatur eos qui circa Feroram erant: uolens per illos insidiari patri &
 iofcens soror regis Salome clam denunciauit fratri: & de interfectione Phariseorum re-
 titium. cap. iii. car. cccxxvii.

Quamodum rex Herodes præcepit fratri suo Feroræ: ut excluderet uxorem suam: aut eius regio-

DE BELLO IYDAICO TABVLA

discederet: & qualiter antipater suspectus patri factus timens eū scribebat amicis in Roma: ut scriberent patri eius ac persuaderent: ut mitteret eum ad Cæsarem cum pecuniis quod persuasum est Herodi filiumq; transmisit: & de morte Feroræ fratris Herodis. cap. iiii. car. cxxxvii.

Accusatio uxoris Feroræ a filiis Feroræ: q; ueneno perisset: & qualiter Herodes exquirens reperit contra se uenenū patris a filio antipatro: & pscrutatus antipatri cognouit insidias. cap. v. car. cxxxviii.

Nauigatio antipatri de Roma ad patrem: & qualiter a Nicolao Damasceno Herodis amico fuerit accusatus: p̄sidēribus in iudicio Varone qntilio & ipso Herode cū amicis utrorūq; in quo iudicio antipater multifarie cōuincit de facta conspiratione in patre intantū ut uenenū patri a filio pparatū in mediū pferret qd ad expimētū iussu Varonis bibēs unus dānotogastatī morit. cap. vi. car. cxxxviii.

Herodes antipatrum filiū misit in uincula: & legatio missa ab herode ad Cæsare de filio. c. vii. car. cxli.
De ægritudine Herodis: & seditione iudæorū: & qā desperans oēs optimates iudæorū pcepit occidi in hora mortis suæ & quia tpe illo deportatæ sunt ei litteræ ab legatis ad Cæsare missis: habentes dānationem antipatri in arbitrio eius & uoluntate esse positam: & quia inualecente ægritudine malum purgans: cultro se interemisset si præuentus non fuisset. cap. viii. car. cxli.

Qualiter antipater putans Herodem defunctū locutus fuerit custodi corporis de dimissione suæ & propter hæc antipatri preemptio. cap. ix. car. cxlii.

Testamentum Herodis ad Cæsarem: & distributio inter eius filios: & qualiter archelaum præfecit deinde mors ipsius. cap. x. car. cxlii.

Epistola Herodis ad exercitum: & admonitio fidei seruandæ circa filium eius archelaum qui statim eleuatur in regnum. cap. xi. car. cxlii.

Sepultura Herodis in Herodio castello: & fauor archelai regis ad populum: & populi ad ipsam. cap. xii. car. cxlii.

Qualiter populus seditionem mouit aduersus archelaum in festiuitate azymorum: & qualiter archelaus tria milia ex eis interemit: ipse uero nauigauit ad Cæsarem: credens regnum Philippo fratri suo. cap. xiii. car. cxlii.

Qualiter archelao Romam ascendente: Sabinus qui erat in Syria Cæsaris curator ascendit in hierosolymam uiolenter expetens herodis pecunias & castella a curatoribus archelai. c. xiiii. car. cxlii.

Qualiter persuaserūt curatores populo arripere arma: & occidere Sabinum uel Romanum exercitum in antonia constitutum. cap. xv. car. cxlii.

Qualiter Cæsar testamentum Herodi confirmauit: seruans filijs eius testamentum: & diuisio regni iudaici in Tetrarchias. cap. xvi. car. cxlv.

De eo qui se mentiebatur esse alexandrum Herodis filium: & qualiter fictio ista depræhensa sit: inuestigante Cæsare: & poena qua multatus est. cap. xvii. car. cxlv.

Qualiter archelaus accusatus est a iudæis apud Cæsare: quem Cæsar indignatus: regno priuauit & trussit in exiliū apud Viennā galliæ: & somniū uisum archelao & Glaphyræ. cap. xviii. car. cxlvi.

Incipit Liber. XVIII.

Qualiter Cyrinus a Cæsare destinatus ut Syriam iudæamq; censeret. cap. i. car. cxlvi.

Qualiter Copinius ex equestri ordine missus ē in iudæā: & quia Cyrinus uenit in iudæā uniuersorū dep̄daturus substantias: & archelai redditurus pecunias: & quia iudæi moleste ferētes: ad eū suadente lozaro pontifice passi sunt descriptionē fieri substantiarum suarū. cap. ii. car. cxlvi.

Qualiter iudas gaulonites: & quidam alter persuaserunt multitudinē suas describi substantias paterentur. cap. iii. car. cxlvi.

Qualiter populi eorū cōsecuti: seditiōes & bella ciuilia: seu latrocinia exercuerūt. c. iiii. car. cxlvi.

Quatē sint hæreses philosophorū apud iudæos: uel q̄libus teneant legibus. cap. v. car. cxlvii.

Qualiter herodes philippus ciuitates in honore Cæsaris fabricauerūt: & q̄liter Samaritæ ossa mortuorū in tēplo iactantes cū festis azymorū imineret populū reddidere pollutū. cap. vi. car. cxlvii.

Mors Salomæ sororis herodis quondā regis iudæorū: mors ē augusti: romanorū secūdi impatoris. Successio Tyberi Cæsaris sub quo potius pilatus mittit in iudæam. cap. vii. car. cxlvii.

Qualiter pontius Pilatus uoluit latenter intrmittere in Hierosolymam statuas Cæsaris cognoscens autem populus seditionem aduersus illum commouit: donec illas ab Hierosolymis in Cæsaream transmitteret. cap. viii. car. cxlviii.

DE IESV CHRISTO. cap. ix. car. cxlviii.

De facto quod contigit Romæ in templo Isis: & quæ iudæis per illud tempus Romæ prouenerint omnibus urbe expulsi per Tyberium: & de seductione samaritici populi: uel oppressione eius per pontium pilatum. cap. x. car. cxlviii.

Accusatio samaritarū aduersus pilatum apud Vitelliū: & qualiter Vitellius Romam eū ad Cæsare ire compulsi: ut ibi rationem eorū quæ contigerant redderet. cap. xi. car. cxlix.

Vitellius ascendens Hierosolymā: magnificus ac munificus extitit in populos: & q̄liter Tyberius Cæsar scripsit Vitellio: ut amicitias cōponeret cū artabano pthorū impatore. cap. xii. car. cxlix.

Mors Philippi fratris Herodis iunioris: & qualiter Tetrarchia eius dispensationi syriæ: regiminiq;

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Herodis filia que conuicta fuit archa petra & herodem quia dedit herodem filia
 uxorem amore captus herodias qua subintrodixit loco uxoris & quia Tybe
 herodis mada Vitellio aduersus archa pugnare. cap. xlii. car. cclix.
 Herodis filia ab herode petra & Vitellii puerum in pugnam aduersus archa secundum
 quia Vitellius ascendens hierosolymam innotabiliter suscipitur a populo
 locum de uniuersa maioris herodis profapia. cap. xliii. car. cclix.
 Herodis filia & infelicitas que prouenit agrippa deo in appio liberto Romae accu
 satus in uincula a Tyberio sit iniectus mors Tyberii successio Cai: solutio agrippae de
 puerum inuincula per Caium. cap. xlv. car. cl.
 Caius filius Terracha ueniens Romam accusatus fuit ab Agrippa & in exilium missus est
 legatus. cap. xvi. car. cliv.
 Caius filius & petrus alexandris constitutus & legatio utrorumq; ad Caium. cap. xvi. car. cliv.
 Caius filius ab Appione legato patris alexandrinorum propter quod statum Caesaris
 habebat. cap. xviii. car. cliv.
 Caius filius Calpurnius Petronium ducem ad Syriam cum huiusmodi mandatis congregata
 in puerum iudeis: simul et eius suscipere simulachrum. cap. xix. car. cliv.
 Caius filius iudeis in Babylonia constitutus per asineu & anileu fratres. cap. xx. car. cliv.

Incipit Liber. XIX.

Caius filius Caesar insidiis a Cassio Charea extinctus est. cap. i. car. clvi.
 Caius filius patris eius coactus a militibus suscepit imperium: & seditio senatus & popu
 li inuicem & inuicem partis. cap. ii. car. clx.
 Caius filius agrippae ad senatum: & quiter consequentes milites qui erant cum senatu ad claudium transire: &
 iure herede seu aliorum Caii interfectos: ipsi quoque Claudio repugnantium. cap. iii. car. clxi.
 Caius filius Caesar reddit agrippae omne regnum patrum: adiacentes etiam illi Lyfaniae
 & libentis iudeorum: quae prouenit eis sub Claudio: cum prius amississent eam sub caio
 patre quoque Regis agrippae in iudaeam. cap. iiii. car. clxii.
 Caius filius Petronii rectoris Syriae ad doritis pro iudeis: & quiter rex agrippa hierosolymorum
 & locupletius construens studium suum Imperfectum dereliquit prohibente Caesare: qui opus
 suspectum habuit. cap. v. car. clxii.
 honore quo Berityos honorauit: & de aduentu regum ad ipsum in citate tiberiada. cap. vi. car. clxiii.
 Caius filius processit de ciuitate cum regibus in occursum Marci praedis Syriae uel quali modo ui
 deritum non dedisset honorem deo: populo sibi attribuerent honores diuinos & non huma
 theatro quare confestim sensit plagam dei. cap. vii. car. clxiii.
 Caius filius agrippae: Caesarienses uel Sebasteni indecenter blasphemabant defunctum: statuas
 e filiarum eius diripientes: contumeliose tractauerunt. cap. viii. car. clxiii.
 mortem Agrippae: Claudius Caesar Cuspium Fadum misit praefectum in iudaeam: cui et iungit
 erceda in Caesarienses: & Sebastenos pro defuncti Agrippae contumeliis. cap. ix. car. clxiii.

Incipit Liber. XX.

eademmodum Claudius post Agrippae mortem: in Syriam misit successorem Marso Cassio
 ginum: & quia Fadu missus procurator iudaeae indignatus iudeis qui transfluum erant
 praeter uoluntatem suam contra Philadelfenos arma sumpserunt: tres uiros priores ipso
 praehendens: unum occidit: duobus fugam immisit: & de Ptolemaeo principe latronum
 deducto & occiso. cap. i. car. clxiiii.
 Fadu procurator iudaeae: & Cassius longinus praeses Syriae praecerunt iudeorum primo.
 marem tunicam & pontificalem uestem in Antonia constituerent sub potestate Romano.
 & prius. cap. ii. car. clxiiii.
 modo Claudius Caesar rogatus ab Agrippa senioris Agrippae filio: concessit iudeis petitio
 nem: & Fadu rescipit. cap. iii. car. clxiiii.
 eademmodum Herodes frater Agrippae defuncti petiit a Claudio potestate templi & sacerdo
 tationem: & impetrauit. cap. iiii. car. clxiiii.
 eademmodum Helena Adiabenorum regina & eius filius Iazates solennitates & ritus zelati
 orum. cap. v. car. clxiiii.
 & quae apprehendit ciuitatem Hierosolymorum: & mitigata per Helenam reginam Adia
 & eius filium Iazatem qui de paganismo conuersus fuerat in iudaismum: & de Artabano
 orum. cap. vi. car. clxv.
 pro quodam qui prophetam se esse asserens plurimos iudeorum seduxit. cap. vii. car. clxvi.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Quomodo Tyberius Alexander in Iudæam directus administrator filios Iudæ galilæi populum seducendo occidit. cap.viii.car.clxvi.

Quomodo Tyberio Alexandro Cumanus successit in Iudæa: & quæ defuncto herode fratre regis agrippæ defuncti: Agrippa iuuenis eius huius principatus. Cæsare sibi claudio cōcedere. cap.ix.car.clxvi.

Quia aduentu Cumani præsidis in Iudæam a Cæsare destinatis sub eo multi usque ad .xx. milia iudeorum perierunt quarta die azymorum. cap.x.car.clxvi.

Seditio iudeorum contra Samaritanas: & quia multi iudeorum extincti sunt per Cumanum adiuvantem Samaritanas. cap.xi.car.clxvi.

Quia Numidius quadratus Syriæ præses audiens hæc: & ascendens in Iudæam primates iudeorum atque Samaritanorum Romam iussit ascendere: pariter & Cumanum & Celerem: ut Claudio Cæsari deberent ex his quæ fuerant gesta reddere rationem: & quia quosdam iudeorum ipse puniuit. cap.xii.car.clxvi.

Quia Claudius audiens inter eos iudeos quidem absoluit a culpa: rogatus ab Agrippa rege: Cumanum uero exilio deportauit: Celerem autem millenarium & Samaritanorum primates morte multauit. cap.xiii.car.clxvi.

Felix mittitur procurator in Iudæam: & quia præter adiecta sit agrippæ regi per Claudium. c.xlii.car.clxvi.

Moris Claudius cui successit Nero quæ matrem uxorem & alios multos gentis sui interfecit. c.xv.c.clxvii.

Quia Felix missus in Iudæam: & inueniens provinciam a latronibus nimis afflictam: prospexit ut illis interemptis pacem tribueret regionis: principem uero latronum Eleazarum uinctum direxit ad Cæsarem: & de morte Ionathæ pontificis. cap.xvi.car.clxvii.

Quia ueniente ægyptio malefico: & multis iudeorum ab eo seductis: Felix aggressus eos multos occidit. cap.xvii.car.clxvii.

Quemadmodum iudeos & Syros pro æquitate ciuitatis in Cæsarea seditiose concertantes: Felix compescuit. cap.xviii.car.clxvii.

Quomodo Portio Festus in Iudæam missus pro successione Felicis: contigit provinciam sicariis commoueri. cap.xix.car.clxvii.

De porticu interiore templi: & quemadmodum eam exaltauerunt iudei: & quia Festus ob hoc indignatus iussit opus destrui: sed iudeis rogantibus: concedi sibi ob hoc legatos mittere ad Neronem: cōcessit miserunt nuntios: quos audiens Nero: ueniam gesti operis condonauit: & ædificiū manere permisiuit: & quia moriente in Iudæa Festus: successor uenit Albinus. cap.xx.car.clxviii.

Quia sub eo a nece provincialium sicarii cessauerunt. cap.xxi.car.clxviii.

Quia Florus ueniens Albino successor: tantis malis iudeos affecit: ut eos ad arma contra Romanos uenire compelleret. cap.xxii.car.clxviii.

¶ Iosephi Mathathie filii hebrei genere sacerdotis ex hierosolymis de antiquitate iudeorum contra Appionem grammaticum alexandrinum. liber.i.car.clxix.

¶ Phlauri Iosephi de antiquitate iudeorum ad Epaphroditum. liber.ii.car.clxx.

¶ Explicit Tabula Antiquitatis Iudaicæ.

¶ Rubricæ nuper editæ super libro Iudaico per magistrum Franciscum Macerata ordinis minorum.

¶ Incipit Liber primus.

Valiter Antiochus quæ cum Ptolemæo sexto in Syria bellum gerebat superauit ciuitatem magnam nitissimam: templum spoliat: occidit omnes ex optimatibus: deinde superato Bachide perposito præsidio antiochi per Mathathiam: & occiso: exactisque ducibus Antiochi ex finibus iudeæ & mortuo antiocho: filius antiochus nomine congregatis militibus Iudæam ite: inadiit & superauit Iudæam primo natu ex filiis Mathathie & interfecit multis ex iudeis Hierosolymam est profectus: & reliquis præsidio in Syria reliquos milites ad hyemandum traducit. cap.i.car.clxxxiii.

Post discessum antiochi Iudas cum ducibus eius cōgreditur & tandem superat & moritur. cap.ii.car.clxxxiii.

Ionathas frater iudæ reconciliatur antiocho: sed insidiis antiochi captus: & itatus antiochus quia a Symone fratre Ionathæ fuisset superatus Ionathan interfecit. cap.iii.car.clxxxiii.

Simon frater ionathæ ite: gerit bellum cum antiocho quo superato ob hoc pontifex creatur: sed insidiis Ptolemæi generi sui captus moritur: capta coniuge cum duobus filiis Simonis Hyrcanus tertius filius honorem patris defendens diu cum Ptolemæo bellum gessit & ob misericordiam matris: & fratrum tantum distulit ut annus feriatu ueniret: quo licebat dimitti bellum. cap.iiii.car.clxxxiii.

Antiochus iterum iratus propter ea quæ passus est a Simone irruit in Iudæam contra iohannem dictum hyrcanum quem trecentis talentis placauit. cap.v.car.clxxxiii.

Iohannes dictus Hyrcanus inuento tempore uindictæ quæ Antiochus bellum gerebat contra Medos: crexit contra ciuitates antiochi & multas occupauit. cap.vi.car.clxxxiii.

LIBRVS DE BELLO IYDAICO TABVLA

Antiochus in iherosolimis cepit agere seditionem qui tandem deuicti sunt & ipse rebus
 suis perdidit tres annos moritur relinquens filios post se hic princeps pontifex & pro-
 prius iherosolimis filios duos maiores non regnatos: cap.vii.car.clxxxiii.

Antiochus in iherosolimis patri conuenit cum matre quia eam dominā regē reliquerat Iosia
 rex iherosolimis deceptus uerbis matris suae fratrem Antigoni interficere fecit hoc audito
 Antigoni conuenit ut tandem moreretur: cap.viii.car.clxxxiiii.

Antigoni iherosolimi rex constituit: occidit fratrem pugnat cum Ptolemæo: occupat bona
 eius & ea recuperat: de se decē milia Iudeos interficiunt multas ciuitates occupat &
 de iherosolimis abiit a quo superato exercitum solus euasit Hierosolymam petit nititur
 eam occupare cum subditis quos nullo modo sedare potuit. cap.ix.car.clxxxv.

Antigoni milium demetrii qui superat praeiit: sed timore perterritus quia sex milia ex in-
 terfectis ad alexandrum discessit: Metellum ciuitatem deuastant mulieres earumq; filios
 interficiunt: metellus impetrat perterriti octo milia Iudeorum profugunt eadem nocte
 cap.x.car.clxxxviii.

Antigoni iherosolimis finit Demetrii cum Alexandro qui licet oppida multa diremisset & mul-
 tas ciuitates perdidit tamen antiochum arcebat sed per regem arabum tandem deuictus est: Alexan-
 der iherosolimis reuertitur qui motiens uxori reliquit principatum: hic declarat filium hyrcanū pon-
 tificem: iherosolimis vero regē hic fraude multos sibi deuiciens matre morbo laborante castella mul-
 ta perdidit: iherosolimis miserata Hyrcanū coniugem & filios aristobuli carcere conclusit: inter mori
 condempnit: conciliat hyrcanus & aristobulus. cap.xi.car.clxxxv.

Antigoni iherosolimis hyrcanū ut impiū repetat ad regem arabiae accedunt p auxillis & aristobulum
 reuertitur: mortuusq; esset nisi dux Romanorū soluisset obsidionē. cap.xii.car.clxxxv.

Aristobulus persequitur & refarcitis copis congressus cum Hircano occidit supra sex milia eorū:
 iherosolimis & Hyrcanus ad Pompeiū qui tunc erat in Damasco accedunt ut restituat Hyrcanū: Pō-
 mpeius exercitū ad fines iudaeae peruenit. Aristobulus alexandriū confugit: Pompeiū alloq-
 uato Pompeio pollicitationibus audita morte Mithridatis perrexit Hierosolymā: decepit Pō-
 mpeio q ex promissis nihil est factum iratus Pompeius aristobulum in custodiam collocat & ad
 iherosolimis accedere ut euerteret. cap.xiii.car.clxxxv.

Inter Pompeio quomodo urbem caperet orta est seditio inter eos qui in ciuitate erant de-
 iecta est pars Aristobuli receptis Romanis in itis consiliis cum Hyrcano quomodo aliam
 que in locum tutissimū confugerat caperet tandem sine consilio & auxilio Pompei: nihil
 um. cap.xiiii.car.clxxxvi.

Inter Pompeio locū intrudere tertio mēse uix turrim unā euerferat. cap.xv.car.clxxxvi.

Inter Cornelius muros primus ascendit multi occidunt multi ex muris se prociunt: Pompe-
 is comitibus ingreditur in templum ingressus neminē nisi pontificem uidit pcepit q nihil
 tum postero die solēna celebrant: Hyrcanūq; pontificē declarauit: Pompeius uero cū Scäu-
 is Aristobulum Romā profectus est. cap.xvi.car.clxxxvi.

Inter in arabiam proficiscitur paratur multa ob asperitatem locorū: alexander aristobuli filius i-
 herosolimis populatur timet Gabiniū: ppter ea loca arabiae munit: Gabinius pmissio Marco Anto-
 nio aliis obuiam sit alexandro coactus alexander congredi cum Gabinio: uictus effugit
 restaurat loca: perterritus alexander legatos ad eum misit pollicēs sibi omnia castella qua
 rius eruit funditus. cap.xvii.car.clxxxvi.

Inter Hierosolymam deducto Hyrcano reuertitur Aristobulus interim parato exercitū alexā-
 drupatis sed tumultu Romanorū in Macharunta confugit sed eādem capitur & ad Gabiniū
 alexander interim iudaeam reduxit in discessionem: Romanos multos trucidare decre-
 nit: concordiam peruasit sed certantibus ipsis alexander fugatus disperit: Gabinius hie
 reuertitur. cap.xviii.car.clxxxvii.

Inter Gabinius suscipit Syriam: aufert aurū tēpli: perit transgresso Euphrate: Cassius Syri-
 a: occidit Pisilaum colligentē seditiones aristobuli. cap.xix.car.clxxxvii.

Inter ex Arabis coniugem suscipit: sociat sibi regem arabum per affinitatem bellum uult ge-
 aristobulo: Caesar mittit e roma aristobulum solutum uinculis in Syriam: perit ueneno &
 ius filius occiditur: Ptolemæus aufert Antigoniū & eius sorores a coniuge aristobuli:
 i sibi coniugio copulat: Antipater mortuo Pompeio contulit se in clientelam Caesaris &
 cum antipatro uictores sunt: & Pompeius tandem gratia antipatri pontificatum confir-
 mo. cap.xx.car.clxxxvii.

Inter corā Cæsare crimabant antipatrū: sed Caesar cognitis meritis antipatri hyrcanū con-
 us uellit dignitatis pponit adoptionem: declarat ut procurator iudaeae: sedat iudaeā hyr-
 in gratiam populis tandem phaselū filium maiorem pposuit territorio hierosolymorū:
 in iorem natu curatorem Galilaeae: q Ezechiam deprehendit cum multis aliis ex hoc cogni-
 & Cæsari propinquo magni Caesaris. cap.xxi.car.clxxxvii.

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

Compellitur Herodes ab Hyrcano qui eum tam gloriosum euasisse oderat ut ad eum accedat ipse uero persuasus uerbis multorum qui inuiderant Herodi accersiri fecit: sed recessit Herodes non paratus obedire: Concitatur Hyrcanus iterum contra Herodem sed Herodes declaratur a Sexto Cæsare dux militum in Syria: Herodes Hyrcanum cogitat ex regno pellere sed uerbis patris & fratris mitigatur. cap. xxli. car. clxxxviii.

Oritur discordia inter romanos & ob diuturnitatem belli uenit Marcus successor Sexti Cæsaris qui mortuus fuit a Cæcilio Basso fauore Pompei. cap. xxlii. car. clxxxviii.

Tempore quo Marcus fit successor Sexto Cæsari: Cassius Syriam petit exactiones imponit: nascitur contra Malichum eius exactorem: Herodes fit carus Cassio: præficitur procurator Syriæ: Cassio cedente a Syria oritur seditio Hierosolymis Felix qdam uolens uindicare necem Malli fratris congregatur cum Herode: Herodes potitur uictoria: Accusatur Herodes Antonio interfecto Cassio: pecunia cum pacauit ueniunt legati Antiochiæ centum uiri contra Herodē & Hyrcanum Messalla: defendente eos: terrarchas ambos declarat Antonius: legatos carceri cōpellit: maior tumultus fit Hierosolymis bellum gestū est cōtra alios legatos ab Antonio ita ut multos occidisset: Barzaphranes concilians iteꝝ Pacorum contra Hyrcanū: tandē ab Herode multi obtruncant die pentecostes in ciuitate ortū est bellum ita ut multi occisi ab Herode: multi fugati. cap. xxliii. car. clxxxviii.

Admittitur arbiter pacis Pacorus: simulans Pacorus uolebat Antigonom adiuuare: cognitis insidiis nulloq; ministro ad necem Herodis qui noluit admittre habens hmoi suspectos: audito qꝫ Phaselus frater eius fuisset corruptus ad Idumæam nocte pgit: cognitus a barbaris cogitur recedere præmissa matre & fratribus: ad Masada properabat decertans cum illis potitur uictoria: Iosepus frater Herodis obuiam Herodi uenienti ex Idumæa fuit paucis ex carissimis receptis alios dimisit: partē Hierosolymam ueniunt: constituunt regem Antigonus: Hyrcanū & Phaselū uerberantes: dentibus aures truncat Antigonus ne possit esse pontifex: Herodes cognita morte Phaseli fratris uix euadens Romā peruenit. Creas rex fauore oīum & fauore Antonii & Cæsaris. cap. xxv. car. clxxxix.

Antigonus inclusos tenet Iosepum & alios qui etiam exeuntes quandoq; uincebant quandoq; aduerso casu reuertebantur: Ventidius iterum festinat Iosepo & aliis ferre auxilium: sed placatus muneribus Antigoni discedit: Herodes ex Italia reuertitur & contra Antigonom sumit exercitum: castris positis declarat populo uenisse bono populi & non recordaturus offensarum: detegitur corruptio: Sydonis ab Herode qui ipse nimum & oleum & omnia necessaria defferri scripsit in Hiericuntha: Herodes occupat ciuitatem & quingenta cacumina montium: committit bellum: uictor reuertitur: Herodes multos in speluncis occidit: pater septem filios cum matre occidit qui uolebant scēdus inire cum Herode: & septem etiam desuper occidit: reuertitur in Samariam contra Antigonom dimisso Ptolemæo præposito qui ab eis occiditur: occisis multis per herodem fertur qꝫ Iosepus eius frater in iudæa frangitur & moritur in Galilæa se confert: uulneratur Herodes: municipia multa occupat: in fugam uenit aciem inimicorum: ciuitatem ingreditur cladem fecit ex illis magnam: sed propter hyemis asperitatem non potuit Hierosolymam applicare: interim uxorem ducit & i Hierosolymam petit: iterum oritur discensio in ciuitate: Herodes iratus quoscunq; posset occidit: Antigonus ad pedes Cassii prosternitur: Herodes quærit pacare ciuitatem: & studiosos suos facere amicos: Antigonianos neci tradere. cap. xxvi. car. cxc.

Cleopatra indignata qꝫ propinquus nullus ex sanguinitate esse: ad extraneos occupandos se conuertit: moliebatur ut herodes & Malichus interirent per Antonium qui noluit: insidiis periclitatur Herodes: ex hoc recreati Arabes pugnam repetunt: fugant militem herodis: ulciscuntur Arabes: interim alia calamitas occurrit herodi scilicet terremotus infiniti ut triginta milia hominum interirent: incitatur hoc magis arabes: Herodes hortatur suos ad resistendum facto sacrificio congregatur & potitur uictoria: desideratur patronus illius gentis adiit Cæsarem herodes conquerens de Antonio: Herodem regem instituit & diadema imposuit in ægyptum proficiscitur Cæsari & mortua Cleopatra & Antonio regnum auxit herodi: procurator Syriæ instituitur: constituit templa & multa in honorem Cæsaris fecit & Agrippæ oritur discordia inter uxores herodis: ira concitatus Mariannem fecit occidere quem ualde pœnituit irati filii ob matris mortem criminantur apud Cæsarem: Antipater interim succedit in regnum: curat mortem fratrum ex parte Mariannes: conciliat filios Cæsari patris non cessat Antipater dolis & simulationibus fratres criminari consilio noueræ illorum: illis nescientibus: Alexander corrumpit amicos regis: intruditur in carcerem: reconciliat Archelaus Alexandrum herodi: Eurycles accusat Alexandrum: uinciuntur filii & separatim custodiuntur: Mittit herodes litteras cum iudiciis ad Cæsarem. Saturninus & Volamnius fiunt duces offocantur tandem iussu herodis: pœnitet herodem mortis filiorum & nepotes amplectitur: & antipater irasci patri herodis oratur Antipater ab herode ut Romā reuertatur: cōuenit herodes antipatrū priuatur regno & nomine regio: incenduntur uiui sophistæ & qui aquilam demiserunt ex muro: iubet multos ex iudæis occidere: feruntur litteræ a Cæsare de damnatione Antipatri occidit Antipatrum Herodes: moritur Herodes: legitur testamentum de institutione Archelai regis: fiunt exequiæ cū maximo apparatu ab Archelao: pelitur in castello quod Herodion dicitur. cap. xxvii. car. cxci.

DE BELLO IUDÆICO TABULA

Incipit Liber secundus.

Propter turbationes novas cogitus proficisci Romanus miles occidit die festo qui
 Philippus procuratorem regni & curatorem familiarium rerum satibat
 reddit Cæsari Archelaus: accusatur Archelaus apud Cæsarem q̄ nomine tantum
 regem non se ipsa defenditur a Nicolao Archelans: & ad pedes Cæsaris se pro-
 mittere reliquit ab Archelao congregantur: Varii res componit petunt iudæi ut per iur-
 mentum darentur: Cæsar non annuens his Archelaum tetrarcham fecit in media parte: polli-
 citur donaturum aliam medietatem regni aliis duobus filiis Herodis dimisit dona-
 tione ceteros filios & filias Herodis.

cap. i. car. ccj.

Interim simulat se esse Alexandrum ob similitudinem cum illo Romā uenit eo-
 patefacit ipse Cæsari dolum & fraudem: his ridens Cæsar remigum numero iſe
 interfecit: ponitur quædā secta philosophorū & eorū uita.

cap. ii. c. cclij.

Philo archelai Philippus & Herodes antipas regunt Tetrarchias suas: defertur impe-
 rium post mortem augusti: Pilatus mittitur a Tyberio in iudæam: ob imagines Cæsa-
 ris in templo oritur discordia maxima: Caius cæsar uult deus appellari: eius imagines
 in iudæa: Agrippa ad senatum ut placeat eum esse regem: non admittit curia: remittitur Agrippa ad
 pugnam aduersus eos.

cap. iii. car. ccliii.

Claudius offert uictimas deo: ipse donat Agrippam: regio patrimonio: moritur
 Claudius regnum i puincia redegit: & herodes q̄ regnabat i chalcide moriſ. c. ij. car. ccv.
 herodis qui i chalcide regnauit: Claudius Agrippam filium agrippæ regem insti-
 tuit: curam accipit alterius prouinciæ: unde inter iudæos oriuntur multi tumultus in die
 zymorum: populus in fugam se conuertit: & propter egressum de constipatione. xxx. milia ho-
 mines consumpta sunt.

cap. v. car. ccvi.

latrocinantium: unde quidam per Cumanum capiuntur: libri legis per militē
 comburantur: accensi iudæi ex hoc conqueruntur apud Cumanum: adiudicatus est ille
 ex hoc populus quieuit.

cap. vi. car. ccvii.

Galilæus ad festiuitatem ascendens in
 Cumanus ad sedationem mittit p̄catores: Hierosolyma audito homicidio uulgus in im-
 Samariam irruit: Cumanus accurrit cū ala militū: multos interfecit principes Hierosolymæ
 ut ab incepto desistant: iudæi tandē eorū p̄cibus acquiescunt.

cap. vii. car. ccvii.

his temporibus multa homicidia samaritarum primates accedunt ad Numidiū Quadratū
 de huiusmodi latronibus: conueniūt & nobiles iudæorū defendētes: distulit Numidi-
 cum: uenit: audiens iteꝝ querelas samaritanorū quosdam percutit securi: quosdā rele-
 uans uidet Romā proficisci: de reddēda ratione administratæ puinciæ apud claudiū: ex
 is tres interficiuntur: Cumanus iubetur ex urbe discedere.

cap. viii. car. ccvi.

ſuccedit Claudio: fratrem matrem & uxorem interfecit: ad Histrionum opera se conuer-
 tit.

cap. ix. car. ccvi.

Abili filius regnat in Armenia: angetur regnum agrippæ residuū iudææ Felici creditur: hic
 im deprehendit mittitur Romā cū multis aliis: insurgit nouum genus latrocinantiū. ſ. ſica.
 insurgūt qdā sectæ hoīum q̄ cōsiliis & hypocrisi hoīes decipiant.

cap. x. car. ccvi.

ptus quidam pseudo propheta congregat. xxx. milia hominum hierosolymam uult ascen-
 x cum quibusdam armatis eos depellit & fugat: insurgunt quædam magi qui tentant reuo-
 lum a seruitute Romanorum: insurgunt tumultus in Cæsaria inter populum scilicet iudæ-
 æcum: Felix nequiens pacare ex utroq̄ nobiles ad Neronem mittit: Succedit Festus felici q̄
 latronum interfecit.

cap. xi. car. ccvii.

ſit ſucceſſor Festo qui fauit latronibus: & postea Cæstius Florus qui ita se geſſit ut multi
 relinquere patriam ob publica latrocinia: & rapinas suas.

cap. xii. car. ccvii.

ſtio in Cæsarea inter iudæos & Cæsarienses de Synagoga iudæorum quia impediēbātur
 cessum: Iocundus q̄ erat præfectus equitū pergebat sedare tumultum: recedūt iudæi i Nar-
 libris legis primates iudæorum ad floꝝ accedūt conquærentes: quos iubet uiciri propter
 m librorum legis: ex hoc oriunt iurgia maxia apud hierosolymas accusat Florus & eius ti-
 ulus effugit: Florus indignatus sedēs p̄ tribunali militibus præcepit ut floꝝ uenialium diri-
 le multi interfecit & spoliati & domus oīum dirute sunt.

cap. xiii. car. ccvii.

rippa alexandriam proficiscens inuenit germanam suam: Beronicen: uidens iniquitatem
 iſit ad florū ut a cede deſineret: qui noluit immo peiora operatur uenit Hierosolymam
 exoluit: regina uero Florum precatur.

cap. xiiii. car. ccviii.

ſo clamat contra Florum: primates sedant multitudinē Florus uidens multitudinem
 uam quærit insurgere discordiam: multi occidūtur per Romanos sed desperatione du-

DE BELLO IYDAICO TABVLA

Itus populus irrumpit in Romanos: quos expulit ex urbe: idem Florus nihil posse agere ab urbe digreditur Caesariam venit. cap. xv. car. ccviii.

Florus non cessans: Iudaeos apud Caestium accusat de defectione dirigis tribunus Neapolitanus ad hanc inuestiganda suscipitur a Iudaeis benignissime: & conqueruntur de Floro cognita in humanitate Flori: vulgus vult legatos fieri ad Neronem de crudelitate Flori. cap. xvi. car. ccviii.

Aduocat contionem Iudaeorum & constituit in suggestu Beronicem germanam rex Agrippa quod omnes hortatur Iudaeos ad quietem & patientiam dicens haec non placere Caesari: neque eos posse Romanis obistere: qui toti orbi iam dominantur tandem acquiescit populus: nolensque persuadere ut Floro obediant. quousque successor ueniat. accensa multitudo ex urbe pepulerunt: ipse in regnum discessit. cap. xvii. car. ccix.

Quidam eo tempore insurgunt & Romanos omnes interficiunt Eleazarus dux militum prohibet Romanos hostias immolare. Nobiles quidam hortantur ne id fiat: ad Forum destinantur legati & ad Agrippam ut cum exercitu ascenderent in ciuitatem: diuiditur ciuitas in duas partes: quidam nobilium & pontificum confugerunt quidam in cloacis latuerunt. cap. xviii. car. ccx.

Quintadecima die mensis augusti fit impetus in Antoniam & omnes obsessos in eo praesidio capiti: post regem accedunt exurunt turre: precantur Manaimum ut liceat aufugere quibus concedit relictis solum Romanis intus: qui confugiunt in turre regias: illi uero qui cum Manaimo erant: ruentes illa loca diripiente stratopedum incenderunt. cap. xix. car. ccxi.

Capitur Ananias pontifex & cum fratre Ezechia occiditur & insurgunt quidam contra Manaimum: nolentes eum regem interficere Iosophita a populo interficitur Manaimus: per Romanos etiam multi ex Iudaeis occiduntur: ita ut Caesaria uacuata Iudaeis remaneat. cap. xx. car. ccxi.

Iudaei diuisi uicos & loca alia inflammauerunt: mensa caedes fit ex Iudaeis & aliis: Ciuitates etiam omnes plene cadaveribus scythopolitae cum Iudaeis dimicant: clā tamē nocte dormientes tertias eos inuadunt. xiii. milia interficiuntur ex Iudaeis & eorum substantiam diripiunt. cap. xxi. car. ccxi.

Circūfusus Scythopolitis a Iudaeis Simon quidam qui multos ex Iudaeis quotidie truncauerat educens gladium nullū hostium interfecit & patrem & matrē & filios & uxorem interfecit praeter indignatione hostiū quod gloriaretur: & seipsum: caedes maxima fit in Scythopoli urbes & populi cōuicini Iudaeos omnes interficiunt: multae ciuitates aliae pepererunt eis miseratione morae. cap. xxii. car. ccxii.

In regno Agrippae insurgit pulcres aduersus Iudaeos: Varus multos ciues quod ad Agrippam & Caestium uenerant poscendi praesidii gratia in itinere occidit: hūc Vag Agrippa punire nō audet summouit eum e regione qua procurabat. cap. xxiii. car. ccxii.

Iudaei persuadent romanis ut deferant castellum: tunc honoribus Iudaei in Alexandria quos Alexander concesserat confectus continuus cū Iudaeis & Graecis fit. cap. xxiiii. car. ccxii.

Alexandrini conueniunt ut largitionē ad herodem mittant: permiscetur Iudaei cum graecis in amphitheatro: fit discordia maxima inter eos: Tyberius Alexander cohercuit eos hortationibus qui irrumpentes Tyberium contumeliis appetebant ille quasi omnes fecit interficere: domos diripere. Zabulon ciuitas a Caestio occupata: diripit domos & loca incendit. cap. xxv. car. ccxii.

Caestius praemittit exercitū in Ioppē quod caput: itēdit eā & uiros omnes interfecit. cap. xxvi. car. ccxiii.

Caestius mittit Gallum in Galilaeam suscipiunt eum ciuitates qui uero non obtemperabant insequitur & trucidabat: progrediens multa loca inuadit Iudaei ad diem festum Hierosolymam petierunt: qui auditis militibus uenientibus: dimissis solennitatibus in Romanos irruerunt: quorum multos occiderunt. cap. xxvii. car. ccxiii.

Quaerit Agrippa uerbis Iudaeos auertere ut disisteret: mittit Borcaū & Phœbū ad Iudaeos: pimis Phœbus: Caestius adducit exercitū in oppidū Iudaeorum: incenditque praeter ciuitatis. cap. xxviii. car. ccxiii.

Quidam uocabant Caestium patet facturi portas: quod cogniti proiecti sunt ex muris: Caestius tentat muros ascendere & inuadere templum: repugnatur a Iudaeis: recedit Caestius & Iudaei insequuntur dimittit quae erant impedimento ad fugam: & nisi nox aduenisset totus exercitus periisset nocte aufugit: insequuntur Iudaei: ex Romanis mortui sunt quinq; milia & trecēti peditū: ex equitibus non ingenti & octuaginta. cap. xxix. car. ccxiii.

Post fugam Caestii multi nobilium ex ciuitate fugiunt mittit quosdam ad Neronem nuntiatus eius miseriam: Qui Caestium fugauerant reuersi sunt in Hierosolymam: ex Romanis qui supererant amicos sibi sociant: Eleazarus persuadet populo ut sibi pareat constituuntur diuersi diuersis locis praefecti: Iosephus unus ex praefectis subditos sibi quaerit conciliare: multos ex illis praepōnit & praeficit regionibus galilaeae sibi subditae: munit loca omnia propter Romanos quos timet insurgit quidam insidiator cum multis qui galileam depopulantur congregat pecunias: cogitabatque diuersa in perniciem Iosephi. cap. xxx. car. ccxiii.

Quidam qui aggressi sunt procuratorem Beronicis & multa abstulerunt: quia Iosephus iussit ut rebus restituerentur illis: contra eum tumultus maximos parant: accusantes eū esse proditorem irruunt in eius domum: quaerit placare illos uerbis: praevalet aduersus eos Iohannes quidam fraudē molis contra Iosephum insidias: cognita fraude ut de iniuria uendicaret accedit cū militibus ad Iohannem

DE ANTIQVITATIBVS TABVLA

iosepheus iussit eū interfici: aufugit in iacū: sumpsit viribus iohannes cogit aufugere
iussit iohannes infidiamm aduersus iosephum. cap. xxi. car. ccxv.

iosepheus a suis: quos ipse punit: euocat oēs primates & astutia quadam utens scaphis
iussit iohannes trichas cui dam clamanti Clito noie inbet manus abscondi ipseq. sibi met dexte
iussit iohannes timore perterritus. cap. xxii. car. ccxv.

Incipit Liber tertius.

iosepheus res gestas non prospere indignatur: mittit Vespasianum in syriam ad regendos
iussit iohannes iudeos rebellantes tandem ex iudeis. x. milia perimuntur: non cessant iu
iussit iohannes petunt sed antonius positis infidiis qua erant transiit super octo milia inter
iussit iohannes Niger unus ex ducibus iudeorū in turrim se recipit quem Antonius succedit
iussit iohannes demissus euadit iudei illud gaudet q. dei prouidentia dux eorum impo
iussit iohannes. cap. i. car. ccxvi.

Vespasianus Antiochiam cum exercitu venit: Agrippam offendit. fert opem Sephoris contra
iussit iohannes. cap. ii. car. ccxvi.

iosepheus Galilee opime abundantes hoies pugnaces sunt: continent hae provinciae diuersas
iussit iohannes diuersis fluminibus quibusq. finibus terminantur. cap. iii. car. ccxvi.

iosepheus quem dederat sephoris Vespasianus: diuiditur in duos assidue ciuitates & loca illa scur
iussit iohannes iosephus in Sephori impetum facit sed nihil efficit totam Galileam igne & sangui
iussit iohannes. cap. iii. car. ccxvii.

iosepheus Vespasiani patrē suū reperit ptolemaide qui multas legiones cōparauerat multosque
iussit iohannes genere ad militiā uiros congregauerat. cap. v. car. ccxvii.

iosepheus Romanorū prudentia instruētū seruos in militiā disciplina quāq. sunt edocti instruē
iussit iohannes & quē ordinem seruant in bellicis rebus describitur. cap. vi. car. ccxvii.

iosepheus cū filio suo ordinat exercitum in ptolemaide Placidus interim maximā multitudi
iussit iohannes in Galilaea peruenit iotapata qui receptus cū suis. a iudeis illico sunt interfecti: ex iudeis uero
iussit iohannes Placidus aufugit. cap. vii. car. ccxviii.

iosepheus cū armatis suis in Galileam peruenit timent oēs iosephus conspiciens non posse repu
iussit iohannes in Tyberiadē confugit. cap. viii. car. ccxviii.

iosepheus ciuitatē Gadarēsū capit iosephus mittit hierosolymā litteras: si cupiat sedus uel bellū
iussit iohannes manifestū bellū mittat cōdignū exercitū ut possint repugnare Romanis. cap. ix. car. ccxviii.

iosepheus aggrediēs recidere iotapata mōtē ubi iudei plurimi cōfugerant: ciuitatē circunuala
iussit iohannes per milites ipse pficiscitur ponit castra aggeres facit ad oppugnandū. ciuitatē iosephus curat
iussit iohannes ciuitatis altius p. xx. cubitos eleuent quod Romanos multū pternuit. cap. x. car. ccxviii.

iosepheus certans pluribus diebus uidens non posse capere ciuitatem statuit obsidere eam ut co
iussit iohannes nopria rerum reddere uidens nolle eos reddere iterum ad certandū se conuertit iosephus co
iussit iohannes fuga cum suis: populus hortatur ne recedat: ipse dicit melius: quia parabit alium exercitum
iussit iohannesocabit Vespasianum ab eis: statuit remanere: se parat ad praelium: aggreditur multis incussa
iussit iohannes Romanos egrediens: Vespasianus nollens cum desperatis congredi iubet ut armati decli
iussit iohannes. ca. xi. car. ccxix.

iosepheus Vespasianus arietē muris: muri concutiunt machinis cogitat iosephus quō ictus arietis
iussit iohannes Romani cōtra aliud genus machinant: iosephus cum sociis igne concremarunt Romanorū
iussit iohannesacula & aggeres ita ut spatio unius horae oia sint concremata. cap. xii. car. ccxx.

iosepheus uir iudeus saxo subleuato & demisso caput arietis fregit: hic fixus est quinq. sagittarū
iussit iohannes is decidit tandē: alii duo uiri Romanorū aciem prupuerunt: iosephus uero & cetera multitu
iussit iohannes sit machinas romanis lugentibus. cap. xiii. car. ccxx.

iosepheus in planta pedis uulneratur totus exercitus turbatur superato dolore uulneris sauius
iussit iohannes iudeos incitauit: pugnatur fortiter utrinq. cedit murus ictibus machinarum ad matutinas
iussit iohannes li uero munire partem illam. cap. xiiii. car. ccxx.

iosepheus parat exercitus & machinas: ad inuadēdū urbē recreato prius exercitus: iosephus cogni
iussit iohannes Vespasiani ordinat milites ad resistēdū: plia crudelissimo certamine. ca. xv. car. ccxx.

iosepheus mensis iunij iudei quasi defessi q. nō haberent ppugnatores quos mitterēt: cogitauerūt
iussit iohannes uti sup. in faso Romāos oppugnare: ac scēno grāco sup. sparso ut inde Romāi caderent: ui
iussit iohannes Vespasianus tot mala milites ppeti: eos a bello reuocat & a pōna. cap. xvi. car. ccxx.

iosepheus tres turres ferro circūdatas erigi fecit plenas iaculatoribus & fundibulatoribus for
iussit iohannes ut ex his q. intra muros erant deferere defensionē muri cogantur. ca. xvii. car. ccxxi.

iosepheus mittit Traianū in Ephra ciuitatem congredit cū illis tandem superat ciuitatem om
iussit iohannes nē infantes occidit. cap. xviii. car. ccxxi.

DE BELLO IYDAICO TABVLA

Ad Samaritas Cerealis mittitur a Vespasiano: quia eos pronos ad tumultū uidebat: Inopiaq; quidam moriebantur: quidam ad Romanos confugiebant: reliquos uero oēs nequiens per uisione placare occiderant aut undecimi milia & sexcenti. cap. xix. car. ccxxi.

Ageres super altitudinē murorum iotapatenis efferuntur: quidam ad Vespasianum uenit profugus ex ciuitate muniens paucitatem ciuium & facilitatem capiendi: Vespasianus exercitiū parat nocte hora qua ille ducuerat ciuitatem aggrediuntur: & custodes occidunt: ciuitatem ingrediuntur: quidam uero ne oppeterent per Romanos se ipsos interfecerunt: tandem Vespasianus incendi fecit ciuitatem uniuersam. cap. xx. car. ccxxi.

Iosephus ne a Romanis inueniretur in puteū se demisit lapidēq; supra imposuit ne uiderent: nocte exibat per scrutans si posset euadere: indicatur per quādam mulierē mittit ad eum Vespasianus cū fide de ueniā timebat uero Iosephus in somnis simulachra ei apparēt deprecatur deū. in manus Romanorum se cōmittit: habita prius oratione ad socios. cap. xxi. car. ccxxii.

Iosephus dehortatur suos a cādenequiens reuocare a proposito: oēs se ipsos interfecerunt: ducit Iosephus ad Vespasianū iubet Vespasianus eū custodiri ut ad Neronē mitteret: Iosephus alloquit Vespasianum seorsum cū filio Vespasiani eūq; dominum & regē orbis prādicat: Vespasianus eū liberat muneribusq; uariis eum donat. cap. xxii. car. ccxxii.

Vespasianus in ptolemaida reuertitur multi clamant de excidio Iosephi ipse nihil respondebat: legiones duas mittit hyemari Cæsaream: quasdam scythopolim. cap. xxiii. car. ccxxiii.

Quidam ex iudæis qui fugerant collecti in Iope fabricatus piratis nauibus inuium faciebant pelagus illarum partium Vespasiano uero illuc applicantem per Romanos tū per uentos qui illorum naues in scopulos cōpellebant: quatuor milia & ducenta cadauera inuenta sunt. Ciuitatē incendunt dimittitq; Vespasianus equites qui loca ruerentur. cap. xxiii. car. ccxxiii.

Audita captiuitate iotapate ab hierosolymis: maximus eos inuasit dolorem dicit qd Iosephus eēt cū Romanis ira in eum concitabant ita ut in Romanos seuius incirarent. cap. xxv. car. ccxxiii.

Vespasianus ad agrippam proficiscitur audit Tyberiadā & Tarichæas rebellare: iratus mittit filium suum illuc appropinquantes ciuitati quidam ex senioribus ad Vespasiani pedes suppliciter accedūt is uero eis indulget. cap. xxvi. car. ccxxiii.

Vespasianus prāmittit Traianum in arcem an multitudo pacem cupiat: illi apertis portis eum liberatorem ac benemeritū proclamant: post ad Tarichæas proficiscitur castra ponit: superatis illis ad nauale bellum se contulerunt. cap. xxvii. car. ccxxiii.

Congregata multitudo prope ciuitatem in planitie uidēs Vespasianus filium suū mitti: ipse uero patri nunciavit dicens opus esse pluribus auxiliis: suos deinde hortatur. eorū genus & aium remittit: scens ut strenue sint dimicaturi: Vespasianus mittit auxilia: gentem aggrediuntur: oēs fugant oppidum occupant: cunctos occidunt prāter indigenas. cap. xxviii. car. ccxxiii.

Letatur Vespasianus audita uictoria filii: post aduersus eos qui ad lacum descenderant rates fabri cari iussit. cap. xxix. car. ccxxiii.

Declaratur natura lacus: & ubertas & rerum uicinarū locorum. cap. xxx. car. ccxxiii.

Fabricatis ratibus insequitur illos per lacum Vespasianus: nemine remanente occisi sunt. paucis post diebus intolerabilis fetor ex cadaueribus in terrā a mari compulsis insurrexit: ut non solum uicinis sed Romanis miserabilis fuerit: totūq; aerem corripit. cap. xxxi. car. ccxxv.

Residet Vespasianus pro tribunali apud Tarichæas quidq; de supstitibus fiendum sit deliberat: tandem quosdā occidit: quosdā donat: quosdā uendit. cap. xxxii. car. ccxxv.

Incipit Liber quartus.

Excisi iotapatis reliqui iudæi se dederunt Romanis pter quādam castella & ciuitates: quantū noīa ponuntur & earū conditio lacū quendam Gamala occupant intrantes Romani: domos hostium testa oīa circūdant: ex quo multi Romani mortui recedereq; coacti sunt. cap. i. car. ccxxv.

Vespasianus cū paucis relinquit: his uero oppugnantibus resistit uidentes eius aium: quasi diuinū reputantes impetū remittunt ipse uero exiit castrum. cap. ii. car. ccxxv.

Vespasianus ad Romanos ueniens uisus aduersis casibus Romanos consolatur: hortaturq; ad ulciscendos hostes Gamalenses quantum profunt resistunt. cap. iii. car. ccxxvi.

Vespasianus quosdā qui itabyriū montē occupauerant inuadit ad eos mittit. placidū qd eos hortetur ad pacē: sed illis renitentibus: placidus congreditur fingens fugā: aduersus illos reuertitur multos occidit: multi confugiunt hierosolymam: reliqui montē Placido tradunt. cap. iiii. car. ccxxvi.

In Gamala tres milites nocte turrim effodiunt: decidit turris magno sonitu: oēs perturbati fugiebant quos Romani trucidabant: Titus urbem inuadit occidit multos: multi in arcē confugiunt: ita ut cruor effusus totum oppidum diluat. cap. v. car. ccxxvi.

Vespasianus ducit totum exercitum ad uerticem montis quo confugerant qui supererant: eos

DE BELLO IUDAEICO TABVLA

multa ex his de uertice se precipitarunt: per Romanos quatuor milia perempta: solum
profectum illis factum fuit.

cap. vi. car. cccxvi.

Abbas Ptolemæus Giscala oppidum galilee quod restabat indomitum: Vespasianus ad recreandos
hæc tamen egreditur quia restabat modo hierosolyma occupanda: Titus Giscalæ nos hortat
hæc tamen animis appropinquant portis illi apertis famulis clamant ipsius liberatorem: munus
hæc tamen tota galilea liberata est.

cap. vii. car. cccxvii.

Abbas Ptolemæus in Hierosolymam totus populus effusus percutitur quod agunt Romani
paterfamilias Giscalionis mor eos inuadit imensus hortatur iohannes hierosolymis ad bellum:
hæc tamen cecidit urbis ex hac re oriuntur multe prædationes & latrocinia in urbe contra
hæc tamen multa in eorum perniciem phana conculcantur: maxima cōtrouersia aduer-
sus populum inter hos inuasores & populum: horum causa erat iohannes qui simulabat amō-
nem & consilia populi aliis nocte apperiebat hic iurat fidem amicitiam: fit legatus populi

cap. viii. car. cccxviii.

Idemque populus ad idumæos p auxiliis petendiseo q ananus uellet Romanos introducere: le
hæc tamen nos & eos qui eos aduocant tanquā latrones q ciuitatē quotiā dissipant: hor-
hæc tamen qui sint uel iudicet quantū sint factiosi hoies uel recedant.

cap. ix. car. cccxix.

Idemque populus indignatus respondet iratus contra Iesum & pōtiferi accusans eos pro-
paterfamilias q eos uocauerint dicitq aduersus illos ituros.

cap. x. car. cccxx.

Idemque populus zelotarum apertis portis custodibus dormientibus intrant interficiuntur car
hæc tamen populus idumæi eadē nocte octo milia quingentos interfecerunt interficiuntur pō
hæc tamen cum Ananus qui interficiuntur oībus in sepultis.

cap. xi. car. cccxxi.

Incipit Liber quintus.

Quatuor idumæi per ciuitatem quot inueniunt totidem interficiunt Zachariam accusant u-
tero ferant pro eo sententiam indignantur idumæi contra iudæos: interficitur Zacharias: ex
hæc tamen idumæi recedunt: crescit Zelotarum insolentia cunctosq uel falsis criminatiōibus
hæc tamen occidunt.

cap. i. car. cccxxii.

Idemque pferim duces Vespasianū incitant ad expugnandam ciuitatem: ipse noluit ducens
hæc tamen de ipsi inter se discordes paulatim cōsumuntur.

cap. ii. car. cccxxiii.

Idemque oēs dictis Vespasianis: multiq ad Romanos cōfugiunt & solum his licebat qui solue-
olentes fugere ad Romanos.

cap. iii. car. cccxxiv.

Idemque querit aliis pesse ducens sibi dedecus esse sibi parem: multiq eum metu multi gratia cō-
antur.

cap. iiii. car. cccxxv.

Idemque sicarii oppidū quoddam munitissimū apud hierosolymam die azymorū quando iudæi
hæc tamen pro redemptione eorū ab ægyptiis: interficiunt quot inueniunt: uicos & oēs partes
hæc tamen depopulantur.

cap. v. car. cccxxvi.

Idemque hæc Vespasiano a transfugis quibusdam clam. n. quidam ad Romanos confugiebant
tabantur Vespasianū ut ferret opem ciuitati: accedit prope hierosolymā: ingreditur Gadarā
pati ad eum mittunt: occiditur Dolefus ab aliis inimicis.

cap. vi. car. cccxxvii.

Vespasianus Placido ut insequatur eos qui ex Gadaris fugerant: aduersus quem illi cum qui
bi se receperint profiliunt qui capta oportunitate a Placido interimuntur eosq ad iordanem
hæc tamen autem congregi placidus omnes occidit: quidam in iordanem se proiciunt conui-
ricos inuadit.

cap. vii. car. cccxxviii.

Idemque Vespasiano q Galatia motus quosdam fecerat: ipse magis icitatur ad bellum multa lo
restaurat quæ destruxerat bello: munit loca omnia militibus: narratur q nobilis sit regio
tis.

cap. viii. car. cccxxix.

Idemque natura Asphaltidis lacus: quem Vespasianus uoluit uidere.

cap. ix. car. cccxxx.

Idemque collocat p̄sidia apud Hiericūta: mittit quosdam hii ciuitatē capiunt: mille iuuenes in
nnia dabantur flāmis.

cap. x. car. cccxxxi.

Idemque Vespasiano parati p̄ficisci hierosolymam q mortuus sit Nero: quō etiam Galba sit crea-
tor: & qdam alii post eum & de eorū discordia.

cap. xi. car. cccxxxii.

Idemque expectat quid galba ad eum de rebus bellicis agendis scribat: mittit filium suum Ti-
gat rex agrippa ad Galbam: nunciatur in Achaia q galba sit interfectus & Otho sit creatus:
atque Romam pergere: Titus ad patrem nauigat Vespasianus cum Tito suspensi bellum ne

cap. xii. car. cccxxxiii.

Idemque exoritur nouum bellum per Simonem Gioræ filium Simon cum Zelotis con-
nultos occidit cum idumæis etiam pugnat: Iacobus quidam perdere idumæos cogitat:
capit Simon totam regionem depopulatur: capitur uxor Simonis a Zelotis: perterriti ti-

more remittunt ei mulierem suam.

Præter bellum in iudæa: in italia ciuile bellum fiebat: perempto Galba: Ortho imperator creatur: cum Vitellio pugnat: audita uictoria semetipsum Ortho occidit: qui biduum & tres menses imperium tenuit.

cap. xiii. car. cccxxviii.

cap. xiiii. car. cccxxix.

Vespasianus partes duas idumæe capit alteram et ciuitatem capit oēs interim: Simon quoque idumæe reliquias prosequitur: iohānes intus multas p̄dationes permittebat galilæis: uescebantur libidine: certant adinuicem Zelotæ cum iohanne: & Simon cum illis.

cap. xv. car. cccxxxi.

Deliberant Simonem introducere & iohannem expellere: Simon loca oīa ciuitatis inuadebat: congruitur cum illis qui eum receperunt.

cap. xvi. car. cccxxxii.

Bella fiunt in italia p̄ Vitellium & suos milites: audiens hæc Vespasianus q̄ Vitellius princeps fit factus indignatur: milites Vespasianum hortantur ut Romam accedat: eo q̄ ipsum populus imperatorem constituerit: renuit ipse: ipse cogit uelle imperium: cogitat quomodo rem efficere possit.

cap. xvii. car. cccxxxiii.

Describitur qualitas portus alexandrini mittit Vespasianus ad Tyberium Alexandrum ut esset sibi adiumento fama est q̄ Vespasianus sit imperator: quasi omnes ad eum accedunt congratulantes & subicientes se eius imperio: recordatus Vespasianus quod iosephus prædixerat: liberari iubet esse uinculis.

cap. xviii. car. cccxxxv.

Vespasianus mittit Mutianum in Italiam: geritur bellum cum Cecilio ab Antonio: Cecilius uidens exercitum Antonii cogitat de prodicione: ad ipsum mittit Milites uolunt occidere Cæcilium: certatur superatur exercitus Vitellii: Antonius in urbem ueniens cum Sabino Capitolium nocte occupat: Vitellius cum suis militibus eos inuadit: superat: Sabinus occiditur: Domitianus cum multis nobilibus euadit Vitellius iugulatur a populo.

cap. xix. car. cccxxxv.

Mutianus urbem ingreditur cum exercitu Antonium cum aliis subleuat: occidit multos qui cōfenserant cum Vitellio Domitianus filius Vespasiani: rector efficitur populus Vespasianum clamat imperatorem: ad Vespasianum qui alexandriam iam applicauerat ueniunt legati: intendit animum Vespasianus in reliquias iudæe: Titum mittit ad Hierosolymam.

cap. xx. car. cccxxxv.

Incipit Liber sextus.

Titus existente adhuc apud alexandriam hierosolymis oritur trifaria seditio zelotarum Simonis & iohānis inter eos congregiuntur: ita ut templum uniuersum inundaretur sanguine.

cap. i. car. cccxxxvi.

Describitur discordia quæ inter eos fuit & scelera quæ inter eos committerentur: post qualiter oēs quasi Romam expectabant: post quomodo Titus misit diuersas legiones in hierosolymam.

cap. ii. car. cccxxxvi.

Describitur ordo Titi & militum & omnium aliorum in eundo hierosolymam: peruenit Gophnam opidum quod Vespasianus ceperat: ciuitatem tentat adire: tandem coactus est si uoluit euadere intrare in hostes: ad suos saluum se recepit.

cap. iii. car. cccxxxvi.

Titus ciuitati nocte appropinquat: castra ponit in monte oliuarum dicto: exeunt iudæi: in legionem decimam irruunt fugantque Romanos: nunciatur Tito: fert auxilium: dimicatur utrinque: Titus tandem legionem liberat.

cap. iiii. car. cccxxxvii.

Remissio aliquoties bello oritur discordia inter eos: in duas partes seditio remanet: Titus ad ciuitatem electos milites mittit: explanare fecit omnia ita ut repletum sit quicquid cauum erat.

cap. v. car. cccxxxvii.

Iudæi Romanos querunt decipere instituunt quosdam qui pacem simulant: Romanosque uelle introducere: Titus noluit quia suspecta erat ei talis inuitatio.

cap. vi. car. cccxxxvii.

Quidam ex Romanis ad urbem usque accedentes eo quod crediderunt illis: interficiuntur: multi feruntur: unde irascitur multum Titus propter inobedientiam eorum eosque arguit.

cap. vii. car. cccxxxvii.

Intercedunt comilitones pro illis apud Titum: admonens eos indulget illis: cogitat ulcisci iudæos: castra ponit prope ciuitatem: ordinat legiones circa ciuitatem: describitur situs ciuitatis & templi pro Salomone ædificati: & quomodo distigebatur secundum loca sacerdotum & uirorum & mulierum.

cap. viii. car. cccxxxviii.

Describitur adhuc magnificentia ciuitatis & templi: eorumque quæ continebantur in eo: quæ a diuersis fuerunt constituta.

cap. ix. car. cccxxxix.

Quomodo Simon & iohannes dissidebant: & eos diuisa ciuitas sequebatur: & quomodo unusquisque partem ciuitatis seorsum tenebat: Titus querit qua parte ciuitatem sit ingressurus: constituit agerem tripartitum exercitum circa ciuitatem: cogitant iudæi concordari aduersus Titum & Romanos coeuntque in unum corpus exeunt iudæi aduersus Romanos fugantur in ciuitatem quidam unus iudæorum capitur: sagitta demissa occiditur inde iudæis luctus maximus oritur.

cap. x. car. ccxl.

Concutitur timore exercitus Romanorum: eo quod turris quædam lapsa sit nocte: & propter maximum sonitum timuerunt Romani: credentes hostes castra inualisse: percutiunt muros illis machinis murumque uiciorum frangunt.

cap. xi. car. ccxl.

Ingrediuntur Romani ea porta qua murus fractus erat: dimicatur postea unde iudæi audacia resistebant: Romani uero belli peritia uincebant.

cap. xii. car. ccxli.

ALPHA DE BELLO IYDAICO TABVLA

Iudaei simulati Romanis uictoriam dare ex iudeis quis fuisset promptior ad periculum
 Romanis uero qui forte se praestabant quia Titus sepi aderat. cap. xiii. car. ccxli.
 Quibus sanguis in medios hostes irruit: duobusque interfectis ex mediis hostibus ad suos re-
 uertitur. cap. xiii. car. ccxli.
 Quibus iudeis simulat uelle inire fedus cum Tito ut aliquantulum conquiescerent. Simo
 de rebus occurrentibus fingit quosdam socios uelle pacem quosdam non accensus
 iudeis utebat. Iudeis disrupto muro cum militibus ingreditur. cap. xv. car. ccxli.
 Iudei circueunt Romanos multosque ex eis occidunt. Nisi Titus tulisset opem
 iudei ultimum munus sunt expulsi. Titus iterum aggreditur ad illum munus: irrumpit totamque partem
 in qua iudei ponit muniturres & loca alia parte ciuitatis aggreditur: eosque hortatur ut uel-
 lent se pacis oratione patriasidem eos hortatur. cap. xv. car. ccxli.
 Iudei ciuitatem ea parte qua possit audiri facilius iudeosque orare uelint Romanis resi-
 stentibus pluribus uerbis illi uero consiliis eum afficiunt. cap. xvii. car. ccxlii.
 Iudei clam aduersus iudeos adducens diuersa exempla maiorum: ut uelint reddere deumque
 aduersus esse propter amplius ne uelint resistere. cap. xvii. car. ccxlii.
 Iudei cum lachrymis ut uellent sedare non flexerunt animos seditionis: sed diu persi-
 stunt cogentur fame perire. Tantam famem perpeffi sunt ut matres ex filiorum ore cibum
 uenerunt. domosque irruerant ut cibum caperent summa miseria & summa crudelitas
 Simonis & iohannis. cap. xix. car. ccxliii.
 Iudei propter famem ciuitatem exeuntes capiebantur ex his multi incisis manibus ad Simonem
 clamabant. Tito acclamante ne tantam uellent pati miseriam ipsi conuictis Tito & pa-
 tris iudicebantur. cap. xx. car. ccxliii.
 Iudei Epiphanes cum Macedonibus: amicitia Romanos quod muros non adeant: ipse cum suis
 de adiutoribus ex his fugiunt & multi interficiuntur: post a Tito aggeres fiunt: ad motus ad muros
 in fossas intus facta submissio igne aggeres diruit: & incidunt: Simonemque cum multis aliis proficiscit
 incensas illasque incendunt: cum Romanis congregiunt: ita ut non diiudicari possit amicus ab
 eo quid ex Romanis corruptis machinis desperabat ciuitatem captum iri. cap. xxi. car. ccxliii.
 Iudei duces Titus quid faciendum: an aggredi muros debeant an aggeres struendi: aut permit-
 ti quod ipsi fame coacti ciuitatem sint tradituri: an circueunda sit ciuitas ne exitum habeat: sicque dicit
 opus non paruum sed inextricabile Romanos esse facturos. cap. xxii. car. ccxliii.
 Iudei Titus his uerbis duces iubet exercitus in opera distribuere: murumque circa ciuitatem cum
 suis per suos construere fecit mira celeritatis: noctemque quilibet suo ordine ac uigilia explorabat: ut
 somnos inter se fortiebantur. cap. xxiii. car. ccxliii.
 Ita facilitate exeundi fame omnes moriebantur: unus alium mori intuebatur: non erat facultas
 ad latrones: uero ex mortuis uestes risu expoliabant: multi ex muris in fossas proiciebantur:
 Iudei Titus ingemuit. cap. xxiii. car. ccxliii.
 Iudei uidentes seditiones fame cruciari latantur: copiam maximam frumenti Iudeis ostendit
 maiorem dolorem: Titus etiam aggeres inchoabat ut uideret si uellent tradere ciuitatem miserat
 amicitiam: seditiones uero non placabantur. cap. xxv. car. ccxlv.
 In marthiam per quam ciuitatem obtinuerat peruenit cum tribus filiis suis: corpora sepeliri per
 hos etiam nobiles occidi fecit. cap. xxvi. car. ccxlv.
 Iudei ex iudeis qui custodiebat turrin a Simone sibi traditam: uidens tantam crudelitatem hu-
 milio cum quibusdam ex turri Romanis signum dedit se traditum: turri illi non credent
 ito hoc a Simone illud ex turri in fossas proiecit: uidens haec Titus: & ioseph saxo capite per-
 cussus iudei credentes eum mortuum esse: respuit ioseph uulnere: quo cognito seditiones
 uadit: multi ad Romanos profugiunt: multi ex profugis ab Assyriis uentibus aper-
 untur: eo quod aurum ex uentre eorum per finem uentris exire cognouissent: Titus ue-
 iustitia cognita omnes interfecisset nisi esset maxima multitudo noxiorum: increpat mili-
 sed occulte multi occidebantur ob insaniam propter hoc pauci ad Romanos amplius fu-
 cap. xxvii. car. ccxlv.
 Iudei ad sacri legem se conuertit: Mannetus ad Titum fugit: narrat maximum numerum mor-
 tui ex eo quod castra posuit: coactosque stercore uti pro cibo. cap. xxviii. car. ccxlv.

Incipit Liber septimus.

Iudei struuntur a Romanis: quaerunt iudei incendere: cum autem nequissent: ad mouent Ro-
 manes certatur utrinque: murus labitur ea parte qua iohannes suffodierat pro incendiis ag-
 gressus: alium murum struit quem nemo audebat ascendere eo quod qui prius tentasset certissi-
 am tentasset. cap. i. car. ccxvi.

DE BELLO IYDAICO TABVLA

Hortatur Titus commilitones suos ad ascendendum murum: facta exhortatione Sabinius quidam Syrus se obtulit ascensurum: susceptaq; asta cum .xl. murum ascendit: hostes in fugam uertit ipse quo sagittis obrutus cecidit. cap. ii. car. ccxlii.

Quidam ex custodibus aggerum Antoniam accedunt primos custodes occidunt: facta signo per buccinam ceteri fugiunt. Titus audito signo armat exercitum: pugnat ex utraq; parte ad septimam noctis horam: Romanis uisum est satis pro tunc Antoniam obtinere. cap. iii. car. ccxlii.

Iulianus quidam uidens Romanos superari armatus irruit in hostes & ad templum usq; fugauit cumq; non haberet auxilium multis interfectis diu resistens obiit. Iudaei Romanos in Antoniam recluserunt. cap. iiii. car. ccxlii.

Titus mittit ad Ioannem si uelit congregari & si uelit sacra intermissa celebrari per electos Iudaeos: consulit Iosephum Titus: hebraico sermone scripsit mandata Iosephus pro Caesare ad Ioannem hortatur ut se dedat: exempla inducens sed magis irritantur in eum ac capere quærunt: multi ex Iudaeis ad Romanos fugiunt quos a Romanis occisos Iudaei dixerunt ne plures ad eos confugerent: Romanis uero eos populo ostendebant propterea multi fugerunt. cap. v. car. ccxlii.

Increpat eos Titus quod templum polluerint: polliceturque non passum Romanos templum esse polluturos. cap. vi. car. ccxlii.

Iosephus referebat dicta principis Iudaeis qui magis eleuabantur in superbiam: statuit iterum Titus bellum gerere contra Iudaeos ipso remanente in Antonia. exercitum misit in Iudaeos: Certaturq; a nona noctis hora: usque ad quintam diei Tito spectante ab antonia: multi ex Iudaeis fortiter multi ex Romanis fortissime bellum gesserunt. cap. vii. car. ccxlii.

Septimo die reliqua manus Romanorum submersis antoniae fundamentis uiam fecerunt latam ad templum: admovent aggeres ad angulum templi: quidam congregati pro fame: impetum fecerunt contra Romanos: cognito impetu eorum pro Romanos dimicatum est undiq; fortiter: in ualle quadam caesi sunt Iudaei: capitis quidam ductus ad Titum interfici: curatq; Titus ut aggeres mature construant. c. viii. c. ccxlii.

Porticus templi incendit: abruptum Romanis ad uiginti fere cubitos ex muro: mittuntq; ignem sanctis: hisdem diebus quidam ex Iudaeis de Romanis inuitat si quis uelit certare: diuq; nemine uolente: quidam ex Romanis perosus illius audaciam cum illo certat & occidit: Romanos Iudaeus deridet ex Romanis quidam eum sagitta transfixit: clamor excitatur maximus. cap. ix. car. ccxlii.

Iudaei implent lignis aridis summitatem templi. fingunt fugam ex Romanis multi ascendentes templum: submisso igne pro Iudaeos succensi sunt: Titus eos miseretur: morientibus satis erat remedium quod Titus dolebat: Iudaei uero quidam in porticu existentes obsessi omnes ceciderunt. cap. x. car. ccxlii.

Iuuenis Romanus quidam qui euaserat incendium: oratur a Iudaeis ut ad eos descendat: me militum Romanorum tantum dedecus faciat sublato ense seipsum interfecit: incenditurq; porticus ea parte quae ad orientalem protendit: Moriebantur multi fame ita ut foenum calciamenta corrigias coacti sint comedere Iudaei. cap. xi. car. ccxlix.

Maxima multitudo erat eorum qui fame per ciuitatem peribant: qui inter se erant amicissimi propter cibum: si quem inuenissent: ad manus ueniebant: si quis moriebatur alii scrutabantur si quid cibi in sinu habebat: patiebantur ea comedere quae ne sordidissimum aliquod animalium comedisset: multaq; huiusmodi describuntur. cap. xii. car. ccxlix.

Mulier quaedam Maria nomine cum sublata fuissent sibi omnia per seditiosos filium suum fame comedit: cogitur ostendere latronibus quod parauerat pro cibo: cognito scelere tanto eos horror quidam inuasit uehementissimus: nunciatur Tito tanta calamitas: qui deum placare coepit dicens se uoluisse obliuisci iniurias eorum: sed illi noluerunt pollicetur quod tantum scelus non permitteret impunitum. cap. xiii. car. ccxlix.

Admovent iuber aggeres cum ariete muris: nihil proficientes cum scallis tentant ascendere: unde multa caedes facta est ex Romanis: iratus Titus ignem portis subici fecit crescente igne consulit proceres suos de templo: quidam suadent ruinam templi: quidam ut seruetur iuber restringere ignem. interim pugnatur: uidens Titus cum militibus electis Iudaeos profugatos templum concludit omnes succendereq; templum parat. cap. xiiii. car. ccxlix.

Quidam ex militibus Romanorum ignem portat ad templum: succenditur templum: hoc audito Titus iubet extingui sed pro nimio clamore & quia multi simulabant audire eius praecepta & prohibitionem ipso inuito exurit templum. cap. xv. car. ccl.

Templum incenditur mense & die mensis conformi incendio templi Babylonis: in ipsa incensio ne etiam multae caedes fiebat de praehensorum: nec erat discretio puerorum nec mulierum cuiusque aetatis: clamor ingentissimus fiebat: duo in ignem se proiecerunt incendunt Romani diuersas porticus & loca ubi Iudaei res suas ac pecunias deposuerant quidam Pseudo prophetae persuaferat populo ut expectaret dei auxilium. cap. xvi. car. ccl.

Quaedam prodigia quae supervenerant Iudaeis describuntur: quae in eorum fortunam & auxilium interpretabantur: quidam uero sapientes haec esse ruinae prodigia iudicabant. cap. xvii. car. ccl.

ALIVE DE BELLO IYDAICO TABVLA

quodam templum quidam redigetur q̄ ciuitas erat destrueda: hi vero in
 templum properant: dicitur propter dictum quoddam ambiguum inueniri scilicet q̄ eo tem-
 plo esset ex eorum sacris oris terre habiturus impetraret hoc dicto decepti sunt quasi
 indicantes dictum conuenire. cap. xviii. car. ccli.

Imperatores declarant in templo iudaei pronocant Titum ad colloquium ipse
 eos recipit alloquenturq̄ eos increpando tandem in diligendo eos si uelint in
 ciuitate manere: ipse cognita eorum nequitia eos militibus fieri praedam tradidit interim
 quidam supplicat ut eis fidem Caesar datus sit ipse in custodiaq̄ eos reclu-
 dit. cap. xix. car. ccli.

Regiam confugiunt Romanos pellunt: multi occiduntur ex populatibus
 quendam quia unus captus est ad ipsum rediens ex acie pepulit: quod grauius
 cap. xx. car. cclii.

latronibus in fugam: omnia igni tradidit illi uero in superiorem ciuitatem
 confugiunt q̄ nil essent relinqui hostibus & alacri uultu mortem expectabant: illi undique
 turbantur: moranturq̄ canibus proledebantur spes quibusdam erat in cloacis latere: &
 qui descendebant necabantur. cap. xxi. car. cclii.

clauis clauis superiorem nō posse capi sine aggeribus distribuit milites operibus
 penem legiones munit hisdem diebus idumaei mittunt ad Titum q̄ ad eum no-
 minis legatos pollicens pacem: Simon hoc intellecto quosdam occidit: quosdam
 tamen maxima fugit. cap. xxii. car. cclii.

promittens multa donaria Tito accepta fide pro fuga recessit: multa q̄ uas-
 donaria dedit. cap. xxiii. car. cclii.

aggeribus machinas Romani admovent: multi desperantes in cloacas demittunt: qui-
 dam confugiunt quidam Romanos applicantes arietes ad muros ulciscunt: Tyranni pri-
 uis descenderunt de turribus: iudaei ad Silo am confugiunt: a custodibus recluduntur: Ro-
 mani signa ponunt: ingredit Titus admirat q̄ tantas munitiones tyranni deseruissent ad-
 altitudine & compagine lapidum praeficit Frontonē custodire illorum: multos in aegyptum
 multos uendit multos etiam bestiis deuorandos tradidit. cap. xxiiii. car. cclii.

numerum per omne tempus obsidionis numeratus fuit decies centena milia: Ioan-
 nis uinculis seruatur. Simon uero seruatur triumpho. cap. xxv. car. cclii.

Hierosolyma secundo anno principatus Vespasiani die octauo mēsis septembris: prius
 uis capta fuerat: Conditor primus eius fuit Chananzorū Rex: qui iustus fuit appellatus: Ca-
 it ut turres & pars quaedam ciuitatis pro custodibus remanerent: reliquum explanarunt: lau-
 sar exercitum suum ei q̄ gratias agit de eorum uirtute & fortitudine: & pro gestis rebus dona-
 & coronas & premia multa singulis. cap. xxvi. car. ccliii.

donatis omnibus secundum eorum merita: ad sacrificia se conuenit deinde ad Caesaream
 nam descendit reponitq̄ in ea multitudinem manubiarum captiuosq̄ seruatis: quia Hyemis
 prohibebat in Italiam nauigare. cap. xxvii. car. ccliii.

tempore quo Titus Caesar Hierosolymis commoratur obsidionis causa Rhodum trāsmeat
 Caesarea maritima reuersus: aduenit in Caesaream Philippi celebrat ibi omnia spectaculo-
 ra. cap. xxviii. car. ccliii.

ut Caesar Simonem Giorae filium: & quomodo captus sit declaratur seruatur pro triumpho
 omne erat facturus Caesar. cap. xxix. car. ccliii.

inuenit multos iudaeos apud Antiochiam inuidus Antiochus irruit multiq̄ cremantur
 cap. xxx. car. ccliii.

noua calamitas quae accidit iudaeis: accusant iudaei ab Antiocho q̄ cremassent qua-
 & cū multis aliis: cognoscunt nō fuisse in culpa p̄ legatū Vespasiani. cap. xxxi. car. ccliii.

Caesar litteras a patre quam desiderabilis ipse peruenit Romam & quo honore sit susce-
 ribitur. cap. xxxii. car. ccliii.

defectio Germanorum facta tempore quo Vespasianus erat in alexandria: qui crede-
 se liberari a ditione Romanorum: his auditis a Domitiano exercitus tendebat: tunc Ger-
 onte subdiderunt. cap. xxxiii. car. ccliii.

conueniunt cū Germanis in defectione: transgressi flumē Istrū multos ex Romanis inter-
 ite iū Agrippā occiderunt: Vespasianus hoc audito Rubrū Gallū mittit q̄ multos occidit
 confugere: muniunt loca ne barbaris ap̄ius def̄ locus talia faciendi. cap. xxxiiii. ca. cclv.

uersas ex beryto spectacula per ciuitates Syriae celebrat: Antiochenes expectant cum
 siderio: petunt iudaeos expelli qui non exaudiuntur: ad alias petitiones se conuenerunt:
 Hierosolymam proficiscitur: miseraturq̄ calamitatem ciuitatis curatq̄ captiuos in Ital-
 riscipiens eos triumpho praeferre. cap. xxxv. car. cclv.

DE BELLO IUDAICO, TABVLA

Veniens Tito Romam patet cum tota ciuitate obulam proditiū ordinatur triumphus communis: & pompa triumphi declaratur: & modus exendi in triumphum: quo ordine quæcūq; sint distributa & ostensa parantur conuiuia ab omnibus per totam ciuitatem: diesq; gratulationis celebrantur: cum spe finis malorum ciuiliū: & foelicitatis principum. cap. xxxvi. car. cclvi.

Vespasianus peractis triumphis decernit ædificari templum paci: donatq; templum muneribus pigmentorum operibus oīa quæ fuerant iudæorū in eodem templo reposuit. cap. xxxvii. car. cclvi.

Lutius bassus in iudæam legatus mittitur: statuit bellum inferre Macheruntis: describitur Herodæ dii fortitudo: & situs inaccessibilis ac Herode hoc castellum munitum est: nascitur in eius ualle herba quædam mirabilis uirtutis: sunt balnea amenissima: castellum Lutius accepit: multos occiditq; castellum tradiderunt dimisit. cap. xxxviii. car. cclvi.

Ad saltum qui appellatur Iarden ducit exercitum Lutius: militibus cingit bellum committitur nullus ex iudæis euasit: Iudas dux eorum cloacis latenter effugit. cap. xxxix. car. cclvi.

Scribit Cæsar ad Liberium procuratorem ut iudæam uendat iussitq; singulis annis q; iudæi omnes binas dragmas in capitolium ferrent. cap. xl. car. cclvi.

Accusatur antiochus apud Cæsarem a Cessennio Peto: q; deficeret a Romanis: mittit Vespasianus ut quid uideatur Peto efficiat: Capitur antiochus post longam pugnam cum filiis suis: ducitur Romam uinctus: Audiens Cæsar ligatū antiochū iubet uincula auferri: filii cogitant conciliaturos patrem Cæsari: ueniunt Romam: cum patre adueto ex Lacædemone ibi manserūt. cap. xli. car. cclvii.

Scythæ his tēpibus cogitant Medicam terram inuadere: colloquuntur cum hyrcanorum rege: adhibito aditu fines omnes populantur: ad armeniam usq; peruenere. cap. xlii. car. cclvii.

Mortuo Basso Flauius Siluius in administratione succedit: Castellum quoddam adhuc rebelle superesse uidens mouit militem aduersus illud: princeps castelli erat Eleazarus cuius mores describuntur: & sociorum eius. cap. xliii. car. cclvii.

Flauius Siluius aduersus Eleazarum uenit: castellum cingit licet difficillimus adeundi accessus fuerat: per duo loca poterant accedere homines: declaratur difficultas accessus: ad mouet machinas per unam uiam: fabricat arietem cum quo murū percutit: ignem ad muros ponit: letiq; Romani cursu stodiunt ne quis eorum ex castro fugeret. cap. xliiii. car. cclvii.

Eleazarus uidens nō posse euadere manus Romanorū hortatur ut omnes combusta urbe seipsos interficiant magis q; seruituti subiciantur: quibusdam placuit: quidam uero molieres lachrymabantur: reiterat exhortationem Eleazarus præponens immortalitatem animæ: pulchrius esse pulchre mori q; turpiter uiuere. cap. xlv. car. cclviii.

Orantem Eleazarum omnes interpellant decernūtq; sibi mortem dare: omnes mortui sunt: unus ultimus incensa regia: gladio se transfigens occubuit: clam cum quinq; pueris uxor mulier latuit Romam mane per scalas muros ascendunt: neminem uidentes admirantur: mulier illa ex cloacis exiēs Romanis rem gestam aperuit. cap. xlv. car. cclix.

Peracto excidio Flauius siluius cum exercitu in Cæsaream proficiscitur: quidam ex iudæis in Alexandriam confugerant: hi nouas res tentabant ex quibus multi occisi sunt: mortēq; potius pati maluerunt: etiam pueri: q; Cæsarem dominum appellare. cap. xlvii. car. cclix.

Lupus rector Alexandriæ hæc omnia Cæsari indicat ad quem Cæsar scribit ut templum iudæorum destruat. cap. xlviii. car. cclx.

Onias unus ex pontificibus ex hierosolymis quodā fugatus alexandriam uenit: optinuitq; ut tēplū posset fabricare iuxta mortem patrum: hoc autem fuit prædictū per Esaiam q; in ægypto futura esset constructio templi. cap. xlix. car. cclx.

Lupus rector ad templum accedens ablatiis denariis tēplum claudit Paulinus eius successor. nihil reliquit: sacerdotibus cōmitatus ē: fecitq; ut ne uestigium qdē diuini cultus uideret. cap. l. car. cclx.

Ionathas quidam ex iudæis persuasit multis ut eum sequerentur: nunciatur Catullo rectori libyæ comprehensus ipse cum multis aliis tribus milibus: qui pecunia diuites erant: non conscii tamen sceleris occiduntur: Curatque Catullus ut Ionathas omnes iudæos criminetur: etiam illos qui Romæ habitabant inter quos Iosephus erat: Vespasianus noluit ut aliud efficeretur. Catullus ob iniustitiam morbo grauissimo laborauit: ita ut ipse non moreretur. cap. li. car. cclx.

FINIS.

VITA IOSEPHI

Iosephus Sacerdos Alexandrinus. Raynaldo de Nouimaio impressoria artis. op. f. Vnde in grecia in Italiam traiecissem: Iosephiq; libros offendissem: quos antea quā hinc decederem librariis castigatissimos: & emendatissimos summa diligentia im-
pendendos esse demandaueram. Non ut quæstum consequeretur: sed ut aliqua ex parte de lingua latina bene meritus essem & cognitiones multarum rerum propa-
garentur. Vidi opus eruditissimum nūndum absolutum: & ut in annalibus uete-
rum facile de præbendi potest a Ruffino aquilignensi in linguam latinam transla-
tum. Quod inquam auctoris: qui sine titulo sine uita: & sine elogio erat in lucem proditurus:
non tam aduertissem hoc a me ferendum minime putavi. Obiter ipsius uitam ex iuratissi-
mi testimonio elicui subiecimus. Fuit enim Iosephus hierosolymitanus: Mathathiaz sacerdos
filius: tempore Tyberii Cæsaris natus. Cum Iesus esset cruci affixus: & usq; ad traiani tempora
uixisset. Vespasiano cum Tito filio cum bellum in Hierosolymam gereretur: captus fuit quidem
multarum rerum peritus: sacerdotio insignitus: prophetarum ac somniorum inter-
pretator: futurorum non ignarus: prodigia & multa exposuit. Apud iudæos Nerone re-
natus: nulla fuit armata acies. s. cœlo curreret: atq; aëra subito nubium ignis collucere: & plæ-
stis multis quæ in eius leguntur historia. Iosephus ad perniciem urbis futura affirmavit. Cui
iudei non assentiens ab imperio romano deffecere: occasione sibi oblata. Propterea q; præ-
sentem mihi essent contra iudaicam religionem ut aquilas templo inferrent. Iudæi romano
auxilio uexati corq; præfectos trucidarunt. Aquilas e templo deiecerunt: ipsamq; ciuitatem
Neronis leuauit: provincias munierunt: qui eis præessent creant: atq; ex tribus in qua est me-
dia Hierosolyma eiq; Samaria proxima. Tertia galilæa gētibus finitima Iosepho obuēit qui
belli impetum a romāis missum primo exciperet. Et cum igni ferroq; omnis prouin-
cia restaretur in Iopathā montanam ciuitatem obsideretur. Tandem Iosephus perquisitus a Ve-
spasiano in puteo latitaret mulieris indicio cognoscitur: eo Nicanorem tertium tribunum
in militem priores milites ab Iosepho non audirentur: qui factum incensarum metu per-
delusis sociis. Nam & permulti iudæorum cum eo erant impotestatem romanorum per-
ducem imperator diligēti custodia seruari iussit. Iste autem Vespasiano semotis arbitris al-
ter sibi & filio imperatores fore prædixit: quem Vespasianus non inuitus audiuit: quæ om-
nere Iosephū ab omni seruitute soluit: atq; summis laudibus tollit. Auguriis post euer-
ierosolymæ præfecit ciuitate donatus: cum Tito: & Vespasiano patre uixit annis. xxvi. atq;
nine flauiaz familiæ donatus. Nec etiā prætermittenda duxi: quæ ex Hieronymo carptim
uidest sub epythomate collegi: quod ob ingentia eius illustria facinora: utpote uir singu-
litione præditus ut ex libris septem iudaicæ captiuitatis quos imperatoribus patri & fi-
liis exploratissimum fuit statuam Romæ meruerit: quodq; scripserit alios. xxiii. antiquita-
tes ab exordio mundi usque ad quartumdecimum annum Domitiani cæsaris quodue ar-
is: uidest conflictus aduersus Appionem grammaticum alexandrinū. Aliaq; præclara ope-
rissime conscripta reliquerit: quæ in manus nostras præterq; .xx. uolumina antiquitarum:
olymæ captiuitatis septem: & in Appionem duo recideret. Non ad commemorandum
modum curiosi: sed a me hoc unum interpositum iri summo studio duxi in ignominiā
rauitatis: quando uir egregius optime de Christo sensisse uideatur cum inquit. Eodem
esus uir sapiens: si tamen uerum oportet dicere. Erat enim mirabilium patrator operum
et uera suscipiunt plurimos quoque tam de iudæis: quam de gentibus sui sectatores ha-
lebatur esse Christus cunq; iuidia nostrorum principum cruci eum Pilarus addidisset:
us qui eum dilexerant perseuerauerunt. 267

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Iudæi cum non ualerent uastationes sustinere latronum: cogebantur a propriis solennitatibus recedentes cuncti diffugerent melius ubicunque liceret apud alienigenas habitarent. Florus igitur fuit qui nos contra Romanos bellum fecit assumere: melius iudicans citius quam paulatim: & per tempora nos perire. Initium quippe sumpsit hoc prælium secundo quidem anno amministrationis flor. xii. autem Neronis imperii. Sed ea quidem quæcunque aut facere coacti sumus: aut pariter perfecte scire poterunt qui legere uoluerint libros a me de iudaica dimicatione conscriptos. Hic igitur ponam terminum antiquitatis Historiæ: postquam etiam bellum corpori conscribere. Continet autem hoc opus a prima hominis natuitate traditionem usque ad decimum annum Neronis imperii. Ea siquidem quæ nobis Iudæis prouenerunt in Aegypto: & Syria: Palæstina: & quæcunque perpeffi sumus ab Assyriis & Babylonis. uel circa nos Persæ seu Mædones egerunt: & post eos Romanis: si tunc reor sunt cum integritate composita. Nilus sum autem etiam descriptione conseruare: qui per annos duo milia constituti sunt. Conscripsi etiam sine errore successiones regum: actus eorum: & conuersationes enuncians: & Monarcharum potestates enarrans: sicut ex sacris libris de rebus omnibus descriptio continetur. Hoc enim in principio historiæ me facere compromisi. Dico siquidem cum fiducia: opere iam perfecto: quia nullus alter licet uoluntatem habuerit: neque Iudæus: neque alienigena potuit hoc negotium Græcis ita subtiliter explanare. Habens enim indubitanter a congentilibus meis maximam eruditionem nostræ provinciæ etiam græcas studi litteras adipisci. Artis namque grammaticæ experimentum sumpsit: integritatem uero prolationis uerborum: possidere me paterna consuetudo prohibuit: quippe cum apud nos non recipiant eos: qui elocutionem multarum gentium didicisse noscuntur eo quod commune putem hoc officium non liberis tantummodo sed etiam uolentibus seruis. Sapientiam uero illos testantur habere tantummodo: qui leges sub integritate cognoscunt: & uirtutem sacrarum litterarum interpretari possunt. Propterea multis in hoc studio laborantibus: uix duo quidem aut tres adepti: & laborum fructu repente potiti sunt. Non erit forsitan inuidiosum etiam de genere meo: & uitæ actibus postea breuiter enarrare. In his ergo dicere ulterius de antiquitate cessabo: libris existentibus. xx. habentibus uero sexaginta milia uersuum. Et si diuinitas concesserit: per discursum: commemorabo rursus & causas belli: & eorum quæ ad præsentem pertinent diem: quæ est tridecimi quidem anni Domiciani cæsaris principatus: mihi autem a natuitate quinquagesimi & sexti. Proposui quoque nobis conscribere nostras etiam idest Iudæorum sectas: in. iiii. libris: de deo eiusque substantia: & de legibus & cur secundum eas aliud facere permittimur: aliud prohibemur.

De antiquitatibus Iudæorum. Finis.

Josephus Mathathie filii Hebræi genere sacerdotis ex Hierosolymis
de Antiquitate Iudæorum contra Appionem Grammaticum Alexandrinum. CAP. I.

Vfficienter ut arbitror & per libros antiquitatum opulentissime uirorum Ephrodite legentibus eos aperui de nostro genere Iudæorum: quia & uetustissimum est & primam conscientiam propriam habuit: quinque milia enim annorum numerum historiam continentem ex nostris sacris libris græco sermone conscripsi. Quoniam uero multos uideo respicientes blasphemiam quorundam insane prolata: & ea quæ a me de antiquitate conscripta sunt non credentes: putantes mendacium nostrum sit genus: eo quod nulla memoria apud Græcorum nobiles Historiographos digni sunt habiti nostri maiores. Pro omnibus his arbitratus sum oportere me breuiter hæc dicta conscribere: & derogantium quidem uæsanum spontaneumque increpare mendacium: aliorum uero ignorantiam pariter emendare: uniuersosque de nostra antiquitate qui scilicet ueritatem amplectuntur edocere. Ut autem in meis dictis testibus eis: qui de omni antiquitate apud Græcos fidedigni sunt iudicandi: eos autem qui blasphemæ de nobis atque fallaciter conscribere aliqua per semetipsos coniecta indubitanter ostendam. Conabor etiam causas exponere propter quas non multi in Græcis historiis gentis nostræ fecere memoriam: necnon & eos quidem nobis nequaquam scribere uoluerunt nescientibus aut nescire simulantibus indicabo. Primitus itaque satis admitto eos qui existimant oportere de rebus antiquis Græcis tantummodo fidem habere & ab eis consulendam esse ueritatis integritatem. Nobis autem & aliis hominibus non esse credendum. Sed ego omnia in his contraria uideo contigisse. Quapropter detet non uarias opiniones inspicere: sed ex ipsis rebus iustitiam ponderare. Omnia siquidem Græcorum noua & heri: ut ita dicam: nuper facta cognoui. Et hæc fabricas ciuitatum & adinventiones artium conscriptionesque legum cunctarumque rerum iunior apud eos est historiæ diligentia conscribenda. Apud Aegyptios autem atque

Chaldaeos & Phoenicias: desino enim nos illi connumerare sicut ipsi fatentur: res gestæ antiquissimæ & permanentem habent memoriæ traditionem. Nam & locis omnes inhabitant quæ nequaquam aeris corruptioni subiaceant. Et multam prouidentiam habuerunt: ut nihil horum quæ apud eos aguntur sine memoria linquerentur: sed in publicis conscriptionibus semper a uiris sapientissimis dicerentur. Græcorum uero regionem innumeræ corruptiones inuasere: rerum memoriā delentes. Qui autem nouas constituentes conuersationes omnium se præesse credidere. Sciat quia etiam sero & uix naturam potuerunt agnoscere litterarum. Nam antiquissimum earum usum habuisse creduntur a phoeniciis: & a Cadmo se didicisse gloriantur. Sed neque illo tempore poterit aliquis demonstrare seruatam conscriptionem neque in templis: neque in publicis Anathematibus: quando etiam de Troianis rebus ubi tot annis militatum est. Postea multa quæstio atque contentio facta est: utrum litteris usi sunt. Et magis ueritas obtinuit eo quod usus modernarum litterarum illis fuisset incognitus. Constat autem quoniam apud græcos nulla inuenitur absolute conscriptio poemate Homeri uetustior. Et hunc etiam post bella Troiana fuisse manifestum est. Et ante neque hunc litteris suum poeniam reliquisse: sed cantibus memoria reseruatum: postea fuisse compositum & propterea multam in eo conspexi dissonantiam. Qui autem historias apud eos conscribere tentauerunt. i. hi qui circa Cadmum Milesium & Acusilaum argiuum: & post hunc quicumque alii fuisse referuntur. Paululum tempus persicam apud Hellanicum militiam præcessere. Sed eos etiam qui de cælestibus & diuinis primitus apud græcos philosophati: idest Pherecidem Syrum & Pythagoram & Thaletem omnes concorditer consentiunt: Aegyptiorum & Chaldaeorum fuisse discipulos: & breuiter conscripsisse quæ a græcis omnium antiquissima iudicantur: ita nix ea credant ab illis fuisse conscripta. Quomodo ergo non est irrationabile: ut tali factu uegetentur Græci tanquam soli sciant uetera: & ueritatem eorum sub scrupulositate de antiquis non ab ipsis conscriptoribus facillime discant: quia neque firmiter scientes aliquid conscribere: sed quod unusquisque opinatus est hoc studuit explanare. Vnde etiam libris suis alterutros arguunt: & ualde contraria ex rebus eisdem non piget edicere. Sed ego uidebor ne potioribus esse superfluum si explanare uoluerim: quantis quidem locis Hellanicus ab Acusilaio de genealogiis discrepat: & in quantis Herodotum corrigit Acusilaus. Aut quomodo Ephorus quidem Hellanicum in plurimis offendit esse mendacem. Ephorum uero Timeus: Timeum qui post illum fuit. Herodotum uero cunctis: sed neque de singulis cum Antiocho & Philisto aut Callia Timeus concordare dignatus est. Neque rursus de atticis hi qui Attidas conscripserunt: aut de argolicis: qui de argis historiam protulerunt: alterutros consecuti sunt. Et quid oportet dicere de ciuitatibus breuibique rebus: quando de militia Persica & his quæ in ea sunt gesta: tantum uiri probatissimi discordasse noscuntur. In multis autem etiam Thucydides tanquam fallax accusa: tum licet scrupulosissimam secundum se historiam conscripsisse uideatur. Causæ uero huius dissonantiæ multæ forsitan & aliæ quærere uolentibus apparebunt. Ego uero duabus quas dicturus sum maximam huius summam diuersitatis ascribo. Et quidem primum dico eam quæ mihi propriores se uidetur. Idest eo quod ab initio non fuerit studium apud Græcos publicas de his quæ semper aguntur proferre conscriptiones. Hoc etenim præcipue & errorem & potestatem mentiendi posteris uentus aliquid uolentibus scriptitare concessit. Non enim solummodo apud alios Græcos publica conscriptio est neglecta. Sed neque apud ipsos Athenienses quos terrigenas esse dicunt: disciplinæque cultores aliquid huiusmodi reperitur. Sed publicarum litterarum antiquissimas esse dicunt leges: quæ a Dracone eis ex Phoeniciis sunt conscriptæ ante modicum tempus tyrannidis Pisistrati. De arcadibus autem in antiquitate gloriantibus quid oportet dici? Vix. n. isti & postea litteris eruditi sunt. Cum ergo conscriptio nulla præponeretur quæ & discere uolentibus edoceret: & mētiētes argueret: multa inter alterutros conscriptores discordia generata est. Quoniam qui ad præscribendum se præparabant non studium ueritatis exhibuerunt. Licet hæc promissio semper habeat promptum: sed uerborum magis habere plationem maximam. Et quemadmodum laudari se in hoc super alios aestimarent: ad hoc potius semetipsos aptabant. Aliqui uero ad fabulas sunt conuersi. Alii autem ad gratiam aut ciuitate laudantes: aut reges. Alii semetipsos ad accusandas causas aut conscriptores tradidere. In hoc se forte probabiles aestimantes & omnino hoc agentes quod historiæ nimis aduersum est. Veræ siquidem historiæ indicium est: si eisdem rebus omnes eadem dicant atque conscribant. Hi uero cum quædam aliter conscriberent quàm alii tunc se putabant omnium ueraciores ostendi. Quapropter causas quidem uerborum & calliditatis eorum cedere nos græcis oportet. Non autem de antiqua historiæ ueritate & maxime de rebus propriæ uniuscuiusque prouinciæ. Quoniam uero Aegyptios & Babylonios ex longissimis olim temporibus circa conscriptiones diligentia fuit: quādo sacerdotibus erat inunctum & circa eas ipsi philosophabantur. Chaldaei uero apud Babylonios: & quia præcipue Græcis immixti usi sunt phoenicis litteris circa dispensationes uitæ: & cōium operum traditionem. Dum consentiant omnes tacendum hoc puto. De nostris uero progenitoribus quia eandem quam predicti habuerunt in conscriptionibus sollicitudinē desino dicere: etiā potiorē pontificibus & prophetis hoc iperantes. Et quæ usque ad nostra tempora cum multa integritate seruatum ē

si oportet audentius etiam seruabitur. Conabor breuiter edocere: non enim solummodo ab initio probatissimos uiros & inde placatione præparatos ad hæc exercenda constituerunt. Sed quatenus etiam genus sacerdotum sine permixtione purumque consisteret prouiderunt. Oportet etiam eum qui sacerdotium habiturus est ex eiusdem gentis nasci mulieres: & neque ad pecunias & neque ad honores inspicere. Et de hoc per antiquam lineam & multis testibus approbare. Quod scilicet agimus non solum in ipsa Iudæa: sed ubicunque nostri generis constitutio reperitur: etiam ibi integritas ista seruatur circa nuptias sacerdotum: hoc est in Aegypto & Babylonia & quocunque terrarum orbe quilibet de sacerdotum genere sunt dispersi. Mittunt enim in Hierosolymam conscribentes a patre nomen nuptæ: & antiquorum progenitorum quicunque huius rei testimonia præbuere. Si autem bella proueniant sicut iam crebro factum est. Dum Antiochus Epiphanes ad nostram uenisset regionem & Pompeius Magnus: & Quintilius Varus: & præcipue nostris gesta temporibus: tunc hi qui de sacerdotibus supersunt: ex antiquis litteris iterum noua conficiunt & probant mulieres quæ relinquuntur. Non enim ad captiuas accedunt alienigenarum consortia formidantes. Indicium uero integritatis hoc maximum est: quia pontifices apud nos a duobus milibus annis denominati filii a patre conscripti sunt. His autem qui prædicti sunt si quid præuaricentur interdicitur: ne uel ad altare accedant: uel alia sanctificatione fungantur. Recte siquidem potius autem necesse: cum neque conscribendi potestas omnibus data: neque alia sit in discretionem discordia. Sed solummodo prophetis antiquissima quidem & ueterrima secundum inspirationem factam a deo cognoscentibus. Alia uero secundum se sicuti sunt facti palam conscribentibus infiniti libri non sunt apud nos discordantes & sibimet repugnantes: sed solummodo duo & .xx. libri habetis temporis totius conscriptionem: quorum iuste fides admittitur. Horum ergo quinque quidem sunt Moyseos qui natiuitates continent: & humanæ generationis traditionem habent usque ad eius mortem. Hoc tempus de tribus millibus annis paululum minus est. A morte uero Moyseos usque ad Artaxerxem persarum regem qui fuit post Xerxem: prophetæ post Moysen: & quæ secundum eos sunt gesta conscripserunt in .xiii. libris. Reliqui uero .iiii. hymnos in deum: & uitæ humanæ noscuntur pignora continere. Ab artaxerxe uero usque ad nostrum tempus singula quidem conscripta non tamen priori simili fide sunt habita eo quod non fuerit certa successio prophetarum. Palam namque est ipsis operibus quemadmodum nos propriis litteris credimus: tanto namque sæculo iam præterito neque addicere quicquam aliquis nec auferre nec transformare præsumpsit. Omnibus enim insertum est mox & prima generatione Iudæis hæc diuina dogmata nominare: & in his utique permanere. Et propterea si oporteat mori libenter. Iam itaque multi captiuorum frequenter tormentis affecti sunt: & mortes uarias in theatris sustinuerunt: ne ullum uerbum contra leges admitterent aut conscriptiones habitas uiolarent. Qui Græcorum aliquid tale perpeffus est? quando neque fortuitam sustinere læsionem uoluit: licet omnia apud eos scripta destruantur. Verba enim hæc esse putant secundum conscribentium uoluntates exposita. Et hoc iuste etiam de antiquis sapiunt quoniam aliquos nunc quoque uident præsumentes de his rebus conscribere quibus neque ipsi interfuerunt: neque credere scientibus aquiescunt. Denique de bello quod apud nos contigit nuper: quidam historias conscribentes ediderunt. Dum neque ad ea loca uenerint: neque in proximo rerum gestarum fuerint. Sed ex auditu quædam pauca componentes impudenter semetipsos uidentur historiæ nomine iactitare. Ego uero & ex omni bello: & quæ ibi particulariter gesta sunt ueram descriptionem feci: dum ipse rebus omnibus interfuerim. Dux etenim apud nos Galileorum eram: donec fuit descendendi facultas. Contigit autem ut caperer a romanis: & habentes me Vespasianus & Titus in custodia uniuerfa semper inspicere faciebant primo quidem uinctus: postea uero solutus cum Tito ab Alexandria propter obsessionem Hierosolymorum directus sum: eo tempore nihil est gestum quod meam potuisset latere notitiam. Nam uidentes Romanorum exercitum uniuerfa sub diligentia describebam. Et ea quæ nuntiabantur ab his qui semetipsos tradebant: ego solus integritus intelligens disponebam. Deinde Romæ tempus uacationis habens: omni iam negotio præparato usus aliquibus cooperantibus mihi propter eloquentiam græcam rerum eruditionem exhibui. Tantaque mihi securitas affuit ueritatis ut primos omnium imperatores belli Vespasianum & Titum testes non exposcerem. Primum namque illis obtuli libros: & post illos multis quidem Romanorum qui bellis interfuerunt plurimis uero nostrorum eos etiam uenundauit: qui græca sapientia uidebantur imbuti quoque est Iulius Archelaus. Herodes honestissimus & ipse admirabilis rex Agrippa. Isti siquidem uniuerfi testimonium perhibuere: quia ueritatem diligens excolui: non reprimens forsitan aut tacens: si quid gestorum per ignorantiam aut per gratiam commutauit: aut prætermisi. Quidam uero prauis homines derogare meæ historiæ sunt conati tanquam in scholis adolescentium propositum exercentes: & accusationis inspiratæ atque detractionis facientes opus: cum oporteat illud sciri: quia quod cōuenit promittentem aliis rerum ueracium traditionem. Ipsum prius hac nosse certissime: aut rebus gestis adherendo: aut ab scientibus cōsulendo. Quod ego præcipue circa utrumque me credo fecisse negotium. Antiquitatis namque libros sicuti dixi ex uoluminibus sacris interpretatus sum: cum essem genere sacer

dos& participarem illarum sapientiam litterarum. Historiam uero belli conscripsi multarum quidam actionum ipse operator: plurimorum uero inspector existens:& omnino eorum quæ dicta uel gesta sunt nihil ignorans. Quomodo ergo non procaces quilibet existimabit eos qui aduersum me nituntur de ueritate contendere? Qui licet imperatorum commenta legisse dicuntur: non tamen nostrorum repugnantium rebus inersuere. De rebus itaq; necessariam feci descriptionē significare uolens facultatem eorū qui historiam scribere compromittunt. Et sufficienter sicuti reor palam faciunt: quia conscriptio rerum apud Barbaros potius solēior q̄ apud Græcos est. Volo paululum primitus disputare aduersus eos qui contendunt nouellam esse nostram cōuersationem eo q̄ nihil de nobis: ut aiunt illi: dictum sit a conscriptoribus græcis. Deinde testimonia antiquitatis ex aliorū litteris exhibebo:& eos qui nostro blasphemant generi: ualde ipsi ratione blasphemare monstrabo. Nos igitur neq; regionem maritimam habitamus: neq; mercimoniis congaudemus neq; per hoc aliterutris peregrinationibus fatigamur. Sed quidem nostræ ciuitates procul a mari positæ regionēq; uberrimam possidentes. In ea assidue laboramus præcipue circa filiorum nutrimenta studentes legumq; custodiam & traditionem pietatis totius opus uitæ necessarium iudicamus. Cum adsit igit his quæ prædicta sunt conuersationi nostræ etiam uita remotior. Nihil fuit in antiquis temporibus quod faceret nobis permixtionem græcorum sicut Aegyptiis mercimonia quæ ab eis reiciuntur & ad eos rursus introducuntur. Et iterum habitatoribus Phœniciz maritimæ studentibus circa cōtractus atq; negocia amore pecuniæ requisita: Sed neq; latrocinia sicut quidam alii uacuare: aut amplius habere concupiscentes patres nostri ad bella conuersi sunt licet regio nostra multa milia uiro- rum fortium possideret. Phœnices ergo propter negocia ad Græcorum prouinciam nauigantes repente sunt agniti:& per illos Aegyptii & omnes a quibus ad Græcos honorem deuehebant imen- sa maria proscindentes. Medi uero postea atq; Persæ palam in Asia regnauerunt: & usq; ad alteram epirum Persæ militauerunt. Thraces autem propter uiciniam & Scythiam ab his qui pontum na- migant cogniti sunt:& omnino uniuersa iuxta mare: uel orientale uel hesperium habitantes aliquid conscribere uolentibus cogniti facti sunt. qui uero superius habitabant:& procul a mari multis sunt temporibus ignorati. Et hoc apparet etiam circa Europam contigisse: quando de Romanorum ciui- tate tam longo tempore adepta potestate tantaq; causas belli conficiente: Neq; Herodotus neque Thucydides: nec ullus qui fuit cum istis fecit aliquam mentionem. Sed sero tandem & uix ad græ- cos potuit eorum fama peruenire. De Galathis enim & Hiberis sic ignorauere hi qui putantur sub- tilissimi conscriptores: quorum est Ephorus: ut unam ciuitatem esse arbitraretur Hiberas: Qui tan- tam partem Hesperiz terræ noscuntur inhabitare. Et neq; mores eorum qui sunt apud eos uel qui dicuntur tanquam sic utentibus referre præsumunt. Causa uero ignorantiz ueritatis est: eo q̄ pro- cul abessent. Vt autem falsa conscriberent: eoq; uellent uideri aliquid amplius ab aliis retulisse. Quo- modo ergo mirari decet si neque nostra gens plurimis erat certa: neq; ad scribendum de se aliquam dedit occasionem:& ita constituta procul a mari & ita conuersi deliberans. Pone igitur nos argumē- to uti uelle græcorum. quia nō est genus eorum antiquum eo q̄ neq; in nostris uoluminibus de eis sit aliquid dictum. Non ne omnino deridebunt causas huiusmodi a me probatas: & testes uicinæ re- gionis adducunt antiquitatis suæ. Igitur ego hoc conabor efficere. Aegyptiis & Phœnicibus præci- pue testibus utar: cum nullus eorum potuerit tanquā falsum accusare testimonium. Et uidentur ma- xime circa nos inimici in communi quidem omnes Aegyptii & Phœnicum uero Tyrii. De Chal- dzis autem nequaquam hoc dicere potero: quoniam & generis nostri principes constituti sunt: & propter cognationem in conscriptionibus suis meminere iudeorum. Cum uero fidem de his præ- buero:& blasphemias falsas ostendero: tunc etiam Græcorum conscriptores memorabo: qui iudeo- rum fecere memoriam: ut neq; huiusmodi occasio relinquatur in iudeis nobis faciendæ contentio- nis. Inchoabo autem primitus a litteris Aegyptiorum quas non arbitrantur commendare quæ no- stra sunt. Manethon itaq; genere uir Aegyptiorum græca disciplina participatus sicuti palam ē: scri- psit enim uoce helladica paternæ religionis historiam ex sacris sicut ait ipse interpretatus libris fre- quenter arguit Herodotum in Aegyptiacis ignorance mentitum. Ipse quidem Manethon in se- cundo Aegyptiacorum hæc de nobis scripsit. Ponam uero etiam sermonum eius tanquam testimo- nii in re prolatum honorabile nomē sub hoc: nescio quomodo deus ispirauit: & præter spem ex par- tibus orientalibus homines genere ignobiles adepta fiducia in prouincia castrametati sunt. Et faci- le ac sine bello eam potenterq; coeperunt:& principes eius alligantes: de cætero ciuitates crudeliter incendere:& deorum templa uertere. Circa omnes uero prouinciales inimicissime usi sunt alios q̄- dem perimentes: aliorum uero & filios & coniuges ad seruitia redigentes: nouissime uero & unum regem ex se fecere: cui nomen erat Sualitis: hic in mensidem ueniens superiorem inferioremq; pro- uinciam diuidens castra in opportunis relinquens locis. Maxime etiam partes munivit orientales prospiciens: quoniā Affixi aliquando plus ualentes erant desideraturi regnum eū inuadere. Inuent- es autem in Nomoto: suati ciuitatē opportunissimam positam quidem ad orientem Bulaistitis flu-

minisq; appellabatur a quadā antiqua theologia Euarīs . Hanc fabricatus est & muris maximis cōmuniuit: collocans ibi multitudinem armatorum usq; ad ducenta quadraginta milia utrorum eam custodientium. Hic autem messis tempore ueniebat tam ut frumenta meteret & mercedes exolueret: quam ut armatos pro terrore extraneorum diligenter excitaret. Qui cum regnasset decemno uem annis uita priuatus est. Post hunc autē regnauit alter quattuor & .xl. annis Beon nomine. Post quem alter Apachas sex & .xxx. annis & mensibus septem . Deinde & aposis unum & sexaginta: & Samnas quinquaginta & mense uno. Post autem omnes ases nouem & .xl. & mensibus duobus . Et isti quidem sex apud eos fuere priui reges debellantes semper & maxime Aegypti radicem amputare cupientes. Vocabatur autem omne genus eorum Sefos : hoc est reges pastores : secundum sed enim sacratum linguarum regem significat. Sos uero pastorem siue pastores secundum sermonem communis eloquiū: & tantum compositum inuenitur. Hysesos quidam uero dicunt eos arabas esse. In aliis autem exemplaribus non reges significari comperi per appellationē Hyc: sed e diuerso capti uos declarari neq; pastores. Hyc enim rursus ægyptiaca lingua: & hac quādo pinguissono profertur captiuos apertos significat: & hoc potius uerisimile mihi uidetur : & historiæ antiquæ conueniens. Hos ergo quos prædiximus reges: & eos qui pastores uocabantur: & qui ex eis fuere obtinuisse ægyptum ait annis undecim : & quingentis . Post hæc autem regum thebaidis & alterius ægypti factam dicit super pastores inuasionem & bellum maximum & longæuum eis illatum . Sub rege uero cui nomen erat Alisfragmutos uictos dicit pastores : & alteram quidem uniuersam ægyptum perdidisse. Inclusos autem in locum habentem mensuram terræ ulnarum undecim milium. Cui loco nomen est auarim: Hunc Manethon dicit omnem maximo muro atq; robustissimo circūdedisse pastores: quatenus & omnem possessionem munitam haberent simul & prædam suam. Filium uero alisfragmathoseos thumnosim dicit. Conatum quidem eos per obfessionem capere & fortiter cum quadringentis . lxxx. milibus armatorum eorum muris excubuisse. Cum uero obfessionem desperasset pacta cum eis fecisse ut ægyptum relinquentes quo uellent innoxii omnes abirent. Illos uero his promissionibus impetratis cum omni domo & possessionibus non minus ducenta . xl. milia numero ex ægypto per desertum in Syriam iter egisse & metuentes assyriorum potentiam : tunc enim illi asiam obtinebant in terra quæ nunc iudæa uocitatur ciuitatem ædificasse: quæ tantis milibus hominum sufficere potuisset: eamq; Hierosolymam uocitasse. In alio uero quodam libro Aegyptiaco rum Manetho hanc ipsam gentem: id est qui uocabantur pastores in sacris suorum libris captiuos a scriptos rectissime dixit. Nam antiquis progenitoribus nostris pascere mos erat: & pascualem habentes uitam uocabantur ita pastores. Sed & captiui non irrationabiliter ab ægyptiis sunt: quoniam progenitor noster Ioseph dixit ad regem ægyptiorum se esse captiuum: & fratres in ægyptum posterius euocauit rege præcipiente. Sed de his quidem in aliis examinationem subtilius faciemus. Nunc autem huius antiquitatis producam testes ægyptios rursusq; quomodo se habeant uerba Manethonis circa ordinem temporum aperte describam sic enim ait. Postquam egressus est ex ægypto populus pastorum ad hierosolymam: expulso eorum rex Themusis regnauit post hæc annis . xxy. & mensibus . iiii. & defunctus est. Assumpsit regnum filius Chrebron annis . xiii. huius autem amenosis ānis . xxi. & mensibus . ix. Misfris autem . xii. & mensibus nouem. Misfranthusis . xxy. & mensibus decem . Et musis autem nouem & mēsisibus octo. Amenosis uero . xxx. & mensibus . x. Orus uero . xxx. sex & mēsisibus quinq; . huius autem filia Acenchies . xii. & mense uno. Rathotis uero frater nouem . acencheridis autē . duodecim menses . iiii. Armes uero . iiii. & mense uno. Armesis autem unum & menses . iiii. Armesismianus uero sexaginta sex & menses . ii. Amenosis . xix. & menses sex. Sedhosis autem equestrem & naualem uirtutem habens fratrē quidem armen procuratorem ægypti constituit: & omnē ei aliam regalem contulit potestatem: tantūmodo autem diademate uti prohibuit: & ne reginam matrem filiorum opprimeret imperauit & ut abstineret etiam ab aliis legalibus concubinis . Ipse uero ad Cyptum & Phœnicem & rursus contra assyrios atq; Medos castrametatus uniuersos quidem alios ferro alios sine bello terrore magno uirtutis sibimet subiugauit. His uero felicitatibus eleuatus cōfidentius incedebat: orientales urbes ac prouincias subuertendo : multoq; tempore procedente Armes qui in ægypto fuerat derelictus omnia contraria quæ eum frater agere monuerat sine timore faciebat. Nam & reginam: uiolenter abiecit: & aliis concubinis sine parcitate iugiter miscebatur sua susque ab amicis utebatur & diademate: & rebellabat fratri. Is uero qui constitutus erat super sacra Aegyptia scribens librum Sedhossi direxit: & cuncta significans : & quia rebellaret ei suus frater Armes. Qui repente ad Pelusium destinauit: & proprium tenuit regnum. Prouincia uero uocata est ex eius nomine ægyptus. Dicit enim quia Cethos ægyptus uocabatur. Armes autem frater eius Danaus. Hæc equidem Manethon. In palam uero est ex prædictis annis tempore computato: quia hi qui uocabantur pastores id est nostri progenitores ex ægypto liberati : ante tres & nonaginta atq; trecentos annos hanc prouinciam inhabitauere quā Danaus ad Argos accederet: licet hūc antiquissimū argiui esse cōfidant. Duas igitur res Manethon maximas p nobis ægyptiis litteris pretestatus ē: primam

quidem quia aliunde ad Aegyptum: Deinde gressus eorum exinde ita temporibus antiquissimum: ut pene mille annis bellum præcedat Iliacum. In his autem in quibus Manethon non ægypti litte-
ris sed sicut ipse confessus est ex fabulis quorundam sine nomine quodam adiecto postea particula-
riter hæc redarguam ostendens ea sine uerisimilitudine esse mēdacia. Sed uolo ab istis rursus migra-
re ad ea quæ apud Phœnicias de nostro genere conscriptæ: & eorum testimonio declarata sunt. Itaq;
apud Tyrios multorum annorū publicæ litteræ: & conscriptiones diligentissime custoditæ ex his q̄
apud eos facta & inuicem gesta noscuntur quæ tamen memoria digna sunt. Inter hæc ergo conscri-
ptum est: quia in hierosolymis ædificatum est templum a Solomone rege ante annos pene. c. xliii.
& menses octo quæ Tyrus Carthaginem carchedonem fabricauere. Descripta uero est apud illos
constructio templi nostri. Iranus enim Tyriorum rex amicus erat regis nostri Solomonis paternis
amicitiis ei deuinctus. Is ergo munificentiam suam exhibēs ad claritatem fabricæ præbuit Solomo-
ni auri quidem. xx. & centum talenta. Incidensq; pulcherrimam siluam in monte qui Libanus nūcu-
patur ad cameram destinauit ei. Quem redonauit quidem Solomoni aliis quidem multis rebus sed
etiam terra Galileæ regionis quæ Zabulon uocatur. Præcipue autem eos ad amicitias sapientiæ cō-
cupiscentia conuocauit. propositiones enim soluendas alterutris dirigebant: & melior in his Solo-
mon erat: & in aliis sapientior apparebat. Hactenus uero seruatur apud Tyrios epistolæ multæ quas
illi scribere ad inuicem: pro qua re liber est a me compositus litterarum a Tyris directarum unde ē
testem producam Dionem quia apud Phœnicum historias integerrime approbatus est. Igitur in
Phœnicis historicis hoc modo scribit. Abibalo moriente filius eius Iranus regnauit: hic partes oriē-
tales ciuitatis ampliavit & urbem potiorē fecit & Olympii Iouis templum destruens terræ cor-
quans locū medium mœnibus urbis adiunxit: & aureis anathematibus exornauit. Ascendens autē
in Libanum siluas incidit ad templorum ædificationem. Regem uero Hierosolymorum Solomo-
nem misisse dicunt ad Iranium quædam ænigmata: & poposcisse ab eo solutionem adiiciens: ut qui
non posset discernere pecunia soluente persolueret. Confessumq; Iranium non se posse persoluerē
propositas quæstiones & multas pro expensis faciendis pecunias condemnatum. Deinde Addæmo-
num quendam uirum Tyrium propositas soluisse quæstiones: ipsumq; alias proposuisse: quas si non
solueret Solomoni multas rursus pecunias iranio regi cōferret. Dion igitur hoc modo de prædictis
testimonium perhibuit nobis. Sed post hunc producam quoq; Menandrum Ephesium. Is enim sin-
gulorum regum actus conscripsit apud græcos & Barbaros studens ex prouincialibus uniuscuiusq;
loci litteris historiæ ueritatem pandere. Scribens enim de his qui in Tyro regnauere: & deinde ue-
niens ad Iranium Regem sic ait. Moriente uero Abibalo successit in eius regno filius eius Iranus q̄
uixit annis. xxxiiii. hic statuit locum ualde latissimum aureamq; colūnam iouis in templo reposuit
& ad siluam lignorū proficiens abscidit de monte qui Libanus appellatur ligna cedrina ad tegmi-
na faciendā templorum. Defonsq; antiquiora templa fanum ædificauit Herculis. Fecit erectionē
mense Peritio: castraq; mouit aduersus Tyticeos minime tributa reddentes. Quos etiam subdens si-
bimet denuo remeauit. Sub hoc fuit Abdemonus puer iuuenis qui semper parabolas superabat: quas
Solomoni Hierosolymorum rex destinabat: supputatur uero tempus ab hoc rege usque ad constru-
ctionem Carchedonis hoc modo. Moriente iranio successit in eius regno. Balbazerus filius. Qui
cum uixisset annis quadraginta tribus septem regnauit annis. Post hunc Abdatratus filius cum
uixisset annis uiginti regnauit nouem: hunc filii nutricis eius quattuor peremere. Quorum se-
nior Metusastartus filius Leastrati regnauit. Qui cum uixisset annis. xliiii. regnauit annis duodecim.
Post hunc frater eius Astarimus: & hic uiuens annis. iiii. & l. regnauit annis nouem: & peremptus ē
a fratre pellethei: qui suscipiens regnum mensibus imperauit octo: cum uixisset annis quinquaginta.
Hunc peremit Tyrobalus Astarte sacerdos: qui cum uixisset annis quadraginta octo: regnauit an-
nis. xxxii. huic successit Badesodus filius. Qui cum uixisset annis quadraginta quinque regnauit sex.
Huic successor factus est Mettinus filius: qui cum uixisset triginta duobus nouem regnauit annis. Hu-
ic successor fuit Pigmalion: qui annos egit in sua uita quinquaginta sex ex quibus quadraginta tenu-
it principatum. Huius regni anno septimo soror dido in Lybia ciuitatem ædificauit Carchedona.
Colligitur etiam tēpus a regno irani usq; ad ædificationem Carchedonis annorū centum quinquaginta
quinque: & mensium octo. Quum uero duodecimo anno huius regni in Hierosolymis ædifica-
tum est tēplum. Fit ab ædificatione templi usq; ad constructionē Carchedonis tēpus annorū. C. xliiii.
mensium octo. Testimonio siquidem Phœnicum quid amplius oportet apponi? Cernitur ipsa ueritas
fortiter approbata & multo clarius apparet: quoniam præcedit constructionem templi progeni-
torum nostrorum ad prouinciam hanc aduentus. Cum enim eam uniuersam bello tenuissent: tunc
autem templum ædificare cōpere: & hæc aperte ex litteris sacris etiam a me in antiquitate manife-
sta sunt. Nunc itaq; sunt dicenda ea quæ apud Chaldaeos noscuntur esse conscripta: & de nobis ad
historiam sunt delata. Quæ multam habens concordiam cum nostris uoluminibus etiam de aliis

rebus. Testis autem horum est Berosus uir genere quidem Chaldaeus: motus autem eis qui doctrinae eruditionique congaudent. Quoniam de Astronomia: & de Chaldaeorum philosophia ipse graecas conscriptiones exposuit. Igitur Berosus antiquissimus secutus historias de facto diluuii: & hominum in ea corruptione sicuti mos est ita conscripsit. Simul & de arca in qua generis nostri princeps erutus est: deuecta scilicet ea in summitate montium Armeniorum. Deinde scribens eos qui ex Noe progeniti sunt: & tempus eorum adiiciens usque ad Nabunassarum peruenit Babyloniorum & Chaldaeorum regem: & huius actiones exponens ait. Quemadmodum misit in aegyptum ad nostram terram filium suum Nabuchodonosor cum multa potentia: qui dum rebellantes eos inuenisset omnes suo subiecit imperio: & templum in Hierosolymis concremavit: cunctumque generis nostri populum auferens migravit in Babylonem. Vnde ciuitatem contigit desolari annis. lxx. usque ad Cyrum regem Persarum. Dicit autem quia tenuerit Babylonius aegyptum Syriam phoenicem Arabiam uniuersos priores Chaldaeorum Babyloniorum reges actionibus suis excellens. Ipsa uero uerba quae Berosus protulit hoc modo dicta necessario proferenda sunt. Audiens autem pater eius Nabonassar: quia satrapa constitutus in aegypto & Syria inferiore & Phoenice rebellaret: cum non ualeret iam ipse labores ferre tribuens filio suo Nabuchodonosor aetate ualenti partem quandam exercitus super eum misit. Nabuchodonosor autem cum Satrapa desertore congressus prouinciam quam ab initio eorum fuerat ad proprium reuocauit imperium. Eodem uero tempore contigit patrem eius Nabonassar: cum aegrotasset in Babylonia ciuitate defungi qui regnauit annis. xxi. Nabuchodonosor autem non post multum tempus mortem patris agnoscens & negocia aegyptiaca disposcens reliquam prouinciam & captiuos iudeorum & Phoenicum atque Syriorum qui in aegypto fuerant commendans quibusdam amicis: aut cum magna uirtute & reliqua utilitate deueherentur ad Babyloniampse cum paucis aggressus per desertum in Babyloniamp uenit. reperiensque cuncta a Chaldaeis dispensari seruatumque regnum ab optimatibus eorum. Dominus factus totius patemi principatus: captiuis quidem aduenientibus praecipit habitacula in oportunissimis Babyloniae locis aedificari. Ipse uero de belli manubiis templum belli & reliqua loca munificentissime nimis exornans: & antiquam ciuitatem & alteram extrinsecus adiiciens cogitans quatenus nequaquam possent obsidentes fluuium conuertere: & ad ciuitatem accedere. Tres quidem interiori ciuitate per circuitum porticus: tres uero exteriori constituit. Quorum alias ex cocto latere & bituminea: alias uero ex ipso latere fecit: & largissime muniens ciuitatem: portasque diuina pulchritudine comens superaedificauit in paternis regalibus: & aliaque regalia celsitudinem illorum multo ualde praecedentia. Quorum ornametum exponere ualde longissimum est. Verumtamen sciendum quoniam haec maxima atque superba ultra crudelitatem rei sunt. Perfecta diebus quinque & decem. In his ergo regalibus lapideas munitiones cellas aedificauit: & aspectum montibus similem reddens: etiam ex arboribus uniuersis plantationes exhibuit. Fecit quoque hortum quod suspensibile uocabatur: neque quod eius uxor desideraret huiusmodi qualitatem nutrita in media locis. Haec itaque retulit de praedicto rege: & multa super haec in libro Chaldaicorum: in quo culpae conscriptores graecos quasi unam arbitratos a Semiramide Assyriam Babylonem aedificatam: & mira opera ab illa circa eam fuisse constructa false conscripsisse dicens & ipsa quidem Chaldaeorum conscriptionem fidei dignam pudori existimandum est: quando cum archiui Phoenicum concordare uidentur: quae a Beroso conscripta sunt de rege Babyloniorum. Quoniam & Syriam & uniuersam Phoenicem ille subuertit. In his quoque consonat & Philostratus in historiis. dum Tyriae meminit obsessionis: & Megasthenes in quarto indicorum: ubi declarare contenditur praedictum regem Babyloniorum Herculem fortitudine & actuum magnitudine praecessisse. Dicit enim eum & maximam Libyae partem & Hiberiam subuertisse. Quae uero de templo Hierosolymorum relata sunt: quia & concrematum est pugnantibus Babyloniis: & coepit rursus aedificari Cyro tenente Assyriae principatum. Ex dictis Berosi declaramus. Sic enim in tertio libro dicit. Nabuchodonosor itaque postea ichoauit praedictum murum incidens in languorem de uita migravit: cum regnasset annis tribus & quadraginta. Huius regni dominus est effectus filius eius: Ethelmaradochus propter iniquitates & luxurias passus insidias a marito sororis suae Niriglissoris peremptus est: cum duobus regnasset annis. Quo defuncto sumens regnum qui ei fecit insidias Niriglissoris annis regnauit quattuor. Huius filius Lobarosardochus principatum quidem tenuit puer existens mensibus nouem. Insidias uero passus eo quod nimis appareret malorum esse morum ab amicis extinctus est. Hoc itaque pereunte conueniens hi: qui fecerant insidias illi communiter regnum imposuere Nabonido cuidam qui erat ex Babylone ex eadem gente. Sub hoc muri circa fluuium Babyloniae ciuitatis ex latere cocto & bitumine sunt ornati. Cunque regnum eius esset in anno septimodecimo constitutum: egressus Cyrus ex perfide cum multa uirtute uniuersam asiam subuertens impetum fecit ad Babyloniamp urbem. Sentiens autem Nabonidus inuasionem eius: & occurrens cum exercitu suo: atque congressus pugna uictus & cum paucis fugatus inclusus est in Borsipensium ciuitate. Cyrus

antem Babyloniam comprehendens & deliberans exteriorē muros deponere ciuitatis: eo q̄ nimis uideretur munita: & esset ad capiendum ualde difficilis: reuersus est ad Bonipum Nabonidem instanter expugnaturus. Nabonide uero obsessionem non ualente perferre: sed primitus supplicante usus clementia Cyri: & dans ei habitaculum in Carcamone: expulit eum a Babylone. Nabonidus itaque reliquum uitæ tempus in illa prouincia conuersatus est. Hæc concordant cum nostris. Scriptum nanque in eis est quia Nabuchodonosor octauodecimo regni sui anno templum nostrum ad desolationem usque perduxit: & fuit exterminatum annis septem. Secundo uero anno regni Cyri fundamentis depositis rursus secundo regni Darii anno perfectum est. His prolatis adiciam etiam Phœnicum historias: non enim probationum abundantia relinquenda est: est enim dinumeratio in illis annorum sic enim habent sub rege Thobalo. Nabuchodonosor obsedit Tyrum annis tribus & decem. Post hunc regnauit Bahal annis decem. post hunc indices constituti sunt: & iudicauere idem. Hæc Nibalus Nabasei mensibus duobus. Chelbissaddei mensibus decem. Abalus pontifex mensibus tribus. Mitinus & Gerastratus Abdilimi indices annis sex: inter quos regnauit Balatorus anno uno: quo moriente mittentes euocauere Meralum ex babylone: & quattuor regnauit annis. Eo quoque moriente euocauere fratrem eius Ironium: qui regnauit annis uiginti. Sub hoc Cyrus persarum habuit potestatem. Quapropter omne tempus est annorum quinquaginta quattuor & mensium trium. Septimo siquidem anno regni sui Nabuchodonosor cepit obsidere Tyrum. Quartodecimo autem anno regis Ironii Cyrus persarum tenuit principatum. Consonant igitur quæ de templo scripta sunt a Caldæis ac Tyrlis cum litteris nostris. Manifestum uero & sine contentione testimonium est de prædicta nostri generis antiquitate & hi siquidem qui non ualde contendunt sufficere iudicio quæ promissa sunt. Oportet autem non credentibus barbaricis conscriptionibus: sed solis græcis fidem habendam esse dicentibus. Adhuc multos exhiberem testes etiam græcos scientes nostrum genus: & oportuno tempore eorum habentium mentionem. Pythagoras igitur Samius cum sitanti quous quidem ætate sapientia uero & diuina pietate philosophos omnes excellens: non solum quæ nostra sunt agnouisse manifestum est: sed etiam zelatus ea ex multis apparet. Et eius quidem conscriptio nulla reperitur. Multi tamen de eo reuolueris quorum insignior est Hermippus uir circa omnem historiam diligentissimus indagator. Refert itaque in primo Pythagoræ libro: quia Pythagoras uno consabulatorum suorum defuncto nomine Calciphonte genere Crotoniate. Illius animam dicebat secum degere die noctuque: & quia præciperet ut non transiret de loco unde asinus onus portaret & ab aqua fetulenta semetipsum abstinere: & ab omni blasphemiam recederet. Deinde sequitur hæc autem agebat atque dicebat Iudæorum & Tharsensium opiniones imitatus ac trans ferens. Dicitur enim quia uere ille uir multas Iudæorum lege in suam transtulit philosophiam. Fuit autem etiam per ciuitates non ignotas olim gens nostra & multe nationes ad quos transiit etiam zelum eius habuere. Quod manifestat Theophrastus in his quæ scripsit de legibus. Ait enim quia prohibent Tyriorum leges peregrino sacramento iurare. Inter sacramentum quibusdam aliis etiam iusiurandum quod corbam appellatur enumerat: & apud nullum hoc inuenitur iuramentum: nisi apud Iudæos solos. Quod interpretatur ex hebraica lingua significat enim donum. Verum neq̄ Herodotus Halicarnasseus nostram ignorauit gentem. Sed quodammodo eius meminisse cognoscitur. Decolchis enim referens in secundo libro sic dicit. Soli autem inter omnes Colchi & Aegyptii & Aethiopes uerenda ab initio circuncidunt: Phœnices uero & Syri in Palæstina qui consentiunt hoc ab Aegyptiis didicisse. Syri autem qui circa Thermodontem & Parthenium fluuium commorantur & Astygirones a Cholchis dicuntur nuper didicisse. Hi nanque sunt inter homines soli qui circunciduntur: & isti sicut ægyptii facere uidentur. De Aegyptiis autem & Aethiopibus dicere non possum: utrum alteri ab alteris didicere. Dixit ergo Syros qui in Palæstina sunt circuncidi. Omnium autem qui habitant Palæstinam soli iudæi circunciduntur. Quod de eis agnoscens: & Cyrillus antiquus poeta meminit hoc modo degente nostra dicens. Quia castrametati sunt nostri maiores cum Xerxe persarum rege apud Hellada: & dinumerans uniuersas gentes: nouissimam nostram posuit: ita dicens. Postremum uero transibat genus mirabile citione: linguam quidem plenissimam ope proferentes. Habitantes autem in solis montibus: ubi palus amplissima est. Iuuenes: capillis sub rotunditate detonsis super equos erectos habentes uultus: & quasi fumo siccatos. Palam ergo est sicut arbitror: quia nostri meminerit: eo q̄ & montes in nostra regione sunt constituti in quibus habitamus. Et palus quæ dicitur Asphaltis idest bituminalis. Hæc enim inter omnes palus in Syria latior atque maior est. Et Cyrillus quidem cum ita meminerit Iudæos scisse dignoscitur: quem quilibet legerint admirantur. Non calumniosi græcorum: sed sapientia summa conspicui. Clearchus enim Aristotelis discipulus: & ex Peripato philosophorum nullo secundus in primo libro de somno dicit Aristotelem doctorem suum de quodam

nirō Iudæo ita referre : & ipsi Aristoteli eundem sermonem ascribit. Quod ita conscriptum est. Sed alia quidem longum est dicere. Quæ non habere poterant illius admiratione quadam atque philosophiam occidi opere præcium est referre. Et Hyperochides nenerantur inquit audire desideramus uniuerſi. Porro secundum præcepta Aristotelis inquit rhetorica eius genus primitus tranſeamus ne relinſtemur doctōribus præceptomm. Dic inquit Hyperochides ita si placet. Ille igitur genere quidem Iudæus erat ex inferiori Syria. Qui sunt ex propagine philosophorum indorum : uocantur ut aiunt philosophi. Apud indos Calani : apud Syros autem Iudæi nomen accipientes a loco. Locus enim ubi habitant appellatur Iuda. Nomen uero eorum ciuitatis ualde difficile est. Vocant enim eam nomine Hierosolymam. His igitur homo multos Hospitio respiciens : & de superioribus ad marina descendens gratissimus erat non solum eloquio : sed etiam animo. Et tunc nobis degentibus apud Asiam quum diuinus homo uenisset ad ea loca confabulari coepit nobiscum : & cum aliis scolasticis eorum sapientiam tentans. Cunque multi eruditorum congregarentur tradebat potius aliquid. Habebat hæc ait Aristoteles apud Clearchum : & super hæc multam ac mirabilem continentiam. Iudæi uero in cibus & castitate narrant. Licet autem uolentibus hæc ex ipsis lectione cognoscere. Ego enim refugio. plusquam decet inferere. Clearchus siquidem facta digressionem cum aliud propositum haberet nostri generis ita meminit. Hecateus autem abderita uir philosophus simul : & circa actiones industrius cum alexandro rege nutritus : & cum Ptolomæo Lagi commoratus non transitorie : sed de ipsis Iudæis conscripsit librum. Ex quo uolo capitulariter unum eorum quæ ab eo sunt dicta percurrere. Sed primitus tempus ostendam. Meminit enim belli quod circa Gaium ab Ptolomæo gestum est contra Demetrium quod utique contigit. undecimo quidem anno post mortem Alexandri Olympiade uero septima & decima atque centesima sicuti refert Castor : adiiciens ei hanc Olympiadem dicit : sub hac Ptolomæus Lagus uicit in Gazabello Demetrium antiloni qui uocabatur obſessor. Alexandrum uero profitentur uniuerſi centesima & quartadecima olympiade fuisse defunctum. Palam ergo est : quia & secundum illud tempus : & sub alexandro genus florebat nostrum. dicit igitur Hecateus : quia post Gaii bellum Ptolomæus locorum quæ sunt circa Syriam dominus est effectus. Et multi hominum cognoscentes mansuetudinem & clementiam Ptolomæi cum eo proficisci ad Aegyptum & rebus communicare uoluerunt. Quorum unus inquit erat Ezechias pontifex Iudæorum : homo ætate quidam quasi sexaginta & sex annorum. Dignitate uero apud contribules maximus & animo sapientissimus : potentissimus ad dicendum & circa causas sicut nullus alter expertus. Dicit etiam omnes sacerdotes Iudæorum qui decadas accipiunt : & uniuerſa in communi gubernantes circa mille & quingentos existere. Rursus autem prædicti uiri faciens mentionem inquit homo hunc honorem gerens & assuetus esse nobiscum : assumens aliquos suorum differentiam cunctam exposuit : & habitationem suam & conuersationem quam scriptam habebat pariter indicauit. deinde palam facit Hecateus quales circa leges existimus : & quia omnia sustinere : ne transcendamus eas eligimus : & hoc esse optimum iudicamus. Dicit igitur hæc & mala sæpius ab Assyritonibus audientes & omnes compulsionum uim passi : a Persicis regibus & Sattapis non possunt mente mutari. Sed cum magna exercitatione de his præcipue omnibus respondere parati sunt. Perhibet autem etiam indicia fortis animi circa leges non parua dicens alexandro quondam in Babylone constituto : & uolente Beli templum quod corruerat renouare : cunctisque militibus similiter stercorea portare præcipiente solos Iudæos hoc facere non fuisse perſeſſos : sed etiam multas sustinuisse plagas : & detrimenta pertulisse non modicas donec eis ignoscente rege securitas præberetur. Qui dum ad prouinciam inquit propriam reuerſi fuissent : templa & altaria fabricata omnia destruxere. Et pro aliis quidem multa satrapæ exoluere. Pro aliis uero ueniam consecuti sunt ad ciuitatem : quoniam iustitia apud eos mirabilis est : & quia gens nostra fuit multorum hominum numero copiosa. Sed multa quidem millia nostro rum migrantes in Babyloniā per se primitus collocarunt. Non parua etiam morte Alexandri in Aegyptum & Phœnicem sunt translata : propter seditionem in Syriam factam : idem itaque uir & magnitudinem prouinciæ quam incolimus pulchritudinemque narrauit. Pene decies trecenta millia inquit integra terrarum optimarum uberrimæ ualde prouinciæ possidere noscuntur. Iudææ namque huius est amplitudinis & quia etiam ciuitatem ipsam hierosolymorum spaciosam : & maximam olim inhabitamus : & uirorum multitudine copiosam : necnon & templi constructione idem ipse sic refert. Sunt autem Iudæorum in aliis quidem multæ munitiones per prouinciam atque uici. Vna uero ciuitas munitissima habens præcipue circuitum quinquaginta stadiorum in qua commorantur hominum circa centum & quinquaginta millia nomine Hierosolyma. Est autem in ipsa medietate ciuitatis lapidea quadriporticus centum per circuitum cubitorum habes etiam duplices iannas. Quo ara est quadranguli figuratione composita ex lapidibus non

solatis sed collectis atq; iacentibus unum quôq; latus uiginti cubitorum latitudinem habens: altitudinem uero decem. Et circa eam maxima fabrica ubi altare est constitutum & candelabra utraque aurea duos talentorum pondus habentia: & inextinguibile lumen noctibus & diebus. Simulacrum uero aut aliquod anathema ibi nequaquam est nec ulla plantatio. Nullus ibi ueluti lucus aut aliquid huiusmodi. Habitant autem in eo & noctibus & diebus sacerdotes quasdam purificationes agentes: & omnimode uinum non bibentes in templo. Super autem quia & cum Alexandri regis successoribus postea castrametati sunt. Testatur hoc modo dicens ea quæ cognouerit a uiro Iudæo in expeditione constituto. Cuius uerba hæc habentia declarantur. Ait enim. Me si quidem eunte ad mare rubrum una secutus est quidam cum aliis equestrium iudæorum nos deducentium nomine. Mossolamus uir efficax animo bellator super omnes arcarios: & indubitanter Græcos & barbaros ualde præcipuus. Is igitur homo properantibus multis pariter & quodam uate ab ipso augurium capiente & petente: ut cuncti starent. Interrogauit cur sustinerent omnes. Ostendente uero ei uate autem quem intuebatur atque dicente. Quali quidem expediret eis ut sustinerent omnes si staret uis. Si ergo surgens antea euolaret procederent. Si uero post tergum iret: recedere cunctos oportet. Rursum tacens arcumque trahens sagittas emisit: & auem percutiens interemit. Indignantibus uero uate: & quibusdam aliis & maledicentibus ei. Quid furitis inquit mali dæmonii auem sumentes in manibus hæc enim suam salutem nesciens de nostro itinere nobis salubritatem potuit indicare. Si enim præscire futura ualisset in hunc locum nequaquam uenisset metuens ne sagitta a Mossolamo iudæo periret: sed & ad eius testimoniam iam quidē quiescant. Facile nanque est uolentibus librum ipsum legere: & hæc apertius inuenire. Non uero me pigebit Agatharchidē introducere. Licet homo minime malus: & ei uisum est nobis detraxisse uidetur. Is enim narrans de Stratonice quem admodum uenit quidem ex Syria de Macedonia ad uirum suum Demetrium derelinquens Seleuco autem uxorem eam ducere non uolente quod illa sperabat. Exercitu eius in Babylonia posito circa Antiochiam bella mouit. Deinde quomodo reuersus est rex Antiochia capta in Seleucia Metilla fugiens: cum posset seipsam uelocius interimere somno prohibita ne faceret: capta atque defuncta est. Hæc ergo prædicens Agatharchides & de rogans superstitione Stratonices utitur indicio generis nostri præscribens. Qui uocantur iudæi habitant omnium munitissimam ciuitatem quam uocare Hierosolymam provinciales solent. Hi uacare consueti sunt septima die: & neq; arma portare in prædictis diebus: neq; terræ culturam contingere: neq; alterius cuiuspiam curam habere patiuntur. Sed in templis extendentes manus adorare usq; ad uesperam soliti sunt. Ingrediente uero in ciuitatem Ptolomæo Lagi cum exercitu & multis hominibus dum custodire debuerint ciuitatem eis stultitiam obseruantibus provincia quidem dominum suscepit amarissimum. Lex uero manifesta est unam naturam habere solennitatem: huiusmodi autē casus præter solos illos alios docuit uniuersos. Ut tunc ad somnia & opiniones quæ trahebantur de lege hic confugiant. Dum circa res necessarias ratio nihil ualet humana. Hoc quidem Agatharchidi uidetur esse ridiculum. Eis autem quæ hæc examinant integritus apparet magnum: & præcipua laude dignissimum: si & saluti & patriæ quidam custodiam legum pietatemq; diuinam proponere concupiscant. Quia uero non ignorantes quidam conscriptorum gentem nostram: sed propter quasdam: aut alias causas non salubres memoriam nostri non reliquere. Hoc indicium me arbitror esse prædictum. Hieronymus enim qui de successoribus conscripsit historiam: ipse quidē tempore quo Hecateus fuit: & amicus existens regis Antigoni Syriæ præsidebat. Verum & Hecateus quidem etiam librum conscripsit de nobis. Hieronymus autem nequaquam nostri in historia meminisse licet pene in ipsis locis nutritus esset in tantum uoluntates hominum differebant. Alio namq; placuit studium habere memoria dignum. Alium uero omnino circa ueritatem quædam passio cemitur obscurasse. Sufficiunt tamen ad probationem antiquitatis nostræ ægyptiorum & Chaldæorum atq; Phœnicum historia: & super illas Græcorum pariter conscriptiones. Adhuc enim super ea Theophilus & Theodorus & Mnaseas & aristophanes & Herniogenes & Euemerus & Cynon & Zopyrion & multi quidam alii simul. Non enim ego omnibus libris incubui: non trāsitorie nostri fecere mentionem. Plurimi nanque prædictorum uiroꝝ ueritatem quidem antiquarum causarum frustrati sunt. quia lectioni sacræ nostrorum non incubuere librorum. Communitè tamen de antiquitate testati sunt: pro qua nunc referre proposui Phalereus autem Demetrius & senior Philon & Eupolemus non multum ueritate frustrati sunt: quibus dari ueniam dignum est. Non enim inerat eis ut nostras litteras possent omni scrupulositate sequi. His ita dictis unum adhuc mihi capitulum est relictum ex his quæ in principio libri posui. Quatenus derogationes & maledicta: quibus utuntur quidam contra genus nostrum falsas ostendani & conscriptoribus eorum testibus utar quando conscribentes hæc contra semetipsos locuti sunt talia. Quia uero multis aliis hoc euenit propter quorundam uasaniam arbitror itelligere eos qui uoluerint historias ipsas percurrere. Quædam igitur gētium & gloriosissimarū ciuitatū sordare nobilitatē & cō-

uersationi detrudere tētare. Theopompus quidem Atheniensium Lacedæmoniorum uero Pytho-
 crates. His autem Tripodem perdurabilem conscribens. Non enim Theopompus hoc fecit sicuti
 quidam putant etiam Thebæorum momordir urbem. Multi uero neceon & Timens in historiis
 de prædictis & de aliis blasphemauit. Et hoc præcipue faciunt quando gloriosissimi in aliqua par-
 te calumniantur. Quidam propter inuidiam atq; maliuolentiam: alii uero propter uerbosam noui-
 tatem memoria se dignos fieri iudicantes: & apud stultos quidem nequaquam hac spe fraudantur.
 Qui non salubre noscuntur habere iudicium: multas uero eorum miseras condemnabunt: Blasphe-
 miarum uero in nos sæpe gestarum huiusmodi causa est. Volentes Aegyptii præstare aliquibus ue-
 ritatem corrumpere tentauere. Et neque aduentum in ægyptum nostrorum progenitorum sicuti
 contigit sunt confessi. Nec rursus egressum cum ueritate dixerem: multasque causas odii ac inuidiæ
 pariter habuere. Principio quidem quia in eorum regione nostri progenitores potentes effecti
 sunt. Vnde regressi ad propria denuo fuere felices. Deinde horum aduersitas multas inter eos se-
 cit inimicitias. In tantum differente nostra pietate extra solennitates illorum quantum dei natura
 animalibus irrationabilibus sine dubitatione distinguitur. Communis nanque apud illos ritus est
 alios arbitrari deos: seorsum non singuli solent diuersis ea muneribus honorare. Vani ac fatui om-
 nes homines & ab initio uti de his malis opinionibus consueti. Et propterea nequaquam imitari
 nostram honestatem de diuina ratione potuerunt. Videntesque multos nostram zelari conuersatio-
 nem inuidiam habuere: & ad tantam fatuitatem ac pusillanimitatem quidam eo perducti sunt: ut
 non eos pigeret: etiam contra antiquas suorum sc̃riptiones aliqua dicere. Quod cum hoc faciunt
 sibi metipsis aduersus conscribere passionem cæcitatibus ignorauere. In uno tamen & maximo uiro
 uerbum meum statuam: quo usus sum ante paululum nostræ antiquitatis teste. Manethon itaque
 qui ægyptiacam historiam ex litteris sacris se interpretaturum pollicitus est prædicens nostros pro-
 genitores cum multis millibus in ægyptum aduenisse incolas subiugasse. Deinde ipse confessus
 est: quia posteriori tempore amittentes eam prouinciam quæ nunc iudæa uocatur obtinissent: &
 ædificantes Hierosolymam: construxissent templum. Et usque ad hoc conscriptiones secutus est
 antiquorum. Deinde præbens sibi met potestatem cum utique uideatur scribere ea quæ in fabula
 sunt atque dicuntur incredibilia uerba de iudæis inseruit: uolens permittere nobis plebem ægy-
 ptiorum leproforum aliorumque languentium. Quod sicut ait abhominatio ex ægypto fuga
 dilapsi sunt. Amenophin etiam regem adiecit quod est falsitatis nomen. Et propterea tempus re-
 gni eius nequaquam diffinire præsumpsit cum aliorum regum omnes annos perfecte protulerit.
 Hinc itaque quasdam annecti fabulas pene oblitus: qui egressum pastorum ab Hierosolyma ante
 quingentos decem & octo annos factum esse protulerat. Themusis enim erat rex quando egressi
 sunt. Et ab hoc tempore regum qui postea fuere anni sunt. cccxxxiii. usq; ad fratres nomine Se-
 thonem & Hermetum: quorum Sethonem quidem Aegyptum: Hermetum uero Daneum deno-
 minatum: quem expellens inquit. Sethon regnauit annis quinquaginta & nouem. Et post hunc
 senior scilicet Tapis annis sexaginta sex. Ante tantos igitur annos egressos ex Aegypto patres no-
 stros confessus. Deinde Amenophin adiiciens regem hunc confitetur: & deorum fuisse contem-
 platorem sicut Osorem quendam priorum regum: & inpleisse desiderium enim nominis sacerdo-
 tem. Idem Amenophin natum ex patre Papiro: qui uidebatur quasi diuina participari natura. Et
 secundum hæc sapientiam hanc habere præscientiam futurorum. Et dixisse regi hunc uniucum
 enim: quia posset uidere deos: si prouinciam a leprosis & aliis maculatis hominibus purgare con-
 tenderet. In quo lætatum regem omnes dicit corpore debiles ex Aegypto congregasse & fecisse
 multitudinem numero octuaginta milia. Eosq; ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem
 misisse: ad hoc esse efficiendum. simul & alios Aegyptios quibus hoc erat iniunctum fuisse autem
 quosdam inter eos etiam rationabilium sacerdotum lepra perfosos ait. Amenophin uero illum sa-
 pientem diuinumque uirum refert timuisse: & circa semetipsum: & apud regem deorum Vulca-
 num: ut aperte suaderet eis uim fieri: sed iecisse quoniam auxiliarentur quidam maculatis homini-
 bus & Aegyptum obtinerent tredecim annis. Et hæc eum non quidam præsumpsisse regi dicere:
 sed ex his hominibus conscriptum reliquisse librum: & per semetipsum & apud regem: & propte-
 rea regem in anxietatem maximam peruenisse pro iudæis: his uerbis hæc refert. His itaque roga-
 tus rex ut ad requiem & tutamen eorum secerneret ciuitatem Desertam urbem quæ tunc fuerat pa-
 storum nomine Auarin præbuit eis. Est autem hæc ciuitas secundum theologiam antiquam ual-
 de præcellsa. Porro illi in hanc ingressi: & locum hunc ad resultandum habentes. Opimum du-
 cem sibi met quendam Heliopolitanorum pontificum Osaphipha constituere: & huic se obedire in
 omnibus iurauerunt: ut ille primum quidem eis legem posuisset neque deos adorarent: neque ab
 sacris animalibus quæ præcipue festiua apud Aegyptios erant: se penitus abstinerent: nullique
 copularentur nisi cum quibus iusiurandum habere uidebantur. Hæc autem sentiens: & alia plura
 maxime ægyptiorum cōsuetudinibus inimica præcepit multo ope muros ædificari ciuitatis: & ad bel-

la præparari contra Amenophin regem. Ipse uero assumens secum etiam alios sacerdotes & maculatorum quosdam: misit legatos ad pastores qui uidebantur a Thethmuse rege depulsi ad Hierosolymorum urbem causas suas & aliorum qui simul fuerant ex honoratis significans & poscens: ut pariter contra Aegyptum castrametarentur: promisitq; eos fore uenturos. Primum quidem in Auarin progenitorum suorum prouinciam: & necessaria populis abundantius exhibenda: pugnaturus autem opportuno tempore: & prouinciam facillime subdituros. Illi uero lætitia cumulati omnes alacriter usque ad ducenta millia uirorum pariter sunt aggressi: & non post multum ad Auarin usque uenere. Amenophis autem Aegyptiorum rex: dum illorum audisset inuasionem non mediocriter uulneratus est. Dum recordaretur quod ei prædixerat amenophis Papii. Et primum quidem congregans Aegyptiacam plebem. Facto consilio cum principibus eorum animalia sacra: & quæ præcipue a sacerdotibus honorabatur ante præmisit & sacerdotibus particulariter iussit: ut simulachra eorum caute cælerent. Filium uero Sethonem qui etiam Rameffi a Rapso patris nomine uocabatur. Cum quinque esset annorum apud suum commendauit amicum. Ipse uero transiēs cum aliis Aegyptiis usque ad trecenta millia uirorum bellatoribus uiris occurrens congressus non est: putans enim semetipsum contra deum pugnare. Post tergum reuersus uenit ad Memphin: & sumens Apin talia sacra mox in Aethiopiam cum uniuersis nauibus & multitudine uenit ægyptiorum. Per gratiam nanque erat ei subiectus ægyptiorum rex. q; suscipiens etiam populum uniuersum præbuit alimenta hominibus necessaria. quæ prouincia ministrabat. Et ciuitates ac uicos tredecim quatenus eis qui fuerant deducti ad fines Aegyptios: & in aethiopia quidem hæc gesta sunt. Solymitæ uero descendentes cum uiris pollentis ægyptiorum sic pessime hominibus usi sunt: ut eorum uictoria esset nimis pessima. His qui tunc eorum impietates inspiciebant: non solum etenim ciuitates & uicos concremauere sacrilegia facientes: & deorum idola deuastantes: sed etiam ipsa sacra animalia quæ colebantur crudelissime discerperunt. Perpetratores & occisores horum sacerdotes atque prophetas esse cogentes quos etiam expellebant nudos. Dicitur itaque quia conuersiones & leges eis composuit. Sacerdos quidam genere Heliopolitis nomine Orsaspas uocatus ex nomine Osireos heliopolitani dei quod dum conuersus fuisset ad hoc genus mutauit nomen: & uocatus est Moyses. Quæ uero ægyptii de Iudæis proferunt hæc sunt. Sed & multa breuitatis causa prætereo. Dicit autem rursus Manethon quia postea amenophis ex ægypto digressus est: cum magna uirtute simul & filius eius Ransis: & ipse habens magnum exercitum. Et congressi contra pastores atque pollutos uicerunt eos usque ad Syriæ fines. Hæc equidem & huiusmodi Manethon conscripsit. Quia uero anilia loquitur deliramenta atque mentitur: aperta ratione monstrabo illud primo distinguens quod postea alterna gratia referendum est. Is enim concessit nobis atque professus est eo quot ab initio non fuerint Aegyptii genere sed extrinsecus illuc aduenissent: & ægyptum obtinuissent: & ex ea rursus egressi sunt nostri progenitores: quia uero nobis postea permixti non sunt Aegyptii corpore debilitati: & quia ex his non fuit Moyses qui populum eduxit ex ægypto: sed ante multas generationes exiit per ea quæ ipse dixit conabor ostendere. Primam itaque causam posuit fingenti risibilem. Rex enim inquit Amenophis concupiuit uidere deos: quos putas siquidem quia apud eos solennes erant: Bouem & Hyrcum & Crocodilos & Canicapatos uolebat aspicere. Cælestem autem quomodo poterat: & cur hoc habuit desiderium. quia utique & prior enim rex alter hos uiderat. Ab illo ergo audiens quales essent & quemadmodum eos uidisset: noua nequaquam agebat ante: sed sorte sapiens erat ille uates: per quem hæc rex posse agere confidebat: quod si ita fuisset: quomodo impossibilitatis concupiscentiam non præsciuit: non euenit quod uoluit. Proinde quam rationem habere potuit: propter semimembrios aut leprosos ei inuisibiles essent. Dii irascuntur enim propter impietates: non propter corporum diminutiones. Deinde tam multa millia leproforum & male habentium una pene hora quomodo fuit possibile congregari: aut quomodo rex non obediuit uati. Ille nanque præcepit debiles Aegyptios exilio deportari. Hic autem eos ad sectiones lapidum destinauit tanquam operariis indigens: & non purgare prouinciam uolens. Ait autem eo q; uates qui dum semetipsum peremerit præuidens eorum iram & quæ erant in Aegypto futura: & conscriptum librum regi reliquit. Proinde ab initio uates etiam suum interitum non præsciuit: quomodo nunc repente regi contradixit uolenti uidere deos quam quot se ipse perimere festinabat. Quod uero inter omnia est stultius uideamus. Audiens enim hæc inquit: & de futuris iam metuens. Debiles illos ex quibus Aegyptum purgare debuerat: neque tunc de prouincia protulit: sed rogantibus eis sicut ait: ciuitatem dedit dudum a pastoribus habitatam quæ uocabatur Auaris. Ad quam congregati principem inquit legere ex sacerdotibus Heliopolitanis qui eis exposuit: ut neque deos adorarent. Neque ab Aegyptiacæ festiuitatis animalibus abstinerent: sed omnia perimerent atq; consumerent: nulli penitus miscerentur: nisi cum quibus coniurati esse uidebantur: & iureiurando multitudinem obligatam: quatenus in eis legibus perdurarent. Auarin ciuitatem munitam contra regem dicit eos bella sumpsisse. Adiecit aut quia misit Hierosolymam rogans illos pro auxiliis exhibendis: & daturum Auarin compromittens quæ foret ex Hierosolymis egre-

alientibus exire maiorum: & ex qua procedens omnem ægyptum obtinerent. Deinde subiungit illos quidem uenisse cum ducentis milibus armatorum. Regem uero Amenophin Aegyptiorum cum non cessaret repugnandum deo: mox ad Aethiopiam refugisse & Apin cum aliis sacris animalibus deuexisset. Hierosolymis uero inuasionem facta & ciuitates depopulatas: & templa concremasset: & equestris peremisse refert. & nulla iniquitate aut opere iniquitatis abstinnisse. Quod uero conuersationem & leges eis exhibuit. Sacerdos inquit erat genere Hieropolitis nomine Arisphas uocatus ab appellatione Ofireos Heliopolitani dei. & mutato nomine dictus postea Moyses Tertiodécimo uero inquit anno Amenophin postquam regno pulsus est ex aethiopia profectum cum multis milibus dicit: & congressum contra pastores atque pollutos habita conflictione uicisse. Et multos interficientem usque ad fines Syriæ persecutum. In his iterum non intellexit si uerisimilitudine se mentiri leprosum manque & cum eis ait multitudo collecta debiliunt. Licet primitus irascerentur regi circa se utique talia facienti secundum præmonitionem uatis. Tamen cum a sectione lapidum sunt egressi: & prouinciam percepere omnes circa eum mitiores effecti credendi sunt. Porro si adhuc & illum odio habebant seorsum magis insidiari potuissent non circa omnes bella committere cum scilicet plurimi existentes multorum illic cognationes haberent. Proinde etiam si contra homines pugnare decreuere: non tamē contra deos impietatem gerere præsumebant: nec contraria suis agere legibus in quibus inscripti esse noscuntur. Oportet itaque nos Manethoni gratias agere: quoniam huius iniquitatis principes dicit. Non eos qui ex Hierosolyma sunt egressi: sed illos ipsos Aegyptios esse probat & maxime sacerdotes atque iussurandi uinculum illorum multitudine conuenisse. Illud autem quomodo non irrationabile est. Nec pericula bellis participatus est: sed misere maculatos ad Hierosolymam: & ab eis solatia poscerent: maxima stultitia non illorum: sed hæc singentis ostenditur. Iste namque etiam nomen positum ciuitati.

id est a templorum spoliatione præsumpsit edicere. Et hoc postea fuisse mutatum. Miranda res: quia posteris quidem turpe fuit tale nomen & otiosum. Ipsi uero qui fundauere urbem ornare semetipsum etiam uocabulo credidere. Hic autem fortissimus uir multa detractionis imperitia non intellexit quia Hierosolymi non idē uoce Iudaica quod Græca significat. Quid ergo amplius quilibet dicere contra mendacium tam imprudēter expositum. Sed quoniam congruam iam magnitudinem suscepit hic liber: aliud faciēs principium: cetera præsentis operis explanare tentabo.

Phlaurii Iosephi de Antiquitate Iudæorum
ad Epaphroditum. LIBER. II.

Plori quidem uolumine clarissime mihi Epaphroditē de antiquitate nostra monstraui Phœnicum & Chaldæorum Aegyptiorumque litteris satisfaciens ueritatis multosque Græcorum conscriptores adducēs. & meam e diuerso disputationem aduersus Manethonem & Chæremonem & alios quosdam exhibui. Nūc autem inchoabo reliquos arguere: qui contra nos aliqua conscribere. Impulsus enim sum contra Appionem responderē grammaticum si tum assumi hoc oportet officium. Horum igitur quæ ab eo conscripta sunt: alia quidem similia sunt dictis aliorum: alia ualde frigida. Plurima uero quandam tantum modo detractionem habentia: & multam. ut ita dixerim. ineruditi probationem tanquam ab homine composita & moribus praua & totius uitæ suæ temporibus importuna. Quia uero multi hominum propter stultitiam suam his potius sermonibus capiuntur: quam illis quæ multo studio conscribuntur: & derogationibus quidem gaudent: præconiis uero mordentur: nihil horum nouit indoctus. Illud quoque quod seminari dicitur: quo cum iudæi essent: Alexandrini uocati sunt similis insciētiae esse. Omnes etenim: qui ad coloniam aliquam deuocantur: & plurimum alterutris genere differunt: ab ædificatoribus appellationem accipiunt. Et quid opus est de aliis dicere: nostrorum enim ipsorum hi: qui Antiochiam inhabitant Antiocheni nominantur. Ius enim ciuium eis dedit conditor Seleucus. Similiter & qui in Epheso commorantur in Licaonia cum ciuibus exinde natis uniuoci sunt. Hæc præbentibus regni eis per tempora successoribus. Romanorum uero clementia cunctis non paruulum donum appellationis suæ concessit. Non solum uiris singulis: sed etiam maximis gentibus in communi. Hiberni denique antiqui & Tyrreni & Sabini & Romani uocantur. Si uero hunc modum aufert communis ciuitatis Appion quiescat dicens semetipsum Alexandrinum. Natus enim in profundissima ægypto quomodo erat Alexandrinus iure ciuitatis sicut ipse in nobis dicit ablato: cum solis Aegyptiis nunc orbis domini Romani participari cuiuslibet ciuitatis interdixisse uideant. Hic autem ita robu

tus est ut dignitates quas ipse impetrare prohibebatur adipisci non ualens calumniari conetur eis: qui hæc iustissime percepere. Non enim propter inopiam habitatorum ciuitatis quam studiose edificabat Alexander nostrorum aliquos ibi collegit: sed omnes approbans diligenter ex uirtute ac fide dignos inueniēs hoc præconium nostris exhibuit: cum gētem nostram studeret non medio ceteris honorare. Ait enim Hecataeus. Quia propter māsuetudinem atq; fidem quam ei præbuere Iudæi Samariam regionem adiecit: ut eam sine tributis haberent. Similia quoque sapuit post Alexandrum etiam Ptolomæus Iagi de Iudæis in Alexandria commorantibus. Nam Aegyptiaca eis castra commisit. arbitratus ea fide simul eorum & fortitudine conseruanda & in Cyrene credens se tutissime regnaturū: & non in aliis libiæ ciuitatibus ad ea loca partem Iudæorum habitandi causa direxit. Post hunc autem Ptolomæus: qui Philadelphus est appellatus non solum: si qui fuere captiui apud eos: nostrorum omnes absoluit: sed & pecunias eis sepius condonauit: & quod maximum est desiderauit agnoscere nostras leges: & sacrarum scripturarum uolumina concupiuit: misitque rogans destinari uiros: qui ei interpretauerunt legem: & ut hæc apprime conscriberentur diligentiam hanc cōmisit non quibuscunque iuris: sed Demetrium Phalereum & Andream & Aristum ad hæc implenda constituit: quorum eruditionem propriarum litterarum Demetrius differebat. Alii uero habebant custodiam corporis eius iniunctam. His ergo hanc diligentiam imperauit. Non enim: leges & patrum nostrorum philosophiam discere concupisset: si his utentes despiceret & non potius ualde miraretur. Quæ pene omnes in ordine progenitores eius Macedonum reges ignorauere: habentes ergo nos præcipuum familiaritatis affectum. Tertius uanque Ptolomæus: qui uocatus est benefactor fortiter obtinens Syriam uniuersam non diis Aegyptiacis pro uictoria solēitates gratificas immolauit: sed ueniēs ad Hierosolymam multas hostias sicut nostri moris est: deo gratificauit: dignissimaque dicauit: ornamenta uictoriæ Philometor autem Ptolomæus: & eius uxor Cleopatra omne regnum commiserunt Iudæis: & duces totius fuere militiæ Onias & Dositheus Iudæi: quorum nominibus derogat Appion: cum debuisset opera eorum potius mirari & gratias agere: quoniam liberauerunt Alexandriam: quam ueluti defendere se quis cōfingit. Nam dum rebellio surrexisset in Cleopatræ regno: & periculum pessimæ perditionis insisteret. Istorum labore ciuitas intestinis præliis est erepta. Sed postea inquit Onias ad urbem deduxit exercitum paruum cum esset illic Herennus præses Romanorum legatus. Quod ut ita dicam. recte atque iuste factum est. Ptolomæus enim qui cognominatus est Physcon moriente suo patre Ptolomæo Philometore: egressus est de Cyrene uolens reginam Cleopatram expellere: & filios regis: ut ipse regnum iniuste sibi applicaret: propter hæc ergo Onias aduersus eum bellum pro Cleopatra suscepit. Et fidem quam habuit circa reges nequaquam in necessitate deseruit. Testis autem deus iustitiæ eius manifestus apparuit. Nam Physcon Ptolomæus cum aduersum exercitum quē Oniæ pugnare præsumeret: oēs uero Iudæos in ciuitate positos cum filiis & uxoribus capiens: nudos atque uinctos elephantis subiecisset: ut ab eis conculcati deficerent. Et ad hoc etiam bestias ipsas inebriasset: in contrarium quæ præparauerat euenere. Elephantis enim relinquentes sibi appositos Iudæos impetu facto super amicos eius multos ex ipsis interemere. Et post hæc Ptolomæus quidem aspectum terribilem contemplatus est: prohibentem se ut illis noceret hominibus. Concubina uero sua charissima quam alii quidem Hythacam. Alii uero Hirenem denominant supplicante ne tantam impietatem perageret: & concessit: & ex eis quæ egerat uel acturus erat poenitentiam egit. Vnde recte hanc diem Iudæi Alexandria constituti eo quod aperte a deo salutem promeruere celebrare noscuntur. Appion autem omnium calumniarum etiam propter bellum aduersus Physconem gestum: Iudæos accusare præsumpsit: cum eos laudare debuerit. Is autem etiam ultimæ Cleopatræ reginæ Alexandrinæ meminuit. ueluti nobis improprians: quoniam circa nos fuit ignorata: & non potius illam redarguere studuit: cui nihil omnino iniustitiæ & malorum operum defuit: uel circa generis necessarios uel circa maritos suos qui etiam dilexerint eam. Vel in cōiuni contra Romanos omnes & benefactores suos imperatores. Quæ etiam sororem Arsinoem occidit in templo nihil sibi nocentē. Peremit autem & fratrem insidiis: paternosque deos & sepulchra progenitorum depopulata est. Percipiensque regnum a primo Cæsare eius filio & successori rebellare præsumpsit. Antoniumque corrumpens amatoris rebus & patriæ inimicum fecit: & infidelem circa suos amicos instituit. Alios quidem genere regali spolians: alios autem demens & ad mala gerenda compellens. Sed quid oportet amplius dici: cum illum ipsum in nauali certamine relinquens idest maritum & parentem communium filiorum tradere cū exercitu a principatu & assequi esse qui coegit. Nouissime uero Alexandria a Cæsare capta: ad hoc usque perducta est: ut saltem hinc sperare se iudicaret si posset ipsa manu sua Iudæos perimere: eo quod circa omnes crudelis & infidelis extaret. Putas ne gloriadum nobis non est: si quemadmodum dicit Appion: famis tempore Iudæis triticum non est mensa. Sed illa quidem poenam subiit competentem. Nos autem maximo Cæsare utimur teste solati atq; fidei: quam circa eū contra Aegyptios gessimus: nec nō & senatu eiusque dogmatibus & epistolis Cæsaris Augusti: quibus nostra merita cōproban. Has

litteras Appionem oportebat inspicere: & secundum genera examinare testimonia sub Alexandro facta. Et omnibus Ptolomæis & quæ a senatu constituta sunt. Necnon & maximis Romanis imperatoribus. Si uero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus mentiri non potuit: hoc iudicium est sterilitatis ac necessitatis frumentorum non accuratio Iudæorum. Quid enim sapiant omnes imperatores de Iudæis in Alexandria commorantibus palam est. Nam administratio tritici nihilominus ab eis quam ab aliis Alexandrinis translata est. Maximam uero eis fidem olim a regibus datam conseruauere: id est fluminis custodiam: totiusque custodiam nequaquam his rebus indignos esse iudicantes. Sed super hoc quomodo ergo inquit si sunt ciues: eosdē deos: quos Alexandrini non colunt: cui respondeo. Quomodo etiam cum uos sitis Aegyptii inter alterutros prælio magno & sine foedere de religione contenditis. An certe propterea non uos omnes dicimus Aegyptios: & neque communiter homines quoniam bestias aduersantes naturæ colitis multa diuinitas nutriendas. Cum genus utique nostrorum unum atque idem esse uideatur. Si autem in nobis Aegyptiis tantæ differentia opinionum sunt: quid miraris super his qui aliunde in Alexandriam aduenerunt? Sin legibus a principio constitutis circa talia permansere. Is autem seditionis causas nobis apponit: qui si cum ueritate ob hoc accusat Iudæos in alexandria constitutos. Cur omnes nos culpamque positos eo quod noscamur habere concordiam. Porro enim seditionis auctores quilibet inueniet Appiones similes Alexandrinorum fuisse ciues. Donec enim græci fuere & Macedones hæc ciuitatem habentes nullam seditionem aduersus nos gessere: sed antiquis cessere solennitatibus. Cum uero multitudo Aegyptiorum creuisset inter eos propter confusiones temporum etiam hoc opus semper est additum. Nostrum uero genus permansit purum. Ipsi igitur molestia huius fuere principium: nequaquam populo Macedonicam habente constantiam: neque prudentiam græcam sed cunctis scilicet utentibus malis moribus Aegyptiorum & antiquas inimicitias aduersum nos exercentibus. E diuersa namque factum est quod nobis impropere præsumunt. Nam cum plurimi eorum non opportune ius eius ciuitatis obtineant peregrinos uocantes eos qui hoc priuilegium ad omnes impetrasse noscuntur. Nam Aegyptiis neque regum quisquam uidetur ius ciuitatis fuisse largitus: neque nunc quilibet imperatorum. Nos autem Alexander quidem introduxit: Reges autem auxere. Romani uero semper custodire dignati sunt. Itaque derogare nobis Appion dignatus est quia imperatorum non statuamus imagines tanquam illis hoc ignorantibus aut defensione Appionis indigentibus: cum potius debuerit admirari magnanimitatem mediocritatemque Romanorum. Quoniam subiectos non cogit patria iura transcendere. Sed suscipiunt honores sicut dare offerentes plium atque legitimum est. Non enim honoris gratiam habenti qui ex necessitate & uolentia conferuntur. Græcis itaque & aliis quibusdam bonum esse creditur imagines instituisse. Denique & patrum & uxorem filiorumque figuras depingentes exultant. Quidam uero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. Alii uero & seruos diligentes hoc faciunt. Quod ergo mirum est si etiam principibus ac dominis hunc honorem præbere uideantur? Porro autem legislator non quasi prophetans romanorum potentiam non honorandam: sed tanquam causam neque deo neque hominibus utilem despiciens. Et quoniam totius animati multo magis dei inanimati probatur inferius interdixit imagines fabricari. Aliis autem honoribus post deum colendos non prohibuit uiros bonos quibus nos & imperatores & populum ro. dignitatibus ampliamus. Facimus autem pro eis continua sacrificia: & non solum quotidianis diebus ex impensa communi omnium Iudæorum talia celebramus. Verum cum nullas alias hostias ex communi neque pro filiis peragamus. Solis imperatoribus hunc honorem præcipuum pariter exhibemus: quem hominum nulli persoluimus. Hæc itaque communiter satisfactio posita sit aduersus Appionem pro his quæ de Alexandria dicta sunt. Admiror autem esse eos: qui ei huiusmodi somitem præbuere id est possidonium & Apollonium Molonis: quoniam accusant quidem nos quare nos eosdem deos cum aliis non colimus. Mentientes autem pariter & de nostro templo blasphemias componentes incongruas: non se putant impie agere: dum sit ualde turpissimum liberis qualibet ratione mentiri. Multo magis de templo apud cunctos homines nominato tanta sanctitate pollente. In hoc enim sacratio Appion præsumpsit edicere. Asini caput collocasse Iudæos: & cum coleres ac dignum facere tanta religione. & hoc affirmant fuisse depalatum dum Antiochus Epiphanes & expoliasset templum: & illud caput inuentum ex auro compositum multis pecuniis dignum. Ad hoc igitur prius quidem. Quoniam Aegyptius uel si aliquid tale apud nos fuisset nequaquam debuerat increpare: cum non sit deterior asinus futoribus & hircis & aliis qui sunt apud eos dii. Deinde quomodo non intellexit operibus increpatus de incredibili suo mendacio. Legibus namque semper utimur hisdem: in quibus sine fine consistimus. Et cum uariis casus nostram ciuitatem sicut etiam aliorum uexauerint. Et dius ac Pompeius magnus ac Licinius Crassus: & ad nouissimum Titus Cæsar: bello uincentes obtinuerunt templum. Nihil huiusmodi illic inueneres: sed purissimam pietatem de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia uero Antiochus neque iustam fecit templi depredationem: sed de egestate pecuniarum ad hoc accessit cum non esset hostis: &

super nos auxiliores suos & amicos aggressus est. Nec aliquid dignum derisione illic inuenit. Multi & digni conscriptores super hoc quoque testantur Polybius Megalopolita : Strabon Capadox : Nicolaus damascenus : Timagenes : & Castor temporum conscriptor : & Apollodorus. omnes dicunt pecuniis indigentem Antiochum transgressum foedera Iudæorum. & spoliasse templum auro argentoque plenum. Hæc igitur Appion debuit respicere : nisi cor aini ipse potius habuisset : & impudentiam canis : & qui apud ipsos affolet coli. neque enim extrinsecus alia ratiocinatione mentitus est. Nos itaque asinus neque honorem neque potestatem aliquam damus : sicut Aegyptii Crocodilibus & Aspidibus : quando eos qui ab istis mordentur & a Crocodilibus rapiuntur felices : & deo digni arbitrantur. Sed sunt apud nos asini : quod apud alios sapientes viros onera sibi imposita sustinentes. Et licet ad arcas accedentes comedant aut proposita non adimpleant multas ualde plagas accipiunt quippe operibus & ad agriculturam rebus necessariis ministrantes : sed aut omnium guttissimus fuit Appion ad componendum uerba fallacia. aut certe ex rebus initia sumens hæc implere non ualuit quando nulla potest contra hos blasphemia prouenire. Alteram uero fabulam derogatione nostra plenam de græcis apposuit : de quo hoc dicere sat erit : quoniam qui de pietate loqui præsumunt : oportet eos non ignorare minus esse immundum per templa transire quam sacerdotibus scelestia uerba confingere. Isti uero magis studere defendere sacrilegum regem : quam iusta & ueracia de nostris & de templo conscribere. Volentes enim Antiocho præstare : & infidelitatem ac sacrilegium eius tergere : quo circa gentem nostram est usus propter egestatem pecuniarum detrahentes nobis : etiam quæ in futuris essent mentiti sunt. Propheta uero aliorum factus est appion : & dixit Antiochum in templo inuenisse lectum & hominem in eo iacentem : & propositam ei mensam maritimis terrenisque uolatilium dapibus plenam : & obstupuisse his homo. Illum uero mox adorasse regis ingressum tanquam maximum ei solatium præbiturum : ac procidentem ad eius genua extensa dextera poposcisse libertatem. & iubente rege ut consideret & diceret quis essent uel cur ibidem habitaret : uel quæ esset causa ciborum eius. Tunc hominem cum gemitu & lachrymis lamentabiliter suam narraffe necessitatem ait. Inquit esse se græcum : & dum perageret prouinciam propter uitæ causam direptum se subito ab alienigenis hominibus : atque deductum ad templum : & inclusum illic : & a nullo conspici : sed cuncta dapium præparatione saginari. Et primum quidem hæc sibi inopinabilia beneficia prodidisse & derulisse lætitiā. Deinde suspicionem : postea stuporem : ac postremum consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem ineffabilem Iudæorum pro qua nutriebatur : & hoc illos facere singulis annis quodam tempore constituto.

Et comprehendere quidem Græcum peregrinum : eumque annali tempore saginare : & deductum ad quandam siluam occidere quidem eum hominem eius corpus sacrificare secundum suas solennitates : & gustare ex eius uisceribus & iusiurandum facere in immolatione Græci : ut inimicitias contra Græcos haberent. Et tunc in quandam foueam reliqua hominis pereuntis ablicere. deinde refert eum dixisse paucos iam dies debita sibi superesse atque rogasse ut erubescerent Græcorum deos & superantes in suo sanguine insidias Iudæorum. De malis eum circumstantibus liberaret. Huiusmodi ergo fabula non tantum omni tragœdia plenissima est : sed etiam crudeli impudentia redundat. Non tamen a sacrilegio priuat Antiochum sicut arbitrati sunt : qui hæc ad illius gratiam conscribere. Nam enim præsumpsit aliquid tale ut ad templum accederet : sed sic autem inuenit non sperans. Fuit ergo uoluntatibus iniquis impius : & nihilominus sine deo quanta iussit mendacii superfluitas : quam ex ipsa re cognoscere ualde facillimum est. Non enim circa solos Græcos discordia legum esse dignoscitur : sed maxime aduersus Aegyptios & plurimos alios. Quem enim eorum non contigit aliquando circa nos peregrinari : ut aduersus solos renouata coniratione per effusionem sanguinis egeremus : uel quomodo possibile est ut ad has hostias omnes Iudæi colligerentur : & tantis millibus ad gustanda uiscera illa sufficerent : sicut ait Appion : uel cur inuentum hominem quicumque fuit : non enim suo nomine conscripsit : aut quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa deduxit dum posset. Hoc faciens ipse quidem putari pius & Græcorum amator eximius : assumere uero contra Iudæorum odium solatia magna cunctorum. Sed hæc relinquo : insensatos enim non uerbis sed operibus decet arguere. Sciant igitur omnes : qui uidere constructionem templi nostri : qualis fuerit & intransgressibilem eius purificationis integritatem. Quam enim porticus habuit in circuitu : & harum singulæ propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentiam omnibus etiam alienigenis : mulieres tantummodo menstruatæ transire prohibebantur. In secunda uero porticu cuncti Iudæi ingrediebantur eorumque coniuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertia masculi Iudæorum mundi existentes atque purificati. In quarta autem sacerdotes stolis induti sacerdotibus. In adytum uero soli principes sacerdotum propria stola circumamicti. Tanta uero est circa omnia prouidentia pietatis : ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. Mane etenim aperto templo oportebat facientes traditas hostias introire. Et meridie rursus dum clauderent templum. Denique ne uas aliquod portari licet in templum : sed erant in eo solummodo posita altera mensa turibulum : cande

labrum quæ omnia & in lege conscripta sunt. Etenim nihil amplius neque ministeriorum aliquorum ineffabilem agitur neque itus illa epulatio ministratur. Hæc enim quæ prædicta sunt habent totius populi testimonium manifestum rationemque gestorum. Licet enim sint tribus quattuor sacerdotum & harum tribuū singulæ habeant hominum plusquam quinque milia: sit tamen obseruatio particulariter per dies certos: & his transactis alii succedentes ad sacrificia ueniunt: & congregati in templum mediante die præcedentibus clauēs templi & ad numerum omnia uasa percipiunt nulla que ad cibum aut potum attineat in templo delata. Talia nanque etiam ad altaria offerre prohibitum est: præter illa quæ ad sacrificia præparantur. Quod ergo Appionem esse dicimus nisi nihil horum examinantem uerba incredula protulisse. Sed turpe est: historiæ enim ueram notitiam se proferre grammaticus non promissit. Et sciens templi nostri pietatem hanc quidem prætermisit. Hominis autem græci comprehensionem finxit: & pabulum ineffabile & ciborum opulentissimam claritatem. Et per uisus ingredientes ubi nec nobilissimos Iudæorum licet intrare nisi fuerint sacerdotes. Hæc ergo pessima est impietas atque mendacium spontaneum ad eorum seductionem: qui noluerunt discutere ueritatem. Per ea siquidem mala & ineffabilia quæ prædicta sunt nobis detrahere tentauere. Rursumque tanquam piissimus dederit adiicens fabulæ inna facta. At enim illum retulisse dum bellum Iudæi contra Iudæos haberent. Longo quodam tempore in aliqua ciuitate Iudæorum qui ea Appollinem colebat uenisset ad Iudæos: cuius hominis nomen dicitur Zabidon. Deinde quis enim promississet traditurum se eis Apollinem deum Dorensium uenturumque illum ad nostrum templum. Si omnes ascenderent & credidissent omnem multitudinem Iudæorum Zabidon uero fuisse quoddam machinamentum ligneum. Et circumposuisse sibi: & in eo tres ordines infixisse lucernarum: & ira ambulare ut procul stantibus appareret quasi stella per terram iter agens. Porro Iudæos inopinabili uisione obstupuisse: & longe constitutos tenuisse silentium. Zabidon uero multa quiete ad templum uenisse & aureum detraxisse asini caput. Sic enim urbane conscribit: & rursus Doram uelociter aduenisse. Igitur & nos dicere possumus: quia asinum hoc est semetipsum Appion grauat & facit stultitia simul & mendaciis oneratum. Loca nanque quæ non sunt conscribit: & ciuitates nesciens transiit. Idamea enim prouinciæ nostræ confinis & posita iuxta Gazam & nulla ciuitas huius Dora nuncupatur. In Phœnice uero iuxta montem Carmelum Dora ciuitas appellatur in nullo concordans Appionis oblocutionibus. Quattuor enim dierum itinere procul est a Iudæa. Cur itaque rursus accusat eo quod non habeamus communes cum aliis deos: si sic facile credidete patres nostri ad se uenturum Apollinem & cum stellis eum ambulare super terram putauere? Lucernam enim primo nunquam uidere. Qui licet & tantam & talia concelebrant can delabra. Sed nec aliquis ei ambulanti per prouinciā ex tantis milibus obuiauit. Desolatos etiam uixtos custodibus comperit: & hoc tempore prælii. Cætera iam relinquo. Ianuæ uero templi altitudinem quidem erant cubitorum sexaginta: latitudine uero uiginti. omnes deauratæ & pene auro puro confectæ. Has claudabant non minus quam uiri ducenti diebus singulis: & relinquere eas apertas nefandissimum nimis erat. Facile eas lucernifer ille aperuisse creditur: qui solus etiam habuisse asini caput æstimabatur: quapropter dubium est utrum hoc caput Zabidon denuo reuocauit. An certe sumens Appion introduxit in templum ut Antiochus inueniret. Vnde in secundo Appioni aliquam mentiendi daret occasionem & conscribendum banirantium per deum factorem cœli & terræ & maris nulli Iudæos facturos alienigenæ & maxime Græcis. Oportebat autem mentientem absolute dicere nulli facturos alienigenæ & magis Aegyptiis. Sic etenim ab initio poterant eius figmenta de iureiurando congruere ab Aegyptiis utique non propter malignitatem suam: sed propter calamitates expulsi sunt. A Græcis autem plus locis quam studiis sumus adiuncti: ita ut nullæ inter nos & illos inimicitiae zelotypiæ esse noscuntur. E diuerso nanque multos eorum ad nostras leges contigit accessisse: quorum quidam permanserunt: quidam uero perdurare non ferentes denuo recessere. Hoc tamen iusiurandum nunquam se quisquam audisse meminit apud nos habitum: sed solus Appion ut uideretur audiuit. Ipse utique composuit nimis. igitur hæc maxima compositio etiam in futuro dicenda Appionis admiratione dignissima est. Quarum rerum hoc as firmat indicium: quia neque legibus iustis utamur: nec deum colamus ut conuenit: & diuersis gentibus seruiamus: & calamitates quasdam circa ciuitatem sustineamus cum utique principalis ciuitas Romanorum sit. cuius cines soli ab initio regnare atque nos seruire consueuerunt. Quis etenim ab horum magnanimitate se ualeret abstinere? Nullus etenim aliorum potest dicere sermonem quem Appion locutus est: quando paucis contigit in principatum continue præsidere: & non rursus aliis facta mutatione seruire. Plurimæ nanque gentes aliis obedire coactæ sunt. Soli autem Aegyptii eo quod refugiant sicut aiunt in eorum prouincia dii atque saluentur migrantes in effigies bestiarum. Honorem præcipuum inuenerunt ut nulli famularentur horum qui Asiam Europamque tenuere. Qui scilicet unam diem ex æuo totius sæculi non habuere libertatem: neque apud indigenas dominos neque apud externos. Nam quemadmodum eis usi sint per se: non semel solummodo sed frequenter uastantes urbes: æpla uertentes amputatos apud eos interficiētes deos impropere non studeo. Nō enī

tonuenit stultitiam nos indocti Appionis imitari: qui neque casus Atheniensium neque Lacedæmoniorum animo suo concepit. Quorum alios quidem fortissimos: quorum summi diuersis uitæ sunt calamitatibus sauciati. Dimitto dirutam Atheniensium arcem: templum Ephesium & Delphos: aliaque multa pro quibus intulit: sed potius inferentibus impropéria. Nouus autem accusator nostrorum Appion inuentus est: malorum suorum apud Aegyptum gestorum prorsus oblitus. Sed Sesostris eum quem refert fabula regem fuisse Aegypti. ut creditur excecavit. Verumtamen possumus & nos dicere nostros reges dauid & Salomonem: qui multas subdidere gentes. Sed de his modo supersedendum est: quæ uero cunctis nota sunt: Appion modis omnibus ignorauit quoniam Persis & post illos principibus Asiæ macedonibus: Aegyptii quidem seruire nihil differentes a famulis. Nos autem liberi consistentes etiam ciuitatum in circuitu positarum tenuimus principatum annis uiginti & centum usque ad Pompeium magnum: & dum uniuersi sunt expugnati a Romanis principibus omnium soli propter fidem suam maiores nostri auxillatores & amici fuere. Sed queritur quia uiros mirabiles non præbimus uel ut quorundam artium inuectores: & inter hos enumerat Socratem & Zenonem Cleanthem & aliquos huiusmodi. Deinde quod potius est mirandum semetipsum his adiecit: & beatificat Alexandriam quia ciuem talem habere meruit: quod rite facit. Oportebat enim ut ipse sui testis existeret: qui aliis omnibus sic importunus & callidus esse uidebatur: & uita uerboque corruptus. Quapropter recte quilibet Alexandriæ condolebit: si super isto aliquid magni sapuerit. De uiris autem qui fuere apud nos titulo nullo laudis in seniores sciunt qui uoluerint nostræ antiquitatis libris incumbere. Reliqua uero quæ in accusatione conscripta sunt dignum erat forte sine satisfactione relinquere: ut ipse sui potius & aliorum Aegyptiorum accusator extaret. Queritur enim eo quod animalia consueta sacrificemus: & non uescamur carnibus suillis: sed & circuncisionem genitalium uehementer irridet. De nostrorum quidem animalium peremptione communio nobis est cum aliis hominibus uniuersis. Appion autem sacrificantes nos redarguens increpat semetipsum: cum genere sit Aegyptius. Non enim Græcis aut Macedonibus aduersatur. Isti enim optant sacrificare.

Id est centum bouum suis diis & sacerdotibus utuntur ad epulas. Quæ cum ita sint non propterea contigit mundum animalibus desolari: quod Appion expauit. Qui tamen si solennitates Aegyptiorum sequerentur quidem mundus hominibus ferocissimis aut bestiis impleretur: quas isti iudicantes deos diligenter enutrient. Etenim si quis eum consuleret: quos putaret omnium Aegyptiorum esse sapientes atque deicolos secerdotes sine dubio fateretur. Hæc enim duo dicuntur sibi: et ab initio a regibus esse præcepta: ut deos colant & sapientiam diligant: quod illi facere præcipue iudicantur: qui tamen & circunciduntur omnes: & a perciniis abstinere cibis. Sed neque nullus alter Aegyptiorum cum eis diis sacrificare dignoscitur. Cæcus igitur fuit Appion: quando pro Aegyptiis nostras detractiones componens illos uidetur potius accusare: qui non solum utuntur solennitatibus: quas in nobis culpatur iste: sed etiam alios circuncidi docent: sicuti dixit Herodotus. Vnde recte mihi uidetur Appion propter patriæ suæ leges multam soluisse blasphemiarum.

Etenim necessario circuncisus circa genitalia uulnera ei facta nihil ei circumprofuerunt & putrefactus magis doloribus expirauit. Oportet enim bene sapientes in legibus propriis circa pietatem integre permanere: & aliorum minime permanere. Iste uero suas quidem leges effugit. De nostris uero mentitus est. Hic itaque terminus uitæ fuit Appionis. Sed & noster hic iam finem liber accipiet. Quoniam uero & Apollonius Molonis & Lyfimachus: & alii quidam tam per ignorantiam quam per insaniam de legislatore nostro Moyse de legibus uerba protulerunt: nec iusta nec uera. Dum illi quidem uelut mago atque fallaci derogant. Leges autem malitiæ apud nos nulliusque uirtutis affirmant esse doctores. Volo breuiter & de omni conuersatione nostra & de particulari sicuti potero proferre sermonem. Reor enim fore manifestum: quia & ad pietatem alterutrum uniuersalemque clementiam: insuper ad iustitiam laborumque tolerantiam: & ad contemptum mortis optimas leges positas habeamus. Rogo tamen lecturos ut non cum inuidia exequantur huius operis lectionem. Non enim proposui laudes conscribere nostrorum: sed aduersus eos qui nos plurimum & fallaciter accusarunt satisfactionem hanc puto esse iustissimam. Proinde accusationem Apollonius non continue sicut Appion instituit: sed disperim. Quippe tamen aliquando quidem nos sine deo & hominibus odiosos appellet. Aliquando uero formidinem nobis impropere. Et e diuerso rursus aliquando de præsumptione fastum gentis nostræ queritur. Dicit autem etiam stultiores barbaris: & propterea nullum inuentum nos solos uitæ utile comperisse. Hæc autem omnia manifeste redarguuntur: dum uniuersa contrario quod ab eo sunt dicta monstrantur. Et legibus imperata: & a nobis cum omni integritate gesta. Si uero coactus fuero facere mentionem legum contrariarum apud alios constitutarum: cuius rei culpabiles illi sunt qui nostras solennitates tanquam malas dicere uoluere. Quibus neutrum puto remanere quod dicant: neque quia eas habeamus leges: quarum ego capitales & summas ad increpandum positurus sum æque: quia præcipue in legibus propriis perduramus. Paulum ergo sumens onus uolo prius edicere: qui eorum qui sine lege & ordine uiuunt. Hi qui ordinis & communium

legum amatores extiterunt: & primi hoc inchoauerunt: recte mansuetudinem nostramque uirtutē præstare dicendi sunt. Denique conatur singuli eorum gesta sua ad antiquitatem referre: ut imitatores aliorum uideantur existeret: & non ipsi potius alii: ut legitime uiuere debeant exponere: His igitur hunc in modum habentibus uirtus legislatoris est memoria considerare: & his qui usuri sunt legibus quas posuerit satisfacere quia recte sunt. Populi uero est ut in omnibus quæ cōstituta sunt perduret: & neque scēlitate procedente: neq; calamitatibus aliquid horum immutet. Dico igitur nostrum legislatorem quorumlibet qui memorantur legislatorum antiquitate præcedere. Lygurgus enim & Solon & Zaleucus Locrensis: & omnes qui apud græcos mirabiles sunt nouelli atque recentes quantum ad illum comparati esse noscuntur. Quando nec ipsum nomen legis fuisse olim apud Græcos agnoscitur. Testis Homerus est qui nusquam in opere suo hoc usus est nomine. Non enim secundum legem: sed indiffinitis sententiis & regum præceptionibus populus regebatur. Unde etiam multo tempore permansere tantum moribus utentes: & non scripto. Et multa horum semper secundum euentum casuum permittentes. Noster uero legislator antiquus existēs hoc etenim undique manifestum est: etiam apud eos clarum qui semper contra nos loquuntur: semetipsum præbuit optimum principem populorum: & consiliatorem magnum. Sed instructionem totius legis uitæ constringens eis suasit hanc libenter excipere: & firmissime inclēta scientia custodire. Primitus autem eius magnitudinis opera uideamus. Ille nanque progenitorum nostrorum relinquētium Aegyptum & ad terram propriam remeantium: multa milia sumens ex plurimis & impossibilibus rebus cautissime liberauit: & inaquosam eos & multum arenosam oportebat transire uiam: bellaque deuincere: & filios ac uxores prædamque belli seruare: in quibus dux egregius & consiliarius sapientissimus: & tutor ueracissimus fuit uniuersorum. Omnem siquidem multitudinem in semetipsum pendere facit: & cum omnia quæ uellet persuadere posset: in nullo horum uindictam sibi potestatem: sed in quo maximo tempore potestatem sibi arrogat & tyrannidem præfules rerum: & populum frequenter plurima iniquitate uiuere consuecunt. In hac ille potentia constitutus e diuerso: magis iudicauit agendum pie & plurimam exhibere aliis æquitatem ipse uirtutem præcipuam se credens cunctos ostendere: & salutem firmissimam præbere sequacibus bona uoluntate. Et maximis actibus in singulis casibus usus est. Quapropter recte iudicabat decem atque cōsiliatorem se deum habere: & primitus sibi satisfaciens: quia secundum illius uoluntatem uniuersa gereret atque tractaret. Credidit modis omnibus oportere ut etiam apud plebem hæc opinio permaneret. Nanque dum respicere suam uitam credunt: delinquere non præsumunt. Huiusmodi quidem noster legislator fuit: non magus: non fallax: sicut derogatores iniuste pronunciant: sed quales apud Græcos gloriatur fuisse Minoem: & post eum legislatores. Alii nanque quidam eorum leges positas a Ioue dicebant. Alii uero eas in Apollinem & uaticinium delphicum referebant: siue pro ueritate hoc credentes: seu facile suadendum indicantes populo. Qui uero præcipuas leges instituerint: uel qui iustissime de dei fide cognouerint: licet hoc ex ipsis legibus facta comparatione conspiciat. Iam enim de ipsis tps est disputandi. Igitur infinitæ quædam particularum gentium atq; legum apud cunctos homines differentię sunt. Alii siquidem monarchis: alii uero populo potestatem reipublice commiserunt. Noster uero legislator nihil horum intendens: ueluti si quis hoc dicendo mensuram transcendat uerbi diuinam rempublicam declarauit: deo principaliter conuersationem nostram atq; potestatem excellenter assignans & satisfaciens eum cūctos inspicere tanquam causam bonorum omnium uniuersis hominibus existētē: & quæcunque contingit eos in angustiis supplicasse illius non latuisse uoluntatem. Neq; quicquam eorum quæ gessere uel siquid aliquis apud semetipsum potuit cogitare: unum uero eum esse monstrauit: & ingentissimum mutabilem: per tempus æternum: & omni specie mortali pulchritudine differētē. Et ipsum nobis notum qualis autem sit secundum substantiam prorsus ignotum. Hæc itaque de deo saperet prudentissimi græcorum: quia quidem eruditi sunt: illo utique sciendi præbente principia nunc dicere prætermitto: quia non optima & congrua dei naturæ atque magnificentię sunt ualde testantur. Pythagoras enim & Anaxagoras & Plato & post illos philosophi Stoici & pene cuncti uidentur de diuina sapuisse natura. Sed hi quidem ad breue philosophantes populo superstitionum opinionibus iam conscriptam ueritatem dogmatis proferre timere. Noster uero legislator opera præbens consonis uerbis suis non solum his qui cum eo erant satisfecit: sed etiam qui ex illis semper erant nascitur: hoc immutabiliter inspirauit: & causa legislationis ad utilitatis modum semper adduxit. Non enim partem uirtutis dei culturam dixit: sed huius partes alias esse perspexit atque constituit. Idem fortitudinem iustitiam & in omnibus ciuium concordiam ad alterutros. Cunctæ nanque actiones & studia uniuersiq; sermones ad diuinam referuntur per omnia pietatem. Non enim hoc inexamiatum aut indefinitum ulterius dereliquit. Duo siquidem sunt totius disciplinæ & moralis institutionis modi: quorum unus quidem sermone doctor est: alter uero excitatione morum: quæ cum ita sunt quidam legislatores sentiendi sunt discreti: & alterum horum modum sibi placitū assumentes alterum reliquerunt. Sicuti Lacedæmonii quidem & Cretes moribus erudiebantur: non

uerbis. Athenienses uero & pene omnes alii græci quæ quidem oportet agi percipiebant suis legibus. Assuescere uero ad hæc operibus minime ualere. Noster autem legislator hæc ambo multa diligentia cooptauit. Nam nec exercitatione morum dimisit non traditas neque leges sermone reliquit incompertas. Sed mox a primo inchoans cibo & unicuique dicto conueniente nihil neque minimarum escarum sub potestate uoluntatis utentium dereliquit. Sed & de cibis quibus conuenit abstineri: & qui sumendi sunt uel quæ diæta communis esse uideatur. Necnon & de operibus labore simul & requie. Terminum atque regulam posuit legem: quatenus ueluti sub patre atque domino uiuentes: neque uolentes quicquam neque per ignorantiam delinquamus. Non enim ignorantibus poenam posuit sed optimam & necessariam correptionem monstrauit legem. Quapropter non semel audire: nec secundo uel sæpius. Sed in unaquaque septimana alia opera relinquentes: ad legis auditionem congregari præcepit uniuersos eamque perfecte cōdiscere: quod scilicet omnes legislatores reliquisse notantur. Et intantum plurimi hominum porro sunt ut secundum proprias uiuant quia pene eas ignorant. Et cum peccauerint tunc agnoscunt ab aliis quam legem probantur esse præuicari. Sed etiam nostri maxima cum gloria & principalia gubernantes profitentur ignorationem. Scitos namque sibi faciunt affidere ad dispensationem rerum: & experimentum legis habentium. Nostorum uero quilibet cum leges interrogatur facilius quam nomen suum recitat. Vniuersas quidem mox a primo sensu eas discunt in animo uelut inscriptas: & rarius quidem quilibet transgreditur. Impossibile autem est supplicium deuitare peccantem. Hoc itaque primum omnium mirabilem consonantiam nobis instituit. Nam unam quidem habere & eandem de deo sectam: uita uero ac moribus differre nihil ab inuicem optimam moribus hominum potest celebrare concordiam. Apud nos etenim solos neque de deo quilibet sermones audet alterutris aduersarios: sicut multa similia apud alios fieri comprobantur. Cum non solum a fortuitis quod uisum fuerit unicuique profertur: sed etiam apud quosdam philosophorum hoc crebro præsumitur. Quando alii quidem totam dei naturam sermonibus perimere tentauere. Alii uero eius prouidentiam ab hominibus abstulere. Neque in studiis uitæ a differencia ulla conspicitur: sed communia quidem opera omnium apud nos existunt. Vnus non de deo sermo concors est asserens illum cuncta respicere: sed etiam de ipsius uitæ studiis. Et quoniam oportet omnia alia ad terminum diuinæ pietatis adducia mulieribus nostris & a seruis quilibet averti. Pro qua re illatas nobis calumnias a quibusdam: cur non exhibeamus uiros inuicentes non uerum operum seu uerborum contigit oriri. Alii siquidem in nulla re paterna perdurare optimum esse putant: & præcipue transgressoribus sapientiæ robur assignant. Nos autem e diuerso unam esse prudentiam atque uirtutes existimamus: nihil penitus uel facere uel cogitare contrarium his quæ antiquitus sancita noscuntur: quod scilicet indicium legis est optimo fœdere constitutæ. Nam ea quæ nunc non habent modum: experimento sæpe correpta redarguuntur. Apud nos autem qui credimus ab initio positam legem diuinam uoluntate: nihil aliud pius est quam hanc sub integritate reseruare. Quis etenim eius quicquam mouere potest: aut quid melius adinuenit: uel qui ab aliis tamen præcellentius ad statum reipublicæ nostræ migravit: aut quæ poterit esse melior atque iustior: quam ea quæ deum quidem principem omnium esse confirmat. Sacerdotibus autem in cōmuni quidem res præcipuas dispensare permittit. Summo uero pontifici aliorum sacerdotum principatum competenter iniungit. Quos utique non diuitiis neque aliis quibusdam spontaneis auaritiis præcellentes. Legislator ad culmen huius honoribus instituit. Sed quinque sapientia uel temperantia aliis præstare noscuntur: eis præcipue culturam diuinæ placationis coniunxit. Apud hos igitur & legis & aliorum studiorum integra diligentia custoditur. Contemplatores etenim omnium atque indices contentionum & punitores culpabilium sacerdotum esse decreti sunt. Quis ergo principatus quod regnum erit hoc sanctius: uel qui honor deo potius cooptabitur cum omnis quidem populus sit præparatus ad pietatem? Summa uero diligentia sacerdotibus sit indicta & uelut quædam festiuitas gubernetur uniuersa respu. Cum enim ministeria sua numero paucorum dierum alienigenæ custodire neque uerunt ea uidelicet sacrificia nominantes: nos cum multa delectatione & incommutabili uoluntate solennitatis opus per omne seruamus æuum. Quæ igitur sunt præcepta uel interdicta simplicia siue nota dicamus. Primum quidem de deo est. Deus habet omnia perfectus beatissimus ipse sibi cunctis sufficiens principum & medium & terminus. Inter omnia operibus quidem & muneribus clarus & totius rei manifestus. Forma uero & magnitudine nobis inenarrabilis. Omnis namque materies comparata ad huius imaginem licet sit preciosa tamen promem cunctaque ars ad illius imitationis inuentum extra esse artem cognoscitur nihil simile neque uidemus neque possumus suspicari neque conicere. Sanctum est: uidemus eius opera lumen: cælum: terram: solem: lunam: flumina: maria: animalium nationes: redditiones fructuum: hæc deus fecit: non manibus neque laboribus neque quibusdam indignis sibi cooperantibus: sed ipso uidente bona repente facta sunt. Bona nunc homines conueniunt uniuersos: qui eum quæ placere exercitatione uirtutis. Modus eum diuinæ placationis iste sanctissimus est. Vnum templum unius dei commune omnium cōmunis dei cultorum. Gra

tum nāq; semper est omne quod simile est. Hunc placant quidem sacerdotes semper. Præcedit uero istos primus secundum genus: qui ante alios sacerdotes sacrificauit deo custodiet leges: de dubiis indicabit: & punit lege conuictos. Huic quisquis non obedit supplicio subiacebit tanquā qui in ipso deo impie gesserit. Hostias imolant: non ad crapulam nostram uel ebrietatem attinentes. Hæc enim non placent deo: quæ res occasio potius iniuriarum simul & expensarum est. Deus enim temperatos ordinatosq; & boni generis diligit: & ut præcipue sacrificantes caste uiuamus. In sacrificiis autē pro communi salute primum oportet orare. Deinde singuli pro semetipsis. Quomodo omnes socii sumus: & qui hoc consortium suæ uitæ præponit maxime deo gratissimum est: supplicatio uero fit ad deum uotis ac precibus non ut bona præstet: nec enim ipse sponte cōtulit uniueris & uno deponit: sed ut hoc suscipere ualeamus suscipientesq; seruemus: purificationes in sacrificiis lex decreuit. Ex omni excubii excōmunicatione a muliere facta & alia multa conscribere ualde longissimum ē. Huiusmodi ergo de deo & eius placatione sermonibus est. Ipse autem simul etiam lex est: quosdā autem nouit lex permixtionem per naturam ad coningem si tamen pro filiorum causa procreandum agatur. Masculorum uero in masculos ualde iudicauit inimicas: & tentantes horum morte decreuit dignos. Nabere uero iubent non respicientes ad dotem: neq; uiolenter arripere: sed neq; dolo uel fallacia suadere. Dispensationem uero potius fieri per eum cuius esse noscitur potestatis & per cogitationem opportunam: Mulier autem inferior inquit est uiro per omnia. Obedit igitur non ad iuram: sed ut sit sub regimine constituta. Deus enim uiro potestatem dedit. Cum hac ergo coire de cetero maritum solūmodo. Alterius uero experientiam habere nequissimum. Si quis autem hoc egerit declinatio nulla mortis: neq; uim fieri uirgini alteri desponsatæ: neq; si suaserit nuptæ filios nutrire præcepit. Vniueris autem mulieribus interdixit: uel celare quod statum est: uel aliam machinationem corrumpere filii. Nanq; moechatrix est anima demolens & genus imminuens. Igitur si quis ad concubitus corruptionemq; transierit immundus: oportet autem etiam post legalem commixtionem uiri mulieres lauare. Hoc enim partem animæ pollueri iudicauit: inflata nanq; corporibus uulneratur. Dum ob hoc sit aliquam propter purificationis causam talibus imperauit. Sed neq; in filiorum natiuitatibus concessit epulationes aggregari & fieri occasiones ebrietatis: sed temperatum esse repente principium: iussitque litteris erudiri propter leges & nosse progenitorum actiones ut actus imitentur: & cum legibus educati neq; transgrediantur: neq; cogitationem ignorationis habere iudicentur. Prospexit autem etiam funeribus mortuorum: beneq; preciose ad sepeliendum celebrantur exequiæ. Neq; insignium fabricæ sepulchrorum: sed necessaria quidem circa prolationem funeris imperauit domesticos adimplere. Omnibus autem uiuentibus legitimum esse constituit: ut aliquo moriente & concurrant: & gemitus lamentationis effundant. Purificari autem iubet etiam domesticos sanare celebratos: ut longe procul sit q̄ sit uideatur quis mundus esse: cum fecerit homicidium parentum honorem post deum esse constituit: & qui non repensat eorum gratiæ: sed in qua liber parte contristatur: præcepit esse lapidandum. Iubet etiam omnibus senioribus honorem iuuenes exhibere: quoniam cunctorum senior deus est. Nihil permittit celebrandum apud amicos: nō enim amicitia sunt apud eum cui omnia non creduntur. Et licet aliquæ inimicitia: proueniant: prodita mens a rara prohibuit. Si quis arbiter munus acceperit: morte mulctatur. Despiciens quod iustum est: & auxilium reis offerens. Quod quisquam non potuit non auferat: & aliena non tangat: mutans non accipiat usuras. Hæc & his multa similia communionem continent nostrorum inter alterutros. Quomodo autem etiam de domestica cura circa alienigenas habenda habuerit legislator referri dignum est. Videbitur enim omnibus optime prospexisse: deum eo ita sentiente: neque propria corrumpimus: neque participari rebus nostris uolentibus inuidemus. Quicunq; enim uolunt sub nostras conuersari leges accedentes ad ea cum munificentia suscipit: non genere solūmodo: sed etiam uoluntate uitæ putans esse consortium. Eos autem qui transitorie misceri solēnitatibus: non aliam tamen exhibenda constituit. Idem omnibus præbendum: ignem: aquam: cibum: iter ostendere non spernere aliquem insepultum: mitissime etiam circa hostes quæ sunt agenda sanciuir: neque terra eorum exuratur: neq; arbores fertiles incidantur: sed etiam spoliari eos qui in bello cecidere interdixit: & captiuos prospexit quatenus eorum ammoueatur iniuria: & maxime forminarum. Sic autem alumnos mansuetudinem atque clementiam studuit edocere: ut etiam de animalibus irrationalibus non taceret: sed horum tantummodo utilitatem legitimam concedēs: ab omni nos alia causa prohibuit. Quæ cūq; enim ueluti supplicantia oriuntur in domibus hoc interdixit occidi. Sed neque parentes deniq; præcepit auferri. Et licet inimica sint animalia eis tamen parcendum esse sanciuir. Sic undique ea quæ ad mansuetudinem pertinent obseruauit. Doctrinalibus quidem sicuti predictum est legis utens & alia rursus contra transgressores causa punitionis sine excusatione defigens. Damnum nanq; in plurimis causis transgrediendum mors est. Si adulterium commiserit aliquis: suum puellæ fecerit. Si masculo turpe tentamentū præsumpserit. I. e. aut patiatu sustinere tēta tos. Similiter autem est lex inuitabilis & in seruis: sed et de mensuris: uel si quis de ponderibus do-

luta fuerit operatus & de iniusta uenditione ac fraude uel fide traxerit alienam rem : aut quod non potuit abstulerit omnimodi sunt uindicta non qualia apud alios : sed ne ualde maiora. De iniuria uero parentum uel impietate quæ sit in deo : licet tæter hoc aliquis mox peribit. His itaq; secundum legem uniuersam honor tribuitur : non argenti : non auri : neq; coronæ capitis : aut cuiusdam prædictæ festiuitatis : sed unusquisq; testem habens conscientiam suam ualde proficit legiflatore proferente : & deo fidem condonante firmissimam his qui seruauerunt leges : licet pro eis mori contingat aliquibus concurrunt alacri ad occasum. Dedit enim deus rursus fieri ut uita melior possit ex mutatione conferri. Piget itaq; nunc hoc me conscribere : nisi opera essent omnibus manifesta. Quoniam multi & plerunq; olim nostrorum progenitorum : ne uel sermonem solummodo extra legem proferrent : omnia passi sunt sustinere uiriliter : uel si honorati contigit apud omnes homines nostram legem & uoluntariam legis consequentiam esse manifestam imbuebant. Græcos maiores nostri etiam extra regionem propriam constituti. huiusmodi si quidem rectam habent & tam gloriosam de deo : talesque leges multo sæculo sic firmissime custodire omnes arbitror admirari propter frequentes apud nos factas mutationes. Deniq; eos qui conscribere proxime de repu. & legibus tentare tanquam de incredibilibus compositionibus quidam frequenter accusant dicentes : quoniam impossibilia sumpserint argumenta. Et alios quidem relinquo philosophos : quicunq; huiusmodi negotium in suis conscriptionibus habuere. Plato mirabilis apud græcos tanquam de honestate uitæ præcedens & uirtute sermonum & persuasione philosophiæ cunctos excellens ab his qui dicebant pessimum esse de repu. conscribere illusus & diuulgatus pene peremptus est. Cum utiq; qui illius uerba considerauerit frequenter & facile reperiet : quæ etiam consuetudini plurimorum proxima esse noscitur. Ipse siquidem Plato confessus est : quia ueram de deo opinionem propter ignorantiam plebis proferre securum non est. Sed Platonis quidem uerba uana esse putant & multa potestate composita atq; conscripta & maxime de legislatione prolata. Lygurgi uero mirantur & Spartani cuncti concelebrant : quoniam illorum legibus plurimo tempore perdurarunt. Ergo hoc manifestum uirtutis indicium est in legibus permanere. Si uero Lacedæmoniorum admirantur illorum tempus assumant : scientes amplius duobus milibus annis nostram constitisse rempublicam. & super hæc sciunt quoniam Lacedæmonii quidem omni tempore quo apud se habuere libertatem perfecte uisi sunt custodisse leges. Cum uero circa eos factæ sunt fortunæ mutationes. pene cunctarum legum obliti sunt. Nos autem multis casibus euolutis propter regem Asiæ mutationes neq; in nouissimis malis uenientes a legibus sumus alienati : non uocationis nec epulationis causa seruantes eas quando si quis considerare uoluerit : multi ampliori testimonio maiores excubias & labores nobis quam Lacedæmoniis uidebit impositos. Illi siquidem operantes terram : & neq; circa artes exercitum habentes : sed ab omni operatione remissiores pingues & corpore pulchri in ciuitate degebant. Aliis ministris in omnibus uitæ necessariis rebus utentes : & cibum paratum ab illis accipientes : solum opus bonum atq; clemens iudicantes ad faciendum & patiendum : quatenus præualerent aduersus omnes contra quos bella susciperent : quia non neq; hoc adipisci potuerunt dicere superpono. Non enim singulis solummodo : sed multis frequenter eorum subito legis præcepta negligentes semet ipsos cum armis hostibus tradere. Putas ne? & apud nos non dico tanti sed duo uel tres agniti sunt proditores effecti legum uel mortem non dico illam facile quæ solet filantibus euenire sed eam quæ cum multa corporum afflictione & multa crudelitate uidetur accedere. Quam ut ego puto quidam præualescentes nobis non per odium subiectis imposuere si qui sunt homines : qui non tantummodo esse credant pessimum si agere quicquam extra leges suas uel sermonem apud eos dicere compellantur. Non tamen mirari decet si mortem fortissime toleramus pro legibus & ultra alios uniuersos. Non enim quæ leuia uidentur nostris studiis alii facile patiuntur : hoc est operationem cibiq; simplicitatem : & ut nihil frustra neq; fortuito : quod quisq; desiderat uescatur aut bibat : aut ad concubitum quemlibet accedat : aut splendide uestiatur aut sine nobilitate uacet. Sed illud attendendum est : si gladiis utentes & hostes ab inuasionem fugantes præcepta legis circa cibos nequaquam infringimus. Nobis itaque gratum est propter hæc legibus obedire : & illis fortitudinis causas ostendere. Proinde Lysimachi & Molones & quidem huiusmodi alii conscriptores improbi Sophistæ adolescentium deceptores quasi uehementer nobis prauissimis existentibus derogare contendunt. Ego nollem de legibus alienis examinationem efficere. Noster enim mos est propria custodire : non aliena potius accusare. Et ut neque irridere neque blasphemare debeamus eis qui apud alios putantur dii : aperte nobis legiflator interdixit propter ipsam appellationem. De accusatoribus autem proiectiones suas non increpare uolentibus tacendum non est. Cum utique non a nobis nunc sermo compositus eos arguere uideatur : sed a multis probabiliter iam præmissus. Quis igitur eorum qui apud græcos sapientia sunt mirabiles non redarguit nobilissimos poetas & præcipue legiflatores? Quoniam huiusmodi sectas de deis ab initio populis inferuere? Dicentes eos & numero quidem quantos ipsi uoluerit : ex alterutris uero & diuersis natiuitatibus pro-

creatos. Hos autem diuidentes locis habitaculis tanquam generationes animalium: alios quidem sub terra: alios in mari: seniores autem eorum in tartaris uinctos esse dixere: quibuscumque distribueret: Caelum his sermone quidem patrem: operibus autem tyrannum atque dominum superposueret. Propterea aduersus eum constituere insidias per uxorem & fratrem & filiam: quam ex eius carpite fingunt generatam: ut alligantes eum appenderent: sicut ipse ille suum dicitur patrem. Hæc iuste accusatione digna conquertuntur: qui sapientiæ uirtute præcellunt. Hic super hæc deridentes adiiciunt. Si deorum alios quidem ephēbos & adolescentes: alios autem seniores & barbaros esse credendum est: alios constitutus superantes: & quendam fabrum: aliam nero texttricem: alium uero peregrinantem & cum hominibus contendentem. Alios autem cytharizantes aut arcu gaudentes. Deinde inter alterutros seditiones effectas: & propter homines contentiones constitutas ut non solum alterutris inuicem mitterent: sed etiam ab omnibus uulnerari lugerent malaque perferrent: & super omnia est luxuriosius si intemperantia permixtionis uterentur. Quomodo non erit incongruum amores & concupiscentias ad uniuersos attingere simul masculos & ad foeminas. Deinde fortissimus & primus eorum pater seductas a semetipso impregnatasque mulieres diruptas submersasque sperneret: & eos qui ex eo sunt nati neque liberare potest. Factos conscriptos neque sine lachrymis eorum perferre mortes. Bona sunt hæc & his alia consequentia: id est adulterio in cælo uiso: & sic impudenter a diis celebrato: ut iam alii zelare se proterentur tali passione conscripti. Quid enim alii facturi non essent: dum neque senior atque rex ualuisse impetum suum a mulierum permixtione retinere. Alii uero dum seruientes hominibus & nunc quidem ædificantes causa mercedis: nunc uero pascentes. Alii autem malignorum modo in ferro carcere colligati. Quæ igitur sapientium talia non accendant: ut hoc componentes redarguant: & multam stulticiam his credentium reprehendant. Alii uero ad terrorem quendam uel metum: nec non & rabiem atque seductionem omnesque pessimas passiones: & formam in dei natura fingere præsumpere. Et horum quidem nobilioribus etiam ciuitate sacrificare suasere. Si quidem simulata necessitate consistuntur quosdam deorum putent bonorum esse largitores. Alios autem uocent aduersarios: quando eos ueluti malignissimos homines muneribus atque donis placare contendant: magnum quoddam malum se suscepturos ab eis existimantes: nisi mercedem eis studiose præbuerint. Quæ igitur causa sit tantæ huius iniquitatis atque delicti circa deum. Ego quidem arbitror eo quod neque ueram dei naturam ab initio eorum legislatores agnouerint: neque quantum præcipere potuerunt: perfectam sententiam diffinientes reipublicæ tradidere. Sed uelut aliud quidam prauissimum reliquerunt: dantes potestatem poetis si quidem ut quos uellent deos introducerent. Hæc omnia patientes rhetoribus: aut ut de republica scriberent: & de peregrinis diis decreta proferrent: sed etiam pictores & gypso plastæ in hoc apud græcos multam habuere potestatem: ut unusquisque formam quam uellem secundum modum suæ opinionis exponeret. Alter quidem ex luto quod uellet fingens. Alius uero pingens opificis itaque qui maxime putantur esse præcipui ebur & aurum habent ad hoc suæ semper nouitatis argumentum. Proinde apud eos priores quidem dii florentes honoribus senuerunt. Sic enim proferendum est. Alii uero noui clam introducti religione potiuntur & templorum alia quidem desolata: alia uero nuper secundum eorum uoluntatem ædificantur: quapropter ut arbitror e diuerso nosse magis indigent: qualis facta sit circa deum & quomodo ei honor immobili religione seruetur. Apollonius si quidem Molon unus fuit stultorum atque tumentium. Eos autem qui uere in græco philosophati sunt: neque prædictorum aliquid latuit: neque frigida allegoriæ causas ignorare. Quapropter illos quidem iuste spreueret: & circa ueram decemque circa deum opinionem nobis fuere concordēs. Quod Plato respiciens neque ullum quenquam poetarum dicit in reipublica esse suscipiendum: & Homerum honorabiliter admonet sanum ei constituens & unguenta superfundens: ne rectam opinionem de deo fabulis forte destrueret. Præcipue namque Plato nostrum legislatorem imitatus: licet nullam eruditionem huiusmodi suis ciuibz imperasset: id est ut omnes perfecte discerent leges: ut ne fortuite aliquid extraneorum ciuibz miscerentur: sed esset pura respublica. & in legum custodia perduraret. Horum nihil cogitans Apollonius Molon nos uoluit accusare quoniam non recepimus eos qui aliis sunt opinionibus præoccupati: neque de deo communicari parimur eis: quia alia uitæ consuetudine degere: cum neque hoc proprium nostrum sit sed commune cunctorum: non modo rerum: sed etiam qui inter græcos cautissimi fuisse noscuntur Lacedæmonii namque peregrinos etiam expellabant corruptionem extra leges ex utroque metuentes. Illorum igitur citius scæuiciam poterit quilibet arguere quod nulli neque conuersationis neque cohabitationis suæ participium exhibebant. Nos autem aliorum quidem res zelare non finit: participari uero cupientes quæ sunt nostra libenter suscipimus: quod utique reor indicium magnanimitatis atque clementiæ. Sed desino iam de Lacedæmoniis amplius disputare. Athenienses uero qui communem esse suam gloriantur omnibus ciuitatem quomodo de his rebus habuerit Apollonius ignorare. Hi namque uel uerbo solummodo præter illorum legem de diis loquētes inuitabiliter punierunt. Cuius etenim rei

gratia Socrates est mortuus: non enim hostibus tradidit ciuitatem neque templa uastauit: sed quia noua iuramenta iurauit & quoddam dæmonium significans se referebat: seorsum ludens sicuti quidam dicunt. Propter hoc ueneni poculo morte multatus est. Insuper etiam corrumpere iuuenes eum accusator aiebat: & conuersationem patriæ legeque contemnere. Et Socrates quidem ciuis Atheniensis huiusmodi tormenta sustinuit. Anaxagoras autem Clazomenius fuit. Et quia existimantibus Atheniensibus solem esse deum ille eum insensatum & ignotum asseruit: paucorum sententia morte damnatus est & aduersus Diagoram Melium talentum decreuerunt. Si quis occiderit eum: quoniam eorum mysteria deridere ferebatur. Pythagoras autem nisi cito fugisset comprehensus occideretur: eo quod dubium de diis Atheniensium conscripsisse putabatur. Quod oportet mirari: si circa uiros fidedignos talia gessisse noscantur: qui neque mulieribus pepercere? Nunc enim sacerdotem quendam: quoniam eum quidam accusauit peregrinos colere deos decretum aduersus eos qui peregrinum introducerent deum supplicium mortis inferebatur. Igitur qui tali lege utebantur palam est: eo quod aliorum non crederent esse deos. Non enim si crederent aliquibus inuiderent: quasi quiddam maius habentibus. Sic his uero cædibus congaudentes humanis & paululum differentes a bestiis: arbitrantur tamen sua mysteria oportere esse custodienda: & Anacharsim sapientia mirabilem Scythæ Græcis aduenientem interemerunt: quoniam uidebatur græcorum deorum ad eos uenisse plenissimus. Multos autem apud Persas quilibet inueniet etiam pro eadem causa tormentis affectos. Sed palam est: quoniam Apollonius Persarum legibus congaudebat illos, que mirabatur. Quippe cum græci eorum fortitudinem atque concordiam unanimatis quam habuere de diis: hanc scilicet fortitudinem quam in templis eorum concrematis habuerunt. Is etiam studiorum omnium imitator extitit. Persicorum uxoribus alienis contumelias faciens: filiosque concidens. Apud nos autem mors decreta est: si quis uel irrationabilia mala hoc modo noceat: & ab his legibus nos abducere neque timor potuit præpotentium potestatum: neque zelus eo qui apud alios honoratur: sed neque fortitudinem ideo exercemus ut bella auaritiæ causa suscipiamus: sed ut legum iura seruemus: & dum talia detrimenta lîtis sustineamus si quos de legibus mouere tentauerint: tunc etiam ultra uirtutem rebellare contendimus: & usque ad calamitates nouissimas perduramus. Cur itaque nos zelemus leges: cum eas neque a legislatoribus suis seruatas esse uideamus. Vel quomodo Lacedæmonii non erant de impermixta sui cōuersatione reprehendi: & de defectu pariter nuptiarum. Vliaci uero & Thebei coitum impudentem & extra naturam olim masculos agebant: & optime atque utiliter facere se putabant. Ergo cū ipsi omnino rebus afficerent etiam suis legibus miscuere: quod tantum aliquando ualuit apud Græcos: ut etiam diis suis masculorum concubitus applicarent. Itaque denique germanorum nuptias rettulere. Huiusmodi satisfactionem rerum incongruarum & extra naturam pro libidine componentes. Desino nunc de suppliciis dicere: & quantas ab initio præbuerint plurimi legislatores absolutiones malignis hominibus: in adulterio quidem pecuniarum: in corruptione autem etiam nuptias sancientes. Quantas autem occasiones contineant de abnegatione pietatis examinare longissimum est. Iam enim apud plurimos olim meditatio facta est transgrediendi leges: quod non agitur apud nos quando propter eas & diuitiis & ciuitatibus & bonis aliis priuari sumus. Lex autem apud nos seruatur usque ad mortem. Nullus uero Iudæorum neque si procul abeat & prouinciam ob regem quam acerbum sic metuit: ultra illum legis uideatur timere præceptum. Igitur si propter uirtutem legum taliter apud eos sumus: concedant quoniam potentissimas leges habemus. Si uero circa prauas nos leges iudicant perdere: quid ipsius iustis me non patiantur meliores non custodientes opere sanctionis? Quia igitur longinquitas temporis uerissima creditur omnium esse probatio. Hanc ego testem faciam uirtutem legislatoris nostri: & opinionis quam ille de deo contradidit. Nam cum sit infinitum tempus si quis eum comparet aliorum legislatorum ætatibus: hunc ultra omnes inueniet. A nobis itaque declaratae sunt leges: & cunctis aliis semper hominibus zelum sui potius præbuerunt. Primi quippe Græcorum ad faciem: quidem iura patriæ conseruabant. Ipsi autem rebus philosophiæ: quæ tractatu illa secuti sunt. De deo similia sapientes: humilitatæque uitæ communionem inter alterutros edocentes. Sed etiam populis olim multus fuit zelus nostræ maxima pietate culturæ nomen est. Itaque pietas Græcorum nec ullus quisquam barbarus: nec una gens ubi septimanæ in qua uacamus consuetudo minime discurrit: atque ieiunia & candelabrorum incendia: sed etiam ciborum apud nos solennia plurima apud multos iugiter obseruare conantur. Insuper imitari etiam concordiam: quam nos inter alterutros obtinemus: & rerum participari suam: & operum dilectionem in artibus: & perdurationem necessitatum habere pro legibus. Illud enim mirabilius est: quia præter impulsorem huius obseruationis ipsa per se lex homines ita ualuit obligare: & quemadmodum deus in uniuerso mundo constituit: ita lex per cunctos ambulauit. Vnusquisque enim si suam regionem domumque conspiciat: his quæ discuntur Homerus recessauit. Oportet igitur cunctorum hominum malitiam reprehendere: aut enim uolunt nos isti aliena & praua iura ante propria & meliora

zelari: aut certe si hoc nolunt quiescant nobis per inuidiam accusationes ingerere. Non enim pro cuiuslibet maliuolentia defendimus hanc causam: sed nostrum honoramus legislatorem: atque credimus quæ ab illo propheta de deo sunt. Denique nisi intelligeremus ipsi uirtutem legum: nunquam magna sapere super his tantus populus zelatur. Sed de legibus quidem & de repu. nostra certissimam feci rationem in his quæ de antiquitate conscripsi. Nunc autem eorum nemini quantum necessarium fuit: neque aliorum uituperare iura: neque nostra laudare proponens: sed hoc agens ut de nobis iniuste conscribentes: & contra ipsam ueritatem impudentissime contendentes arguerem. Arbitror itaque per hanc conscriptionem abundanter me quæ promisi complexisse. Denique in principio demonstrari genus acculatorum esse certissimum atque nouum & multos ueterum in conscriptionibus suis memoriam habentium nostri ex illis testes exhibui. Dixere itaque Aegyptios fuisse progenitores nostros & ostensum est: quia in ægyptum uenerunt aliunde. Deinde sunt mentiti: quoniam exinde propter cladem corporis sint expulsi: & apparuit quantum uoluntate & magnitudine fortitudinis ad propria sint reuersi. Alii uero tanquam nequissimo uiro legislatori nostro derogare contendunt. Cuius uirtuti dudum quid ipse post illum: tempus uero longissimum perhibet testimonium. De legibus autem loqui ampliori sermone non fuit opus. Ipsæ namque per semetipsas apparet pie & uerissimam habentes intentionem: & non ad humanum odium: sed ad rerum communio- nem potius inuitantes iniquitatum inimicæ cultricesq; iustitiæ segnitia est. Et multas expensas procul abiicientes sufficientiam & amorem laboris erudientes bellum causa auaritiæ nescientes. Forter autem pro se esse populo præparantes ad supplicia retribuenda semper inuitabiles uerbis nequaquam circumueniri possibiles præparationes semper operibus exequentes. Hæc enim nos semper opera manifestiora litteris exhibemus. Quapropter ego confidens dico: quia multarum atque meliorum rerum nos potius quam alii præceptores sumus. Quid enim intranscensibili pietate melius est: quid iustius quam legibus obedire: quid utilius quam in alterutro unanimis esse? Et neque in calamitatibus ab iuicem recedere: neque tempore sclicitatum per iniurias discrepare sed in bello quidem mortem contemnere: in pace uero artibus aut agriculturæ uacare: & semper & ubiq; credere deum respicere & solum omnia gubernare. Hæc igitur si quidem apud alios aut scripta sunt primitus aut seruata firmiorem debemus nos gratiam illis tanquam eorum facti discipuli uero nequaquam primitus extitere. His præcipue nos utentes cognoscimus: & primam eorum inuentionem nostram fuisse declaramus. Appiones igitur & Molones & quicumq; mendacii derogatione congaudent coniuncti procul abscedant. Tibi autem Epaphrodite ueritatem maxime diligenti & per te similia nosse de nostro genere cogitantibus: hic libellus conscriptus esse dignoscitur.

DIVI HIERONYMI ELOGIUM.

Closethus antiquitatem approbans Iudaici populi duos libros scripsit contra Appionem Alexandrinum grammaticum: & tanta secularium profert testimonia: ut mihi miraculum subeat quomodo uir Hebræus ab infantia sacris litteris eruditus cum tam græcorum bibliothecam euoluerit. *lib. 2. Epist. 1.*

F I N I S.